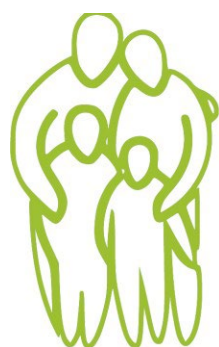

Důvodová zpráva k Úmluvě Rady Evropy o prevenci a potírání násilí proti ženám a domácímu násilí

**Tradiční
rodina z.s.**

Laický překlad za spolek Tradiční rodina: Zdeněk Chytra

Istanbul, 11.V.2011

I. Úvod

1. Násilí na ženách, včetně domácího násilí, je jednou z nejzávažnějších forem porušování lidských práv založených na pohlaví v Evropě, které je stále v tichosti zahaleno. Domácí násilí - proti jiným obětem, jako jsou děti, muži a starší lidé - je také skrytým jevem, který ovlivňuje příliš mnoho rodin, aby bylo možné je ignorovat.

2. Míra prevalence v Evropě neexistuje, ale mnoho členských států stále častěji provádí průzkumy zaměřené na míru násilí páchaného na ženách na národní úrovni. Ačkoli metodologie se liší, přehled těchto průzkumů naznačuje, že v různých zemích jednou pětina až čtvrtina všech žen zažila fyzické násilí alespoň jednou během svého dospělého života a více než jedna desetina se stala sexuálním násilím spojeným s použitím síly.

Údaje o všech formách násilí, včetně pronásledování, dosahují až 45%. Většina takových násilných činů provádí muži v bezprostředním sociálním prostředí, nejčastěji mezi partnery a bývalými partnery.

3. Analýza sekundárních údajů podporuje konzervativní odhad, že asi 12% až 15% všech žen je ve věku 16 let ve vztahu k domácímu násilí. Mnoho dalších lidí i nadále trpí fyzickým a sexuálním násilím od bývalých partnerů i poté, což naznačuje, že u velkého počtu žen ukončení zneužívajícího vztahu nutně neznamená fyzickou bezpečnost.

4. Domácí násilí na dětech je rozšířené a studie odhalily souvislost mezi

domácím násilím na ženách a fyzickým zneužíváním dětí, stejně jako trauma, která v dětství svědčí o násilí v domácnosti. U jiných forem domácího násilí, jako je zneužívání starších osob a domácí násilí páchané na mužů, jsou spolehlivé údaje poměrně vzácné.

5. Násilí na ženách je celosvětový jev. Výbor pro odstranění diskriminace žen (výbor CEDAW) Úmluvy Organizace spojených národů o odstranění všech forem diskriminace žen (dále jen CEDAW) ve svém obecném doporučení o násilí páchaném na ženách č. 19 (1992) pomohl zajistit uznání násilí páchaného na ženách jako formy diskriminace žen. Valné shromáždění OSN v roce 1993 přijalo prohlášení o odstranění Násilí na ženách, které položilo základy pro mezinárodní akce v oblasti násilí páchaného na ženách. V roce 1995 v Pekingské deklaraci a akční platformě byly odstraněny násilí na ženách jako strategický cíl mezi dalšími požadavky na rovnost žen a mužů.

V roce 2006 generální tajemník OSN zveřejnil svou podrobnou studii o všech formách násilí na ženách, v němž identifikoval projevy a mezinárodní právní rámce týkající se násilí páchaného na ženách, a také sestavil detaily "slibných postupů", které ukázaly, úspěch při řešení tohoto problému.

6. Jako regionální nástroj otevřený pro ratifikaci a přistoupení k nečlenským státům doplňuje a rozšiřuje Úmluvu Rady Evropy o předcházení a potírání násilí páchaného na ženách a domácím násilí normy stanovené jinými regionálními organizacemi pro lidská práva v této oblasti. Meziamerická úmluva o předcházení, potírání a eradikaci násilí páchaného na ženách přijatá v roce 1994 Organizací amerických států a Protokol k Africké chartě lidských práv a práv národů pro práva žen v Africe, přijatý v 2003 Africké unie se obě otázky zabývají otázkou násilí páchaného na ženách. Úmluva Rady Evropy, která je obsáhlejší, výrazně posiluje opatření k předcházení násilí na ženách a domácímu násilí a boji proti němu na celosvětové úrovni.

Činnost Rady Evropy

7. Jedním z hlavních zájmů Rady Evropy, který zastupuje 47 členských států a jejich 800 milionů občanů, je ochrana a ochrana lidských práv. Násilí na ženách, včetně domácího násilí, podkopává základní hodnoty, z nichž vychází Rada Evropy.

8. Od 90. let minulého století Rada Evropy, zejména její řídicí výbor pro rovnost žen a mužů (CDEG), podnikl řadu iniciativ na podporu ochrany žen před násilím. V roce 1993 byla třetí evropská ministerská konference o rovnosti žen a mužů věnována strategiím pro odstranění násilí na ženách ve společnosti: médiím a jiným způsobem.

9. Akční plán boje proti násilí na ženách, který byl následně vypracován za předpokladu prvního komplexního politického rámce pro vnitrostátní správní orgány. Toto bylo následováno v roce 2002 přijetím doporučení Rady ministrů Rady Evropy (2002) 5 členským státům o ochraně žen před násilím. Představuje milník v tom, že poprvé v Evropě navrhuje komplexní strategii pro předcházení násilí na ženách a ochraně obětí ve všech členských státech Rady Evropy. Od roku 2002 sloužila jako nejdůležitější referenční text pro členské

státy v boji proti násilí páchanému na ženách. Jeho provádění je pravidelně monitorováno prostřednictvím monitorovacího rámce pro hodnocení pokroku. Bylo dokončeno několik monitorovacích cyklů a jejich výsledky byly vyhodnoceny a publikovány. Zjistili, že zejména v oblasti legislativy, policejního vyšetřování a stíhání bylo hodně učiněno k posílení reakce trestního práva na násilí na ženách. Přesto zůstávají mnohé mezery. V ostatních oblastech, zejména poskytování služeb pro oběti, jsou známky pokroku nedostatečné.

10. Poskytnout nový impuls eradikaci násilí páchanému na ženách a znovu potvrdit jejich závazek k tomuto cíli, hlavy států a vlád členských států Rady Evropy rozhodli na svém třetím summitu (ve Varšavě ve dnech 16.-17. května 2005) uskutečnit rozsáhlou kampaň v této oblasti, která byla vypracována a pečlivě sledována Radou Evropská pracovní skupina pro boj proti násilí na ženách, včetně domácího násilí, jejichž členové byli jmenováni generálním tajemníkem Rady Evropy.

11. Kampaň probíhala na třech úrovních: mezivládní, parlamentní a místní. Členské státy byly vyzvány k významnému pokroku ve čtyřech hlavních oblastech: právní a politické opatření, podpora a ochrana obětí, shromažďování údajů a zvyšování povědomí. Byli také vyzváni, aby uskutečnili národní kampaně, které lákají k silnějšímu provádění doporučení Rec (2002) 5 o ochraně žen před násilím, které učinilo více než polovina členských států.

12. Díky jedinečné úloze parlamentního shromáždění Rady Evropy, které se skládá z delegací ze všech 47 národních parlamentů, byla kampaň silná parlamentní dimenze. Mnozí poslanci jednotlivě a společně prosazovali změny právních předpisů, které mají chránit ženy před násilím založeným na pohlaví. Organizováním parlamentních debat a slyšení o násilí na ženách, ale také v rozhovorech a veřejných prohlášeních přispěli poslanci ke zvýšení povědomí o této problematice. Poslanci parlamentů v mnoha členských státech i nadále aktivně lobují za změnu a vytvořili "Síť kontaktních poslanců", kteří jsou odhodláni bojovat proti násilí na ženách na národní úrovni.

13. Kampaň odhalila rozsah problému v Evropě, ale také ukázala příklady dobré praxe a iniciativ v mnoha různých členských státech. Zvyšovala povědomí mezi klíčovými aktéry a pomohla v politickém programu umístit různé formy násilí na ženách.

14. Hodnocení vnitrostátních opatření zaměřených na potírání násilí páchaného na ženách prováděných pracovní skupinou dále ukázalo potřebu harmonizovaných právních norem a shromažďování příslušných údajů s cílem zajistit, aby oběti po celé Evropě měly stejnou úroveň ochrany a podpory. Pracovní skupina proto ve své závěrečné zprávě o činnosti (EG-TFV (2008) 6) doporučila, aby Rada Evropy vypracovala konvenci o lidských právech k předcházení a potírání násilí na ženách.

15. Evropští ministři spravedlnosti na své 27. konferenci (Jerevan, Arménie, 12.-13. Října 2006) navíc rozhodli, že posoudí potřebu právního nástroje Rady Evropy týkajícího se násilí vůči partnerovi, přičemž si je vědom toho, že takové násilí může být založené na diskriminačních předsudcích z hlediska nerovností vyplývajících z pohlaví, původu a ekonomické závislosti. Na základě výsledků studie proveditelnosti pro úmluvu proti domácímu násilí (CDPC (2007) 09 rev) Evropský výbor pro kriminalistické problémy (CDPC) dospěl k závěru, že by takový nástroj byl nezbytný.

16. Parlamentní shromáždění již dlouho zaujímá pevný politický postoj proti všem formám násilí na ženách. Přijala řadu usnesení a doporučení ohledně různých forem násilí páchaného na ženách; zejména rezoluce č. 1247 (2001) o mrzačení ženských pohlavních orgánů, rezoluce č. 1582 (2002) o domácím násilí, rezoluce č. 1327 (2003) o tzv. (2007) o sexuálních útocích souvisejících s "drogami proti znásilnění dat" a nedávno rezolucí 1654 (2009) o ženách a rezolucí 1691 (2009) o znásilnění žen, včetně manželské znásilnění.

17. Parlamentní shromáždění opakovaně požadovalo přijetí právně závazných norem pro předcházení, ochranu a stíhání nejzávažnějších a nejrozšířenějších forem násilí založeného na pohlaví a vyjádřilo svou podporu vypracování Úmluvy Rady Evropy o předcházení násilí a potírání násilí proti ženám a domácímu násilí. Úmluva Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí

18. V reakci na doporučení pracovní skupiny k vytvoření úmluvy o násilí na ženách a výsledků studie proveditelnosti o úmluvě o násilí vůči partnerovi rozhodl Výbor ministrů o zřízení multidisciplinárního výboru pověřeného vypracovat právně závazné normy, které by pokrývaly obě tyto oblasti: násilí na ženách a domácí násilí.

19. V důsledku toho zástupci ministrů Rady Evropy přijali na svém 1044. zasedání dne 10. prosince 2008 mandát pro ad hoc výbor pro prevenci a potlačení násilí páchaného na ženách a domácímu násilí (CAHVIO) jeden nebo více právně závazných nástrojů "na předcházení a potírání domácího násilí, včetně konkrétních forem násilí páchaného na ženách, jiných forem násilí páchaného na ženách a na ochranu a podporu obětí takového násilí, jakož i stíhání pachatelů". Poslance také požádali CAHVIO, aby do 30. června 2009 předložil průběžnou zprávu o svém stanovisku k tématům a obsahu navrhovaného nástroje, jeho pracovních metod a harmonogramu jeho práce s cílem umožnit Výboru ministrů, aby v těchto případech rozhodli ". Průběžná zpráva odráží stanovisko Výboru, podle něhož by Úmluva měla být zaměřena na odstranění násilí páchaného na ženách. Dále by se Úmluva měla zabývat domácím násilím, které neúměrně postihuje ženy, a současně umožňuje uplatnění jejích ustanovení na všechny oběti domácího násilí. Na své 1062. schůzi dne 1. července 2009 poslanci "vzali na vědomí průběžnou zprávu (...)" a "vyzvali CAHVIO, aby pokračoval v práci v souladu s pracovním programem a časovým plánem uvedeným v průběžné zprávě, přípravu nástrojů navrhované ve zprávě ". Na tomto základě zahájila CAHVIO v prosinci 2009 jednání o

Úmluvě o předcházení násilí páchanému na ženách a o domácím násilí a o boji proti němu. CAHVIO uspořádalo v prosinci 2009 a v únoru, červnu / červenci, září, listopadu a prosinci 2010 šest setkání, aby finalizovali text.

20. Znění návrhu úmluvy bylo schváleno CAHVIO na svém zasedání v prosinci 2010 a předloženo Výboru ministrů k předložení Parlamentnímu shromáždění ke stanovisku. Parlamentní shromáždění vydalo dne 11. března 2011 stanovisko k návrhu úmluvy.

21. Na základě doporučení Rec (2002) 5 o ochraně žen před násilím Úmluva poprvé v Evropě stanovuje právně závazné normy, které mají předcházet násilí páchanému na ženách a domácím násilí, chránit své oběti a potrestat pachatele. Naplňuje a

významnou propast v ochraně žen v oblasti lidských práv a vyzývá strany, aby rozšířily svou ochranu na všechny oběti domácího násilí. Přesto je rámcem vymýcení násilí páchaného na ženách v širším kontextu dosažení zásadní rovnosti mezi ženami a muži, a tak výrazně podporuje uznání násilí na ženách jako formu diskriminace.

ii. Komentář k ustanovením úmluvy Preambule 22. Preambula znovu potvrzuje závazek signatářů lidských práv a základních svobod. Připomíná pouze ty nejdůležitější mezinárodní právní nástroje, které se přímo zabývají oblastí působnosti této Úmluvy v rámci Rady Evropy a Organizace spojených národů.

23. Během procesu vyjednávání této úmluvy byly zohledněny tyto mezinárodní právní nástroje, zejména ty, které připravila Rada Evropy. Navrhovatelé dále vzali v úvahu následující doporučení Parlamentního shromáždění Rady Evropy: doporučení 1450 (2000) o násilí na ženách v Evropě, doporučení 1582 (2002) o domácím násilí páchaném na ženách, doporučení 1723 (2005) o nucených sňatcích a doporučení 1777 (2007) o sexuálních útocích souvisejících s "drogami pro znásilnění", doporučení č. 1817 (2007) o parlamentách spojených v boji proti domácímu násilí, doporučení 1759 (2006) proti ženám: střednědobé hodnocení kampaně, doporučení č. 1847 (2008) o boji proti násilí na ženách: k úmluvě Rady Evropy, doporučení 1873 (2009) o sexuálním násilí na ženách v ozbrojených konfliktech, boj proti porušování lidských práv založených na pohlaví, včetně únosů žen a dívek, Doporučení č. 1861 (2009) o femicidech, doporučení č. 1881 (2009) je naléhavě nutné bojovat proti takzvaným "trestným činům ze cti", doporučení 1887 (2009) o znásilnění včetně doporučení č. 1891 (2009) o migrujících ženách: zvláště ohrožených domácími násilím a doporučení 1905 (2010) o dětských ženách, která jsou svědky domácího násilí. Podobně navrhovatelé vzali v úvahu doporučení 260 (2009) "Boj proti domácímu násilí na ženách" a rezoluci 279 (2009) "Boj proti domácímu násilí na ženách Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy". 24. Dále byla jednání inspirována následujícími politickými prohlášeními:

a. prohlášení a akční plán přijatý na páté evropské ministerské konferenci o rovnosti žen a mužů (Skopje, 22.-23. ledna 2003);

b. akční plán přijatý na třetím summitu hlav států a předsedů vlád Rady

Evropy (Varšava, 16.-17. května 2005);

c. deklaráce "Uskutečňování rovnosti žen a mužů" přijaté Výborem ministrů Rady Evropy (Madrid, 12. května 2009);

d. usnesení č. 1 o prevenci a reakci na domácí násilí přijaté na 29. konferenci ministrů spravedlnosti Rady Evropy (Tromsø, Norsko, 18.-19. Června 2009);

e. akční plán a usnesení přijaté na 7. konferenci ministrů Rady Evropy o rovnosti žen a mužů (Baku, 24.-25. května 2010);

f. Pekingskou deklaráci a akční platformu přijatou na čtvrté světové konferenci žen v roce 1995, zprávu ad hoc výboru z celého 23. mimořádného zasedání Valného shromáždění OSN (Peking + 5 - politické prohlášení a závěrečný dokument) stejně jako politická prohlášení z 49. zasedání Komise OSN pro situaci žen v roce 2005 (Peking + 10) a 54. zasedání Komise OSN pro situaci žen v roce 2010 (Peking + 15) a ženy 2000 : Rovnost pohlaví, rozvoj a mír pro 21. století.

25. Preambule stanovuje základní cíl Úmluvy: vytvoření Evropy bez násilí páchaného na ženách a domácího násilí. Za tímto účelem pevně stanoví vazbu mezi dosažením rovnosti žen a mužů a vymýcením násilí páchaného na ženách. Na základě tohoto předpokladu uznává strukturální povahu násilí páchaného na ženách a je projevem historicky nerovných mocenských vztahů mezi ženami a muži. V preambule se tedy stanoví scéna pro různá opatření obsažená v Úmluvě, která jsou zaměřena na vymýcení násilí páchaného na ženách v rámci širšího kontextu boje proti diskriminaci žen a dosažení rovnosti pohlaví v právu i ve skutečnosti. Rovněž je třeba poznamenat, že pojem "diskriminace žen" by měl být vykládán tak, že představuje "jakýkoli rozdíl, vyloučení nebo omezení na základě pohlaví, které má účinek nebo účel poškozovat nebo zrušit uznání, užívání nebo výkon žen, bez ohledu na jejich rodinný stav, na základě rovnosti mužů a žen, lidských práv a základních svobod v politické, hospodářské, sociální, kulturní, občanské nebo jiné oblasti ", jak stanoví článek 1 CEDAW. Zároveň navrhovatelé chtěli uznat, že násilí na ženách a domácí násilí lze vysvětlit a pochopit různými způsoby na strukturální, skupinové a individuální úrovni. Násilí na ženách a domácí násilí jsou složité jevy a je nutné používat různé přístupy s cílem vzájemného porozumění.

26. Zpravodajové chtěli zdůraznit, že násilí na ženách vážně porušuje a zhoršuje nebo znemožňuje ženám jejich užívání v oblasti jejich lidských práv, zejména jejich základních práv na život, bezpečnost, svobodu, důstojnost a fyzickou a emoční integritu, a že vlády nemohou být ignorovány. Kromě toho uznaly, že násilí postihuje nejen ženy, ale i společnost jako celek, a že je proto nutná naléhavá opatření. Nakonec zdůraznily skutečnost, že některé skupiny žen, jako jsou ženy a dívky se zdravotním postižením, jsou často vystaveny většímu riziku násilí, zranění, zneužívání, zanedbávání nebo nedbalosti, špatného zacházení nebo vykořisťování uvnitř i vně domova. 27. Kromě potvrzení, že násilí na ženách, včetně domácího násilí páchaného na ženách, je výrazným fenoménem pohlaví, signatáři jasně uznávají, že muži a chlapci mohou být také oběťmi domácího násilí a že toto násilí by mělo být také řešeno. Pokud jde o děti,

uznává se, že nemusí být přímo postiženi násilím, které mají být považovány za oběti, ale že jsou svědky domácích násilí je také traumatické, a proto je dostačující k tomu, aby je obviňoval. 28. Navrhovatelé chtěli zdůraznit, že povinnosti obsažené v této úmluvě nevyžadují, aby strany přijaly opatření, která by byla v rozporu s ústavními pravidly nebo základními zásadami týkajícími se svobody tisku a svobody projevu v jiných médiích. 29. Je důležité poznamenat, že opatření obsažená v úmluvě nejsou dotčena pozitivní povinnosti států chránit práva uznaná Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "ESLP). Opatření by měla rovněž zohlednit rostoucí soubor judikatury Evropského soudu pro lidská práva, která stanovuje důležité normy v oblasti násilí páchaného na ženách a která poskytuje poradcům pokyny pro vypracování řady pozitivních povinností a opatření nezbytných k předcházení takové násilí.

Kapitola I - Cíle, definice, rovnost a nediskriminace,
obecné povinnosti Článek 1 - Cíle Úmluvy

30. V odstavci 1 jsou uvedeny cíle úmluvy. Odstavec 1 (a) uvádí jako zvláštní účel úmluvy ochranu žen před všemi formami násilí, jakož i prevenci, stíhání a vyloučení násilí páchaného na ženách a domácího násilí.

31. V souladu s uznáním obsaženým v preambuli existuje souvislost mezi odstraněním násilí na ženách a dosažením rovnosti žen a mužů ze zákona av bodě 1 písm. B) se uvádí, že úmluva přispěje k odstranění všech forem diskriminace proti ženám a podporovat zásadní rovnost mezi ženami a muži. Návrháři považovali za nezbytné jasně konstatovat, že to je jeden z cílů Úmluvy.

32. Odstavec 1 písm. C) odráží potřebu komplexního přístupu k ochraně a pomoci všem obětem násilí na ženách a domácímu násilí. Formy násilí, na které se vztahuje tato úmluva, mají ničující důsledky pro oběti. Je třeba navrhnout komplexní rámec, který nejen zajistí jejich další bezpečnost, obnoví jejich fyzické a psychické zdraví, ale také jim umožní znovuobnovit život. Tento rámec by měl být založen na přístupu založeném na lidských právech.

33. Odstavec 1 (d) se zabývá mezinárodní spoluprací, o čemž kapitola VIII obsahuje podrobnosti. Mezinárodní spolupráce se neomezuje na právní spolupráci v trestních a občanských záležitostech, ale vztahuje se i na výměnu informací k předcházení trestným činům stanoveným podle úmluvy a k zajištění ochrany před okamžitým úrazem.

34. Odstranění násilí vyžaduje rozsáhlou multi-agenturní spolupráci jako součást integrovaného přístupu. Zajištění tohoto přístupu k předcházení a potírání násilí se uvádí jako konečný účel úmluvy v odst. 1 písm. E). Je dále rozpracován v kapitole II a dalších částech úmluvy.

35. Odstavec 2 zdůrazňuje, že k zajištění účinného provádění ustanovení smluvních stran stanoví Úmluva zvláštní mechanismus sledování. Jedná se o způsob, jak zajistit dodržování úmluvy stranami a je zárukou dlouhodobé účinnosti této úmluvy (viz poznámky k kapitole IX).

Článek 2 - Rozsah působnosti úmluvy

36. V odstavci 1 se uvádí, že se tato úmluva zaměřuje na všechny formy násilí na ženách, které zahrnuje domácí násilí páchané na ženách. Zpravodajové považovali za důležité zdůraznit, že většina obětí domácího násilí jsou ženy.

37. Ustanovení obsažené v odstavci 2 o rozsahu úmluvy vyzývá smluvní strany, aby uplatňovaly tuto úmluvu i na domácí násilí páchané na mužích a dětech. Je proto na stranách, aby rozhodly, zda rozšířit použitelnost Úmluvy na tyto oběti. Mohou tak činit způsobem, který považují za nejvhodnější, zejména s přihlédnutím ke specifické situaci v jednotlivých státech a vývoji v jejich společnosti. S cílem zaměřit se na různé formy násilí páchaného na základě pohlaví na ženách se však v odstavci 2 vyžaduje, aby strany při provádění úmluvy věnovaly zvláštní pozornost obětem této formy násilí. Znamená to, že násilí páchané na ženách na ženách v různých projevech, z nichž jedním je domácí násilí, musí být jádrem všech opatření přijatých při provádění úmluvy.

38. Základní zásady mezinárodního humanitárního práva a Římského statutu Mezinárodního trestního soudu, které jsou uvedeny v preambule Úmluvy, potvrzují individuální trestní odpovědnost podle mezinárodního práva za násilí, které se vyskytuje především (ale nikoliv výlučně) během ozbrojeného konfliktu. Článek 7 Římského statutu (zločiny proti lidskosti spáchané v rámci rozsáhlého nebo systematického útoku namířené proti jakémukoli civilnímu obyvatelstvu) a článek 8 (válečné zločiny) zahrnuje násilné činy spáchané převážně na ženách, jako je znásilňování a sexuální násilí. Avšak formy násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, nezaniká během ozbrojeného konfliktu nebo období okupace. Odstavec 3 proto stanoví, že tato úmluva bude v průběhu ozbrojených konfliktů nadále uplatňována jako doplněk k zásadám mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního trestního práva.

Článek 3 - Definice

39. Článek 3 uvádí několik definic, které jsou použitelné v celé úmluvě. Definice "násilí páchaného na ženách"

40. Definice "násilí páchaného na ženách" objasňuje, že pro účely úmluvy je násilí páchané na ženách chápáno jako porušení lidských práv a formu diskriminace. To je v souladu s účelem úmluvy stanoveným v čl. 1 písm. B) a je třeba je při provádění úmluvy zohlednit. Druhá část definice je stejná jako obsažená v doporučení Rady ministrů Rady Evropy (2002) 5 členským státům o ochraně žen před násilím, obecné doporučení Výboru CEDAW č. 19 o násilí na ženách (1992), jakož i v článku 1 Deklarace Organizace spojených národů o odstranění všech forem násilí páchaného na ženách.

Navrhovatelé ji však rozšířili tak, aby obsahovali pojem "ekonomické škody", které mohou souviset s psychickým násilím.

Definice "domácího násilí"

41. Článek 3 písm. B) stanoví definici domácího násilí, která se týká fyzických, sexuálních, psychologických nebo ekonomických násilností mezi rodinnými příslušníky nebo domácími jednotkami bez ohledu na jejich rodinné či rodinné vazby. V souladu s tím, co je zmíněno v odstavci 40, může ekonomické násilí souviset s psychickým násilím. Domácí násilí zahrnuje především dva druhy

násilí: násilí intimního partnera mezi současnými nebo bývalými manželskými partnery nebo partnery a násilí mezi generacemi, které se obvykle vyskytuje mezi rodiči a dětmi. Jedná se o rodově neutrální definici, která zahrnuje oběti a pachatele obou pohlaví.

42. Domácí násilí jako násilí intimního partnera zahrnuje fyzické, sexuální, psychologické nebo ekonomické násilí mezi současnými nebo bývalými manželi, jakož i současnými nebo bývalými partnery. Jedná se o formu násilí, která neúměrně postihuje ženy a která je tedy výrazně genderově. Ačkoli se zdá, že termín "domácí" omezuje kontext toho, kde může dojít k takovému násilí, navrhovatelé uznali, že násilí často pokračuje po skončení vztahu, a proto souhlasí s tím, že se nevyžaduje společné bydliště oběti a pachatele. Intergenerační domácí násilí zahrnuje fyzické, sexuální, psychologické a ekonomické násilí osoby proti svému nebo jeho dítěti nebo rodiči (zneužívání starším lidem) nebo takovému násilí mezi jinými dvěma nebo více členy rodiny různých generací. Opět se nevyžaduje společné bydliště oběti a pachatele.

Definice "pohlaví"

43. Jelikož úmluva zavádí povinnost předcházet násilí na ženách a bojovat proti němu v rámci širšího rámce dosažení rovnosti mezi ženami a muži, navrhovatelé považovali za důležité definovat pojem "pohlaví". V kontextu této úmluvy pojem pohlaví založený na dvou pohlaví mužů a žen vysvětluje, že existují také společensky postavené role, chování, činnosti a atributy, které daná společnost považuje za vhodné pro ženy a muže. Výzkum ukázal, že určité role nebo stereotypy reprodukuje nežádoucí a škodlivé postupy a přispívají k tomu, aby bylo násilí páchané na ženách přijatelné. Aby čl. 12 odst. 1 překonal takové genderové role, rámcuje eradikaci předsudků, zvyků, tradic a jiných postupů, které jsou založeny na myšlence podřadnosti žen nebo na stereotypních rolích pohlaví jako obecné povinnosti předcházet násilí. Jinde Úmluva vyzývá k pochopení násilí páchaného na ženách a domácího násilí v rámci pohlaví jako základ pro všechna opatření na ochranu a podporu obětí. To znamená, že tyto formy násilí musí být řešeny v kontextu převažující nerovnosti mezi ženami a muži, stávajících stereotypů, rolí pohlaví a diskriminace žen, aby bylo možné odpovídajícím způsobem reagovat na složitost tohoto jevu. Pojem "pohlaví" v rámci této definice není zamýšlen jako náhrada za pojmy "ženy" a "muži", které jsou používány v úmluvě.

Definice "genderového násilí na ženách"

44. Pojem "násilí páchané na základě pohlaví na ženách" je používán v celém úmluvě a odkazuje na násilí, které je namířeno proti ženě, protože je žena nebo že se ženy neúměrně dotýkají. Odlišuje se od jiných druhů násilí tím, že pohlaví oběti je primárním motivem násilných činů popsanych v písm. A). Jinými slovy násilí na základě pohlaví znamená jakoukoli škodu, která je spáchána na ženách, a to je příčina a důsledek nerovných mocenských vztahů založených na vnímaných rozdílech mezi ženami a muži, které vedou k podřízenému postavení žen jak v soukromém, veřejné sféry. Tento typ násilí je hluboce zakořeněný v sociálních a kulturních strukturách, normách

a hodnotách, které řídí společnost, a je často udržován kulturou popírání a mlčení. Používání výrazu "genderové násilí na ženách" v této Úmluvě se rozumí

(1992), prohlášení Valného shromáždění OSN o odstranění násilí páchaného na ženách (1993) a doporučení Rec (2002) 5 Výboru ministrů Rady Evropy členským státům o ochraně žen před násilím (2002). Tento výraz je třeba chápat tak, že je zaměřen na ochranu žen před násilím vyplývajícím z genderových stereotypů a konkrétně se týká žen.

Definice "oběti"

45. Úmluva obsahuje velké množství odkazů na oběti. Pojem "oběť" se týká obětí násilí páchaného na ženách a obětí domácího násilí, jak je definováno v čl. 3 písm. A) a v čl. 3 písm. B). Zatímco pouze ženy, včetně dívek, mohou být oběťmi násilí páchaného na ženách, oběti domácího násilí mohou zahrnovat muže a ženy, stejně jako děti. V souladu s dalšími mezinárodními smlouvami o lidských právech výraz "dítě" znamená jakoukoli osobu mladší osmnácti let. Pojem "oběť" by měl být chápán v souladu s působností úmluvy.

Definice "žen"

46. Vzhledem k tomu, že mnoho forem násilí, na které se tato úmluva vztahuje, je spácháno jak proti ženám, tak i děvčatům, navrhovatelé neměli v úmyslu omezit použitelnost Úmluvy pouze na dospělé oběti. Lit.f. proto jasně uvádí, že výraz "ženy" zahrnuje dívky mladší osmnácti let.

47. Tato úmluva je dohoda mezi státy, která by jim ukládala povinnosti pouze. Ustanovení obsažená v článcích 3 a 4 nevytvářejí žádná nová práva, ale objasňují stávající lidská práva. Jakékoli povinnosti pro jednotlivce by vyplývaly z těchto legislativních a právních předpisů další opatření, která strany přijmou v souladu s úmluvou.

Článek 4 - Základní práva, rovnost a nediskriminace

48. V odstavci 1 je uvedeno, že každý člověk má právo žít bez násilí ve veřejném a soukromém prostředí. S ohledem na soustředění Úmluvy navrhovatelé považovali za důležité zahrnout zvláštní povinnost podporovat a chránit toto právo pro ženy, které jsou převážně oběťmi násilí založeného na pohlaví.

49. Diskriminace na ženách poskytuje prostor pro toleranci vůči násilí páchanému na ženách. Jakákoli opatření přijatá za účelem předcházení násilí na ženách a boje proti němu musí podporovat rovnost mezi ženami a muži, neboť v budoucnosti zabrání takovému násilí pouze věčná rovnost. V rozsudku Opuz v. Turecka Evropský soud pro lidská práva projednal propojení mezi diskriminací a násilím na ženách a rozhodl, že násilí založené na pohlaví představuje formu diskriminace, protože se týká především žen a žena, nebyla chráněna zákonem na rovném základě s muži.

50. Z těchto důvodů odstavec 2 potvrzuje zásadu hmotné rovnosti mezi ženami a muži tím, že požaduje, aby strany nejen odsoudily všechny formy diskriminace žen, ale zakotvily zásadu rovnosti v právu, zajistily její praktickou realizaci a zakázaly diskriminace ze zákona a zrušit veškeré diskriminační právní předpisy a postupy. Uznává, že požívání práva být osvobozeno od násilí je

propojeno se závazkem stran zajistit rovnost mezi ženami a muži při výkonu a užívání všech občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních práv, jak je stanoveno v nástrojích pro lidská práva Rady Evropy, zejména Úmluvy ESLP a jejích protokolů a Evropské sociální charty a dalších mezinárodních nástrojů, zejména CEDAW, ke kterým jsou smluvními stranami.

51. Je důležité poznamenat, že tento odstavec poskytuje stranám dvě možnosti, jak splnit požadavek zakotvit v principu zásadu rovnosti žen a mužů: změnu ústavy nebo její ztělesnění v jiném legislativním aktu. Dále povinnost zajistit praktickou realizaci rovnosti mezi ženami a muži řeší skutečnost, že zakotvení v právu je často nedostatečné a že jsou nutné praktické kroky pro smysluplné provedení této zásady.

52. Odstavec 3 zakazuje diskriminaci při provádění úmluvy stranami. Význam diskriminace je totožný s pojmem, který je mu přiznán podle článku 14 EÚLP. Seznam důvodů nediskriminace vychází z článku 14 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jakož i seznamu obsaženého v protokolu č. 12 k EÚLP. Je třeba poukázat na to, že Evropský soud pro lidská práva uplatnil článek 14 na důvody diskriminace, které nejsou výslovně uvedeny v tomto ustanovení (viz například pokud jde o důvod sexuální orientace, rozsudek ze dne 21. prosince 1999 ve věci Salgueiro da Silva Mouta proti Portugalsku).

53. S ohledem na tuto judikaturu navrhovatelé přáli doplnit následující důvody nediskriminace, které mají velký význam pro předmět úmluvy: pohlaví, sexuální orientace, genderová identita, věk, zdravotní stav, zdravotní postižení, rodinného stavu a statusu migrujícího nebo uprchlíka nebo jiného postavení, což znamená, že jde o otevřený seznam. Výzkum chování pomoci obětem násilí páchaného na ženách a domácím násilí, ale také poskytováním služeb v Evropě ukazuje, že diskriminace některých skupin obětí

je stále široce rozšířená. Ženy mohou i nadále vykazovat diskriminaci v rukou orgánů činných v trestním řízení nebo soudních orgánů při hlášení násilí na základě pohlaví. Podobně jsou homosexuální, lesbické a bisexuální oběti domácího násilí často z důvodu podpory jejich sexuální orientace vyloučeny z podpůrných služeb. Určité skupiny osob může také dojít k diskriminaci na základě jejich pohlavní identity, což zjednodušeně řečeno znamená, že pohlaví se ztotožňují s ním v souladu s pohlavím, které jim při narození. Patří sem kategorie osob, jako transsexuálové nebo transsexuálové osoby, křesťní lékaři, transvestiti a další skupiny osob, které neodpovídají tomu, co společnost stanovila jako členy "mužské" nebo "ženské" kategorie. Ženy z řad migrantů a uprchlíků mohou být z důvodu podpory jejich bydliště rovněž vyloučeny z podpůrných služeb. Je důležité zdůraznit, že ženy mají tendenci zažívat vícenásobné formy diskriminace, jak je tomu například u žen s postižením nebo žen etnických menšin, Romů nebo žen s infekcí HIV / AIDS. To se nelíbí, když se stanou oběťmi násilí založeného na pohlaví.

54. Rozsah zákazu diskriminace uvedený v odstavci 3 je mnohem omezenější než zákaz diskriminace žen obsažený v odstavci 2 tohoto článku. Vyžaduje od stran, aby se při provádění ustanovení této úmluvy zdržely diskriminace,

zatímco odstavec 2 vyzývá smluvní strany, aby odsoudily diskriminaci v oblastech mimo rámec úmluvy.

55. Odstavec 4 se týká zvláštních opatření, která smluvní strana úmluvy může chtít přijmout, aby zvýšila ochranu žen před násilím založeným na pohlaví - opatření, která by měla prospěch pouze ženám. Toto ustanovení nenarušuje obecný zákaz diskriminace. V návaznosti na článek 4 CEDAW, tento odstavec stanoví, že zvláštní opatření, která mají za cíl prevenci a ochranu žen před násilím na základě pohlaví a která neřeší muži netvoří formu diskriminace. To je v souladu s pojmem diskriminace, jak je vykládá Evropský soud pro lidská práva ve své judikatuře týkající se článku 14 EÚLP. Tato judikatura zejména objasnila, že ne každý rozdíl nebo rozdíl v zacházení představuje diskriminaci. Jak Soudní dvůr uvedl například v rozsudku Abdulaziz, Cabales a Balkandali proti rozsudku Spojeného království, "rozdílné zacházení je diskriminační, pokud nemá objektivní a rozumné odůvodnění, tj. Pokud nesleduje legitimní cíl nebo pokud neexistuje přiměřený vztah přiměřenosti mezi použitými prostředky a cílem, který má být dosaženo." Skutečnost, že ženy mají násilí založeného na pohlaví, včetně domácího násilí, k podstatně větším rozsahu než u mužů lze považovat za objektivní a rozumné zdůvodnění použít zdroje a přijmout zvláštní opatření ve prospěch jen oběti ženy.

56. Viz také bod 47.

Článek 5 - Povinnosti státu a due diligence

57. Podle mezinárodního práva je stát odpovědný za spáchání mezinárodně protiprávního činu, který mu lze přičíst, a to prostřednictvím jednání svých činitelů, jako jsou policisté, úředníci z imigrace a vězni. Tento princip je stanoven v mezinárodním právu

Články Komise o odpovědnosti států za mezinárodní protiprávní jednání (2001), které jsou široce přijímány jako obvyklé mezinárodní právo. Podle mezinárodního práva v oblasti lidských práv má stát negativní povinnosti i kladné povinnosti: státní úředníci musí respektovat zákon i zdržet se mezinárodně neoprávněných činů a musí chránit jednotlivce před pověřeními jinými nestátními subjekty. Článek 5 odst. 1 se zabývá státní povinností zajistit, aby jejich orgány, úředníci, zástupci, instituce a další subjekty jednající jménem státu upustily od násilných činů proti ženám, zatímco v odstavci 2 je stanovena povinnost stran vykonávat náležitou péči ve vztahu k činům, na které se vztahuje tato úmluva, prováděné nestátními subjekty. V obou případech nesplní odpovědnost státu.

58. Požadavek řádné péče byl přijat v řadě mezinárodních nástrojů v oblasti lidských práv, výkladů a soudů týkajících se násilí páchaného na ženách. Jedná se o obecné doporučení č. 19 Výboru CEDAW o násilí páchaném na ženách (1992), článek 4 Deklarace Valného shromáždění OSN o odstranění násilí na ženách (1993), Úmluva o předcházení násilí páchanému na ženách Pará, 1994) přijatá Organizací amerických států a doporučení Výboru ministrů Rady Evropy (2002) 5 členským státům o ochraně žen před násilím (2002). Obsah článku 5 navíc odráží judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Ve své nedávné

judikatuře o domácím násilí přijal Soud povinnost řádné péče (viz rozsudek Opuz v. Turecko, 2009). Zjistil, že kladná povinnost chránit právo na život (článek 2 EÚLP) vyžaduje, aby státní orgány prováděly náležitou péči, například přijetím preventivních operačních opatření, při ochraně jednotlivce, jehož život je ohrožen.

59. Na pozadí tohoto vývoje mezinárodního práva a judikatury navrhovatelé považovali za důležité zakotvit v této Úmluvě zásadu náležité péče. Není to závazek výsledku, ale povinnost prostředků. Strany jsou povinny organizovat svou reakci na všechny formy násilí, na které se vztahuje tato úmluva, způsobem, který příslušným orgánům umožní pečlivě předcházet, vyšetřovat, potrestat a poskytovat odškodnění za takové násilné činy. Pokud tak neučiní, vzniká státní odpovědnost za jiný čin, jenž je přisuzován neštátnímu subjektu. Jako takový násilí páchané nestátními subjekty překračuje práh představujícího porušení lidských práv, jak je uvedeno v článku 2, pokud jsou strany povinny přijmout legislativní a další opatření nezbytná k tomu, aby vykonávali náležitou péči, potrestat a poskytovat odškodnění za násilné činy, na něž se vztahuje tato úmluva, a poskytovat obětem ochranu a že jejich nedodržování porušuje a zhoršuje jejich lidská práva a základní svobody.

60. Pojem "odškodnění" může zahrnovat různé formy odškodnění podle mezinárodního práva v oblasti lidských práv, jako je restituce, náhrada, rehabilitace, uspokojení a záruka opakování. Pokud jde o náhradu škody, je důležité poznamenat, že tato forma náhrady poskytne smluvní strana pouze za podmínek stanovených v čl. 30 odst. 2 této úmluvy. Konečně termín "nestátní aktér" označuje soukromé osoby, což je koncept, který je již vyjádřen v bodě II doporučení Rady Evropy (Rec (2002) 5 o ochraně žen před násilím).

Článek 6 - Politiky citlivé z hlediska pohlaví

61. Vzhledem k tomu, že článek 6 je zařazen do kapitoly I, která se rovněž zabývá obecnými povinnostmi smluvních stran, vztahuje se na všechny ostatní články této úmluvy. Povaha této povinnosti je dvojí. Na straně jedné vyžaduje, aby strany zajistily uplatňování rovnosti pohlaví nejen při navrhování opatření při provádění úmluvy, ale i při hodnocení jejich dopadu. To znamená, že ve fázi plánování musí být provedeno posouzení dopadu na pohlaví, pokud jde o jakékoli opatření, které strana přijme při provádění této úmluvy. Dále znamená, že ve fázi hodnocení jsou smluvní strany povinny určit, zda existuje rozdíl mezi pohlavími v dopadu ustanovení.

62. Na druhou stranu tento článek vyzývá strany, aby prosazovaly a prováděly politiky zaměřené na dosažení rovnosti mezi ženami a muži a posílení postavení žen. Tato povinnost doplňuje povinnost odsoudit a zakazovat diskriminaci podle čl. 4 odst. 2. přesvědčen o potřebě dosáhnout rovnosti mezi ženami a muži a posílit postavení žen, aby se ukončilo všechny formy násilí, na něž se vztahuje toto nařízení Úmluvy se navrhovatelé domnívali, že je nezbytné, aby strany ukládaly povinnost, která přesahuje konkrétní opatření, která mají být přijata k předcházení a potírání takového násilí za účelem dosažení tohoto cíle. To souvisí s cíli úmluvy uvedenými v článku 1, zejména s

podporou věcné rovnosti mezi ženami a muži, a to včetně zmocnění žen, jak je vyjádřeno v čl. 1 písm. B). Kapitola II - Integrované politiky a shromažďování údajů

63. Podobně jako ostatní nedávné úmluvy sjednané na úrovni Rady Evropy se tato úmluva řídí "strukturou 3 P" prevence, ochrany a stíhání. Vzhledem k tomu, že účinná reakce na všechny formy násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, vyžaduje více než opatření v těchto třech oblastech, navrhovatelé považovali za nezbytné zahrnout další "P" (integrované politiky).

Článek 7 - Komplexní a koordinované politiky

64. Odstavec 1 vyžaduje, aby smluvní strany navrhly a prováděly politiky, které by zahrnovaly množství opatření přijatých různými aktéry a agenturami a které jako celek nabízejí holistickou reakci na násilí na ženách. Tato povinnost je dále rozpracována v odstavci 2. Vyžaduje, aby strany zajistily, že přijaté politiky budou prováděny prostřednictvím účinné multi-agenturní spolupráce. Příklady osvědčených postupů v některých členských státech ukazují, že výsledky jsou posíleny, když policejní orgány, soudní orgány, nevládní organizace žen, agentury na ochranu dětí a další relevantní partneři spojují své síly v konkrétním případě, například aby provedli přesné posouzení rizik nebo navrhnout bezpečnostní plán. Tento typ spolupráce by se neměl spoléhat na to, že jednotlivci jsou přesvědčeni o výhodách sdílení informací, ale vyžadují pokyny a protokoly, které by měly dodržovat všechny agentury, jakož i dostatečné školení odborníků o jejich využití a výhodách.

65. Aby se zajistilo, že odbornost a perspektiva příslušných zúčastněných stran, agentur a institucí přispějí k jakékoli tvorbě politiky v této oblasti, odstavec 3 vyzývá k zapojení "všech relevantních aktérů, jako jsou vládní agentury, národní, regionální a místní parlamenty orgánů, národních institucí pro lidská práva a organizací občanské společnosti". Jedná se o nevyčerpávající seznam aktérů, který navrhovatelé zamýšleli pokrýt, zejména, ženskými nevládními organizacemi a organizacemi migrantů, ale i náboženskými institucemi. Vnitrostátní instituce pro lidská práva se odvolávají na ty, které byly vytvořeny v souladu se zásadami OSN pro národní instituce na podporu a ochranu lidských práv přijaté rezolucí 48/134 Valného shromáždění Organizace spojených národů z roku 1993. Jelikož existují národní instituce lidských práv v mnoha členských státech Radě Evropy se navrhovatelé domnívali, že je důležité je zahrnout do seznamu příslušných aktérů, pokud existují. Toto ustanovení neobsahuje povinnost zakládat takové instituce tam, kde neexistují. Zahrnutím vnitrostátních, regionálních a místních parlamentů do tohoto ustanovení navrhovatelé chtěli zohlednit různé úrovně zákonodárných pravomocí ve smluvních stranách s federálním systémem. Jedním ze způsobů zajištění prvků komplexních a koordinovaných politik na jedné straně a zapojení všech příslušných institucí a agentur na straně druhé by bylo vypracování národních akčních plánů.

Článek 8 - Finanční zdroje

66. Cílem tohoto článku je zajistit přidělování vhodných finančních a lidských zdrojů jak na činnosti prováděné veřejnými orgány, tak na činnosti příslušných nevládních organizací a organizací občanské společnosti. V členských státech Rady Evropy existují různé postupy, pokud jde o vládní financování nevládních organizací (dále jen "nevládní organizace") podílejících se na předcházení a potírání všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Povinností stran je tedy rozdělení finančních a lidských zdrojů na činnosti prováděné nevládními organizacemi a občanskou společností.

67. Vzhledem k různým ekonomickým podmínkám členských států se navrhovatelé rozhodli omezit rozsah této povinnosti na přidělení příslušných zdrojů. To znamená, že přidělené prostředky musí být vhodné pro cílový soubor nebo opatření, které mají být provedeny.

Článek 9 - Nevládní organizace a občanská společnost

68. V mnoha členských státech drtivou většinu služeb pro oběti domácího násilí a také služby pro oběti jiných různých forem násilí páchaného na ženách řídí nevládní organizace nebo organizace občanské společnosti. Mají dlouhou tradici poskytovat útočiště, právní poradenství, lékařské a psychologické poradenství, stejně jako provozování horkých linek a dalších základních služeb.

69. Účelem tohoto článku je zdůraznit významný přínos těchto různých organizací k předcházení a potírání všech forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva. Vyžaduje proto, aby smluvní strany úmluvy uznaly svou práci například tím, že využily své odborné znalosti a zapojily je jako partnery do spolupráce v rámci více agentur nebo do provádění komplexních vládních politik, které požaduje článek 7. Kromě tohoto uznání tento článek vyžaduje, aby strany úmluvy aktivně podporovaly a podporovaly práci těchto specializovaných nevládních organizací a organizací občanské společnosti. To znamená, že jim umožní pracovat co nejlépe. Ačkoli článek 9 se týká pouze nevládních organizací a občanské společnosti, které se zabývají bojem proti násilí na ženách, nemělo by to bránit stranám, aby šli dál a podpořily práci, kterou provádějí nevládní organizace a občanská společnost se zaměřením na domácí násilí v širším rozsahu. Článek 10 - Koordinační orgán

70. Odstavec 1 zahrnuje povinnost svěřit jednomu nebo více státním orgánům čtyři specifické úkoly: koordinovat, provádět, sledovat a vyhodnocovat politiky a opatření, které příslušná smluvní strana úmluvy vypracovala s cílem předcházet všem formám násilí a bojovat proti nim oblasti působnosti této úmluvy. Toho lze dosáhnout zřízením nových úředních orgánů nebo pověřováním úředních orgánů, které již tyto úkoly existují. Pojem "úřední subjekt" se rozumí jakýkoli subjekt nebo instituce v rámci vlády. Může jít o subjekt založený nebo již existující na národní nebo regionální úrovni. Rozsah, personální obsazení a financování mají být rozhodnuty smluvními stranami, jakož i subjekt, který je zodpovědný, a veškeré ohlašovací povinnosti, které má. Pokud jde o úkoly provádění, sledování a hodnocení, měl by tento orgán existovat na příslušné úrovni struktury strany, která je odpovědná za

provádění opatření. To znamená, že ve federální vládní struktuře může být nutné mít více než jeden subjekt.

71. Čtyři úkoly, které má tento subjekt nebo subjekty pověřit, mají za cíl zajistit, aby různá opatření přijatá stranou při provádění této úmluvy byla dobře koordinována a vedla ke společnému úsilí všech agentur a všech sektorů vlády. Cílem je navíc zajistit skutečné provádění všech nových politik a opatření. Monitorovací úloha, kterou těmto orgánům uděluje, se omezuje na sledování toho, jak a jak účinně se provádějí politiky a opatření pro předcházení a potírání všech forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, na vnitrostátní a / nebo regionální a místní úrovni. Nevztahuje se na sledování dodržování Úmluvy jako celku, což je úkol, který vykonává nezávislý, mezinárodní mechanismus sledování stanovený v kapitole IX úmluvy (viz poznámky k kapitole IX). A konečně, hodnocení politik a opatření, která jsou těmito subjekty pověřena, zahrnuje vědecké zhodnocení konkrétní politiky nebo opatření s cílem posoudit, zda splňuje potřeby obětí a zda splňuje svůj účel, a také odhalit nezamýšlené důsledky. To bude vyžadovat rozsáhlé administrativní údaje a údaje o populaci, které článek 11 ukládá stranám Úmluvy povinnost shromáždit. Z tohoto důvodu jsou subjekty vytvořené podle tohoto článku také pověřeny koordinací

shromažďování potřebných údajů a analýzu a šíření výsledků. Některé členské státy zřídily observatoře zaměřené na násilí na ženách, které již shromažďují obrovské množství údajů. Zatímco tyto mohou sloužit jako příklady, navrhovatelé se rozhodli ponechat smluvním stranám rozhodnutí o tom, jak tyto subjekty zajistit koordinaci, analýzu a šíření údajů.

72. Odstavec 2 tohoto článku umožňuje těmto subjektům přijímat informace v rámci této úmluvy, které příslušná strana přijala v souladu s kapitolou VIII (viz poznámky k kapitole VIII). Je důležité poznamenat, že z důvodů ochrany údajů je povolení omezeno na získání informací obecné povahy (viz poznámky k článku 65). Povinnost se proto omezuje na to, aby subjekty vytvořené podle tohoto článku byly obecně a bez odkazů na jednotlivé případy průběžně informovány o činnostech mezinárodní spolupráce, včetně vzájemné právní pomoci v občanských a trestních věcech. Účelem je umožnit jim plnit svou roli.

73. Informace a znalosti získané výměnou zkušeností a praxe mají velký význam pro prevenci a potírání všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Odstavec 3 tedy zajišťuje, aby subjekty vytvořené podle tohoto článku byly schopny vyhledávat kontakty a vytvářet pracovní vztahy se svými protějšky vytvořenými v jiných smluvních stranách úmluvy. To umožní významné vzájemné hnojení, které je vzájemně produktivní a povede k další harmonizaci praxe.

Článek 11 - Shromažďování údajů a výzkum

74. Systematické a přiměřené shromažďování údajů je již dlouho uznáno jako základní součást efektivní tvorby politik v oblasti prevence a boje proti všem formám násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Navzdory tomuto uznání jsou příklady systematicky sbíraných administrativních nebo populačních údajů v

členských státech Rady Evropy vzácné. Navíc dostupné údaje jsou zřídka srovnatelné mezi jednotlivými zeměmi, ani časem, což vede k omezenému pochopení rozsahu a vývoje problému.

Prevence a potírání násilí páchaného na ženách a domácího násilí vyžaduje důkaz založený na tvorbě politik. To znamená účinně zdokumentovat rozsah násilí tím, že se vytvoří robustní srovnávací údaje, aby bylo možné řídit politiku a sledovat provádění opatření k řešení problému. Tato kapitola obsahuje povinnost řešit význam pravidelného shromažďování reprezentativních a srovnatelných údajů při vytváření a provádění politik k předcházení a potírání všech forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva. Stanoví typ údajů, které bude třeba shromáždit, analyzovat a připravit k šíření koordinacním orgánem nebo subjekty vytvořenými podle článku 10 a poskytnout skupině nezávislých odborníků (GREVIO) odpovědných za sledování provádění programu (Viz kapitola IX). Dále zdůrazňuje potřebu podporovat výzkum v oblasti násilí páchaného na ženách a domácího násilí.

75. Povaha povinnosti obsažené v odstavci 1 je dvojí. Za prvé, aby bylo možné navrhnout a zavést politiky založené na důkazech a posoudit, zda splňují potřeby osob vystavených násilí, lit.a vyžaduje, aby strany v pravidelných intervalech shromažďovaly shromážděné příslušné statistické údaje o případech všech forem násilí, na něž se vztahuje oblast působnosti této úmluvy. Přesné statistické informace, které jsou speciálně navrženy tak, aby se zaměřovaly na oběti a pachatele takového násilí, nejsou důležité pouze v úsilí o zvýšení povědomí mezi tvůrci politik a veřejnosti o závažnosti problému, ale mohou také podpořit hlášení obětí nebo svědků. Příslušné statistické údaje mohou zahrnovat administrativní údaje shromážděné ze statistik sestavených zdravotnickými službami a službami sociálního zabezpečení, donucovacími orgány a nevládními organizacemi, jakož i soudní údaje zaznamenané soudními orgány, včetně státních zástupců. Správně shromážděné statistické správní a soudní údaje mohou přispět k tomu, národní reakci na všechny formy násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, vyhledáním informací o výkonnosti vládních institucí, jakož i informací o zločinech, s nimiž se orgány zabývají v rámci trestního řízení. Administrativní data založená na službách zahrnují například systematické zaznamenávání údajů o tom, jak oběti takového násilí využívají služby a jak vládní agentury i veřejný (a soukromý) zdravotnický sektor na oplátku obsluhují v situaci, kdy hledají spravedlnost, lékařskou péči, poradenství, bydlení nebo jinou podporu.

Klientské údaje založené na agentuře týkající se využívání služeb se neomezují pouze na posouzení účinnosti zavedených politik, ale mohou také poskytnout základ pro odhad administrativních nákladů na takovéto násilí. Dále soudní údaje mohou poskytnout informace o rozsudcích a charakteristikách odsouzených osob, jakož i o mírách odsouzení.

76. Vlády, jako jsou soudní, policejní a sociální služby, budou proto muset vytvořit zavedené systémy údajů, které přesahují vnitřní záznamy o potřebách agentury. Znovu, aby bylo možné prokázat, zda došlo ke zlepšení nebo poklesu

účinnosti opatření a politik v oblasti prevence, ochrany a stíhání, by měly být v pravidelných intervalech shromažďovány příslušné statistické a správní údaje. Užitečnost a relevance těchto údajů závisí především na kvalitě záznamu. Přestože navrhovatelé považovali za nejlepší dát stranám možnost volby použitých kategorií údajů, jako minimální požadavek by zaznamenané údaje o oběti a pachateli měly být členěny podle pohlaví, věku, druhu násilí, jakož i vztahu pachatele k obětí, zeměpisná poloha, jakož i další faktory, které strany považují za důležité, jako je zdravotní postižení. Zaznamenávané údaje by měly rovněž obsahovat informace o míře odsouzení pachatelů všech forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, včetně počtu vydaných příkazů k ochraně. Studie Rady Evropy o "Sběru administrativních údajů o domácím násilí v členských státech Rady Evropy" (studie EG-VEW-DC (2008)) identifikuje tyto a další kategorie a navrhuje modelový přístup obsahující doporučení týkající se shromažďování administrativních údajů za současných postupů.

77. Zadruhé lit. b vytváří povinnost stran podporovat výzkum v oblasti všech forem násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy. Je nezbytné, aby Strany své politiky a opatření zakládaly na prevenci a boji s těmito formami násilí na nejmodernějším výzkumu a znalostech v této oblasti. Výzkum je klíčovým prvkem vytváření politik založených na důkazech a může tak významným způsobem přispět ke zlepšení každodenních reálných reakcí na násilí páchaného na ženách a domácího násilí ze strany soudů, podpůrných služeb a donucovacích orgánů. Toto ustanovení proto vyžaduje, aby se strany zavázaly, že budou podporovat výzkumné úsilí s cílem pokračovat v poznání základních příčin a důsledků problému, výskytu a míry odsouzení, jakož i účinnosti opatření přijatých při provádění úmluvy.

78. Odstavec 2 podrobně popisuje povinnost stran usilovat o provádění průzkumů založených na počtu obyvatel. To znamená shromažďování údajů, které jsou statisticky reprezentativní pro cílovou populaci, takže je lze snadno zobecnit na větší populaci. Populační průzkumy mohou poskytnout obecnější sociologicky orientované pohledy na prevalenci, povahu, determinanty a důsledky všech forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva. Mohou také poskytnout spolehlivé údaje o zkušenostech obětí s násilím, o důvodech neohlášení, o přijatých službách, o názorech a postojích obětí na takovéto násilí. Strany jsou dále povinny provádět takové průzkumy v pravidelných intervalech, aby provedly příslušné a srovnávací hodnocení výskytu a trendů ve všech formách násilí, na něž se vztahuje působnost této úmluvy, a to sledováním vývoje podélně. V takovém případě je výběr velikosti populačního výběru a pravidelnost takových studií ponechán stranám. V závislosti na straně může být rozsah průzkumů vnitrostátní, regionální nebo místní. Je však důležité poznamenat,

že kombinace těchto úrovní může poskytnout makroskopický pohled na fenomén a zároveň zvýraznit místní nebo regionální specifika. Při navrhování průzkumů založených na počtu obyvatel se strany mohou obrátit na studii Světové zdravotnické organizace (WHO) o zdraví žen a domácího násilí na ženách a na Mezinárodní šetření o násilí proti ženám (IVAWS).

79. Navrhovatelé považovali za důležité zvýraznit rozdíl mezi průzkumy založenými na populaci a statistickými správními a soudními údaji, protože slouží různým účelům a odpovídají na různé otázky. Zatímco první může vrhnout světlo na úroveň závažnosti a frekvence a socioekonomických a kulturních faktorů vedoucích k násilí páchanému na ženách a domácímu násilí, druhá může přispět k řešení problémů týkajících se kapacit vládních agentur a zhodnotit účinnost služeb poskytovaných obětem takového násilí. Použití obou typů metod sběru dat ve spojení může pomoci získat hluboký obraz problému. Vzhledem k nedostatku sdílených definic a společných ukazatelů pro hodnocení výskytu a trendů násilí páchaného na ženách a domácího násilí mohou data, která jsou k dispozici jen zřídka, umožňují srovnání mezi zeměmi. V důsledku toho by bylo výhodné, aby smluvní strany sladily shromažďování údajů se standardizovanými ukazateli a metodami, které již existují nebo se v současné době vyvíjejí. Strany by měly vzít v úvahu stávající vývoj nebo iniciativy, které by poskytly spolehlivé a srovnatelné údaje, jako je průzkum agentury Evropské unie pro základní práva týkající se násilí páchaného na ženách.

80. Jak je stanoveno v článku 65, proces shromažďování, uchovávání a přeměny shromažďovaných údajů by měl být v souladu se standardy o ochraně údajů obsaženými v Úmluvě Rady Evropy o ochraně osob s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů (ETS č. 108), aby byla zajištěna důvěrnost a respektování soukromí obětí, pachatelů a dalších zúčastněných osob. Normy stanovené v článku 65 se nevztahují pouze na případy nadnárodní výměny dat, ale na všechny procesy shromažďování, ukládání a přeměny shromažďovaných údajů.

81. V souladu s čl. 68 odst. 7 třetí pododstavec tohoto článku zahrnuje povinnost smluvních stran poskytnout nezávislé skupině odborníků uvedené v kapitole IX informace shromážděné za účelem povzbudit mezinárodní spolupráci a umožnit mezinárodním benchmarking. To nejen umožňuje identifikaci stávajících osvědčených postupů, ale také přispívá k jeho harmonizaci napříč stranami úmluvy.

82. Konečně odstavec 4 obsahuje povinnost zajistit, aby informace shromážděné podle článku 11 byly veřejnosti k dispozici. Stranám je však ponecháno stanovit formu a prostředky, jakož i typ informací, které mají být k dispozici. Při zpřístupňování informací shromážděných podle článku 11 veřejnosti, strany věnují zvláštní pozornost právům na ochranu osobních údajů dotčených osob.

Kapitola III - Prevence

83. Tato kapitola obsahuje řadu ustanovení, která spadají do oblasti prevence v širokém slova smyslu. Předcházení násilí páchanému na ženách a domácímu

násilí vyžaduje rozsáhlé změny v postoji široké veřejnosti, překonání genderových stereotypů a zvyšování povědomí. Místní a regionální orgány mohou být zásadním činitelem při provádění těchto opatření tím, že je přizpůsobí konkrétním skutečnostem.

Článek 12 - Obecné povinnosti

84. Tento článek obsahuje řadu obecných preventivních opatření, které položí základ a představují obecné zásady pro specifické závazky obsažené v následujících člancích této kapitoly.

85. Povinnosti obsažené v odstavci 1 jsou založeny na přesvědčení tvůrců, že stávající vzorce chování žen a mužů jsou často ovlivňovány předsudky, genderovými stereotypy a zvyklostmi nebo tradicemi vycházejícími z pohlaví. Strany úmluvy jsou proto povinny přijmout opatření, která jsou nezbytná k podpoře změn mentality a postojů. Účelem tohoto ustanovení je dosáhnout srdcí a mysli jednotlivců, kteří svým chováním přispívají k udržování forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva. Jako obecnou povinnost tento odstavec neobsahuje podrobnosti s cílem navrhnout konkrétní opatření, která by měla být přijata, a ponechat ji na uvážení strany.

86. Odstavec 2 vyžaduje, aby strany Úmluvy přijaly nezbytná legislativní a jiná opatření k zabránění jakékoli formě násilí, na které se vztahuje tato úmluva, fyzickou nebo právní osobou. V závislosti na vnitrostátním právním systému mohou některé z těchto opatření vyžadovat přijetí zákona, zatímco jiné nemusí.

87. Kromě zákazu diskriminace obsaženého v čl. 4 odst. 3 vyžaduje tento odstavec pozitivní opatření, aby se zajistilo, že jakákoli preventivní opatření se konkrétně zabývají a zohledňují potřeby zranitelných osob. Pachatelé se často rozhodnou zaměřit se na takové osoby, protože vědí, že je z důvodu jejich situace méně pravděpodobné, že se budou moci bránit, nebo budou hledat stíhání pachatele a jiné formy odškodnění. Pro účely této úmluvy osoby ohrožené zvláštními okolnostmi zahrnují: těhotné ženy a ženy s malými dětmi, osoby se zdravotním postižením, včetně osob s mentálním a kognitivním postižením, osoby žijící ve venkovských nebo vzdálených oblastech, osoby zneužívající návyky, prostitutky, migranti - včetně neregistrovaných migrantů a uprchlíků, homosexuálů, lesbických žen, bisexuálů a transsexuálů, stejně jako HIV-pozitivních osob, bezdomovců, dětí a seniorů.

88. Odstavec 4 zdůrazňuje, že všichni členové společnosti mohou významným způsobem přispět k předcházení násilí a měli by být na to povzbuzeni. Vzhledem k tomu, že mnoho forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva, se dopouštějí především muži a chlapci,

navrhovatelé považovali za důležité zdůraznit jejich zvláštní roli v prevenci takového násilí. Vzhledem k tomu, že většina mužů a chlapců nejsou pachateli, navrhovatelé chtěli poukázat na to, že jejich přínos může mít mnoho podob, zejména jako role modelů, agentů změn a obhájců rovnosti mezi ženami a muži a vzájemného respektu. Tím, že mluvíme proti násilí, angažujeme jiné lidi v činnostech zaměřených na podporu rovnosti žen a mužů a chování jako vzory

tím, že aktivně hrajeme roli v péči a rodinné odpovědnosti, mužům to významně přispějí.

89. Odstavec 5 jednoznačně uvádí, že kultura, zvyklost, náboženství, tradice nebo takzvaná "čest" se nebudou odvolávat, aby odůvodňovaly jakýkoli násilný čin spadající do působnosti této úmluvy. Strany úmluvy jsou proto povinny zajistit, aby jejich vnitrostátní zákony neobsahovaly mezery v interpretacích inspirovaných těmito přesvědčeními. Tato povinnost se navíc vztahuje na zabránění jakýmkoli oficiálním prohlášením, hlášením nebo prohlášením, které odsuzují násilí na základě kultury, zvyku, náboženství, tradice nebo takzvané "cti". Toto ustanovení rovněž stanoví klíčovou zásadu, podle níž se zákaz jakéhokoli násilného jednání stanoveného v Úmluvě nikdy nelze dovolávat jako omezení kulturních nebo náboženských práv a svobod pachatele. Tento princip je důležitý pro společnosti, které jsou odlišné etnické a náboženské komunity žijí společně a v nichž převažující postoje k přijatelnosti násilí založeného na pohlaví se liší v závislosti na kulturním nebo náboženském původu.

90. Začlenění seznamu obecných preventivních opatření požaduje odstavec 6 podporu konkrétních programů a činností zaměřených na posílení postavení žen. To znamená posílení ve všech aspektech života, včetně politického a ekonomického posílení. Tato povinnost je odrazem většího cíle dosažení rovnosti žen a mužů zvýšením agentury žen a snížením jejich zranitelnosti vůči násilí.

Článek 13 - Zvyšování povědomí

91. Účelem tohoto článku je zajistit, aby široká veřejnost byla plně informována o různých formách násilí, které ženy pravidelně prožívají, a o různých projevech domácího násilí. To by pomohlo všem členům společnosti, aby uznaly takové násilí, vystupovaly proti němu a podporovaly své oběti jako sousedy, přátele, příbuzné nebo kolegy tam, kde je to možné a vhodné. Povinnost zahrnuje pravidelné vedení kampaní nebo programů pro zvyšování povědomí veřejnosti, které řeší a vysvětlují tyto otázky genderově citlivým způsobem. Činnosti zvyšování povědomí by měly zahrnovat šíření informací o rovnosti mezi ženami a muži, neselektivní genderové role a nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích. Navrhovatelé se navíc domnívali, že je důležité, aby každá kampaň vyzdvihla škodlivé důsledky pro děti, které mohou mít přímou nebo nepřímou podobu násilí páchaného na ženách a domácího násilí.

92. Mnoho nevládních organizací má dlouhou tradici v provádění úspěšných aktivit na zvyšování povědomí - na místní, regionální nebo národní úrovni. Toto ustanovení proto podporuje spolupráci s vnitrostátními institucemi pro lidská práva a orgány pro rovné zacházení, občanskou společností a nevládními organizacemi, zejména s ženskými organizacemi, aby se oslovila široká veřejnost. To však není vyčerpávající seznam herců, které měli dramaté pokrýt. Kromě toho zahrnutí "v případě potřeby" do ustanovení znamená, že strany nejsou povinny zřizovat takové subjekty nebo instituce tam, kde neexistují. Nakonec je třeba poznamenat, že pojem organizace žen se týká ženských nevládních organizací působících v oblasti ochrany a podpory žen, které jsou

oběťmi násilí páchaného na ženách.

93. Odstavec 2 rozšiřuje povinnost šířit konkrétní informace o dostupných vládních nebo nevládních preventivních opatřeních. To znamená rozsáhlé šíření informačních letáků nebo plakátů nebo on-line informačních materiálů o službách, které poskytuje policie nebo místní komunita, kontaktní informace místních, regionálních nebo celostátních služeb, jako jsou linky pomoci nebo úkryty a mnoho dalšího.

Článek 14 - Vzdělávání

94. Postoje, přesvědčení a vzorce chování se formují velmi brzy v životě. Podpora rovnosti pohlaví, vzájemného respektu v mezilidských vztazích a nenásilí musí začít co nejdříve a je v první řadě odpovědností rodičů. Vzdělávací zařízení však hrají důležitou roli při zvyšování podpory těchto hodnot.

95. V odstavci 1 se tento článek zabývá potřebou navrhnout, kde strany považují za vhodné, učební materiály pro všechny úrovně vzdělání (primární, sekundární a terciární vzdělávání), které tyto hodnoty prosazují a osvětlují studenty s ohledem na různé formy násilí působnosti této úmluvy. Tam, kde strany považují učební materiály za vhodné, je třeba je přizpůsobit schopnosti žáků, které by například vyžadovaly učební materiály základních škol, aby uspokojily intelektuální schopnosti žáků základních škol. Výukový materiál znamená jakýkoli typ formálně vyvinutého a schváleného materiálu, který je součástí učebních osnov, a že všichni učitelé v příslušné škole mají přístup k třídě a jsou od nich požadováni nebo požadováni. Jak naznačují slova "podle potřeby", navrhovatelé nechtěli stranám ukládat konkrétní model. Spíše toto ustanovení ponechává stranám, aby rozhodly, jaký typ vzdělávání a jakou věkovou skupinu žáků považují za vhodný. Navrhovatelé rozhodli o tomto znění tak, aby umožňovali maximální flexibilitu při provádění tohoto ustanovení, při zohlednění různých možností mezi stranami při určování učebních materiálů. Některé státy například určují výukové cíle ve svých formálních učebních osnovách, zatímco nechávají školy, aby rozhodly o vhodných pracovních metodách a učebních materiálech, které mají být použity k dosažení těchto cílů. Termín "formální učební plán" se týká plánovaného programu cílů, obsahu, zkušeností z výuky, zdrojů a hodnocení, které škola nabízí, je-li to vhodné. Nevztahuje se na náhodné výuky, které lze naučit ve škole kvůli konkrétním politikám školy.

96. Odstavec 2 rozšiřuje povinnost prosazovat zásady rovnosti mezi ženami a muži, nesusoudné genderové role, vzájemné úcty, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích ve všech neformálních vzdělávacích zařízeních, stejně jako všechna sportovní, kulturní a rekreační zařízení stejně jako média. V členských zemích Rady Evropy existuje mnoho různých forem neformálního

vzdělávání, které jsou často označovány mnoha různými způsoby. Obecně se termín "neformální vzdělávací zařízení" týká organizované vzdělávací činnosti mimo formální systémy, jako jsou komunitní nebo náboženské vzdělávací zařízení, aktivity, projekty a instituce založené na sociální pedagogice a jakýkoli jiný druh vzdělávací činnosti nabízené komunitními skupinami a jinými organizacemi (například skauti nebo dívčí skauti, letní tábory, aktivity po škole atd.). Sportovní, kulturní a rekreační zařízení se týkají zařízení, které nabízejí volnočasové aktivity v oblasti sportu, hudby, umění nebo jiné oblasti a které přispívají k celoživotnímu procesu učení z každodenních zkušeností.

97. Tento odstavec dále požaduje, aby strany Úmluvy zahrnuly média do svých opatření na podporu výše uvedených zásad. Je důležité poznamenat, že navrhovatelé jasně uvedli, že všechna opatření přijatá v tomto ohledu musí náležitě zohlednit základní princip nezávislosti médií a svobody tisku. Článek 15 - Odborná příprava odborníků

98. Školení a povědomí odborníků o mnoha příčinách, projevech a důsledcích všech forem násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, poskytuje účinný prostředek k předcházení tomuto násilí. Školení nejenže zvyšuje povědomí odborníků o násilí páchaném na ženách a domácím násilí, ale přispívá i k změně výhledů a chování těchto odborníků s ohledem na oběti. Dále výrazně zlepšuje povahu a kvalitu podpory poskytované obětem.

99. Je nezbytné, aby profesionálové v pravidelném kontaktu s oběťmi nebo pachateli měli odpovídající znalosti o problémech spojených s tímto druhem násilí. Z tohoto důvodu odstavec 1 ukládá stranám povinnost poskytovat nebo posílit vhodnou odbornou přípravu pro příslušné odborníky zabývající se oběťmi nebo pachateli všech násilných činů, na něž se vztahuje tato úmluva, v otázkách, jako je prevence a odhalování takového násilí, rovnost žen a mužů, potřeby a práva obětí, jakož i prevenci sekundární viktimizace. Počáteční odborná příprava a další odborná příprava by měla umožnit příslušným odborníkům, aby v rané fázi získaly vhodné nástroje pro identifikaci a zvládnutí případů násilí a aby odpovídajícím způsobem přijaly preventivní opatření tím, že budou podporovat citlivost a dovednosti potřebné pro odpovídající a efektivní reakci na práci. Navrhovatelé cítili, že je nejvhodnější nechat stranám, jak organizovat školení příslušných odborníků. Je však důležité zajistit, aby příslušná odborná příprava byla průběžná a trvalá s náležitým sledováním, aby se zajistilo, že nově získané dovednosti budou přiměřeně uplatňovány. Konečně je důležité, aby příslušná odborná příprava byla podporována a posílena jasnými protokoly a pokyny, které stanoví standardy, které zaměstnanci očekávají v příslušných oblastech. Účinnost těchto protokolů, pokud je to relevantní, by měla být pravidelně sledována, přezkoumávána a případně zlepšována.

100. Příslušní odborníci mohou zahrnovat odborníky v soudnictví, v právní praxi, v donucovacích orgánech a v oblasti zdravotní péče, sociální práce a vzdělávání. Při poskytování odborné přípravy pro odborníky zapojené do soudních řízení (zejména soudců, státních zástupců a právníků) musí strany zohlednit

požadavky vyplývající z nezávislosti soudních profesí a autonomie, kterou mají, pokud jde o organizace školení pro své členy. Navrhovatelé chtěli zdůraznit, že toto ustanovení není v rozporu s pravidly upravujícími autonomii právnických profesí, ale požaduje od smluvních stran, aby zajistily, že odborná příprava bude poskytnuta odborníkům, kteří si je přejí dostat.

101. Obsah odstavce 2 je spojen s větším cílem Úmluvy stanovit komplexní přístup k prevenci a boji proti všem formám násilí, na které se vztahuje jeho působnost. Toto ustanovení vyžaduje, aby smluvní strany podporovaly, aby odborná příprava uvedená v odstavci 1 zahrnovala také školení o koordinované multiinzulační spolupráci, čímž se doplní povinnosti stanovené v článku 7 této úmluvy. V důsledku toho by se odborníci měli také učit dovednosti v multi-agenturní práci, vybavit je k práci ve spolupráci s dalšími odborníky z celé řady oblastí.

Článek 16 - Preventivní intervence a programy léčby

102. Programy preventivních zásahů a léčby byly vyvinuty s cílem pomoci pachatelům měnit jejich postoje a chování, aby se zabránilo dalším činům domácího násilí a sexuálnímu násilí.

103. Odstavec 1 vyžaduje, aby smluvní strany úmluvy zavedly nebo podpořily zavedení programů pro pachatele domácího násilí, pokud neexistují, ani nepodporují žádné stávající programy. Existuje mnoho různých modelů pro práci s pachateli a rozhodnutí o tom, jak by měly být spuštěny, spočívá na stranách nebo poskytovatelích služeb. Následující základní prvky by však měly být dodrženy ve všech modelech.

104. Intervenční programy v oblasti domácího násilí by měly být založeny na osvědčených postupech a výzkumu, který odhaluje nejúčinnější způsoby práce s pachateli. Programy by měly povzbuzovat pachatele, aby převzali zodpovědnost za své činy a zkoumali jejich postoje a přesvědčení vůči ženám. Tento typ zásahu vyžaduje kvalifikované a vyškolené facilitátory. Kromě vzdělání v oblasti psychologie a povahy domácího násilí musí disponovat potřebnými kulturními a jazykovými dovednostmi, které jim umožní pracovat s širokou škálou mužů, kteří se účastní těchto programů. Kromě toho je nezbytné, aby tyto programy nebyly zřízeny izolovaně, ale úzce spolupracovaly s podpůrnými službami žen, orgány činnými v trestním řízení, soudními orgány, zkušebními útvary a úřady na ochranu dětí nebo úřady pro péči o děti, je-li to vhodné. Účast v těchto programech může být nařízena soudem nebo dobrovolně. V obou případech může ovlivnit rozhodnutí oběti zůstat nebo opustit uživatele nebo poskytnout oběť falešný pocit bezpečí. V důsledku toho je třeba věnovat prioritě potřebám a bezpečnosti obětí, včetně jejich lidských práv.

105. Druhý odstavec tohoto článku obsahuje povinnost zřizovat nebo podporovat programy léčby pro pachatele sexuálního násilí a znásilnění. Jedná se o programy, které jsou speciálně navrženy tak, aby se zabývaly odsouzenými sexuálními pachateli ve vězení i mimo ně za účelem minimalizace recidivy. V členských státech Rady Evropy existuje mnoho různých modelů a přístupů.

Znovu navrhovatelé cítili, že je nevhodnější opustit strany a / nebo poskytovatele služeb, jak tyto programy provozovat. Jejich konečným cílem musí být prevence opakování trestných činů a úspěšné opětovné začlenění pachatelů do komunity.

Článek 17 - Účast soukromého sektoru a sdělovacích prostředků

106. Odstavec 1 obsahuje dvě různé povinnosti. Zaprvé vyžaduje, aby strany Úmluvy povzbudily soukromý sektor, sektor informačních a komunikačních technologií (dále jen "odvětví IKT") a média k účasti nejen na rozvoji místní, regionální nebo národní politiky a úsilí o předcházení násilí proti žen, ale také se účastnit jejich provádění. Pokud a jaký druh opatření je přijat, je ponecháno na jednotlivé společnosti. Význam této skutečnosti, pokud jde o média, je takový, že text výslovně naznačuje, že podpora stran musí respektovat svobodu projevu a nezávislost médií; toto by mělo být viděno zejména z hlediska redakční nezávislosti.

107. Zadruhé požaduje, aby Strany povzbudily soukromý sektor, sektor IKT a média k tomu, aby stanovily pokyny a samoregulační normy s cílem zvýšit respektování důstojnosti žen a přispět tak k předcházení násilí vůči nim. Odkaz v čl. 17 odst. 1 na politiky, pokyny a samoregulační normy k předcházení násilí páchanému na ženách by však měl být vykládán tak, že povzbuzuje více soukromých společností k vypracování protokolů nebo pokynů týkajících se například řešení případů sexuálních obtěžování na pracovišti. Cílem je také povzbudit sektor IKT a média, aby přijaly samoregulační standardy, aby se zdržely škodlivých genderových stereotypů a šíření ponižujících obrazů žen nebo obrazů, které spojují násilí a sex. Kromě toho je třeba povzbudit tyto subjekty k tomu, aby zavedly etické kodexy chování pro mediální zpravodajství o násilí na ženách založené na právech, na základě pohlaví a bez senzace. Všechna tato opatření musí být přijata s řádným respektováním základních zásad týkajících se svobody projevu, svobody tisku a svobody umění. Rada Evropy prostřednictvím Výboru ministrů a jeho parlamentního shromáždění již dlouho vyzývá k ukončení genderových stereotypů a nerovností mezi ženami a muži tím, že vydává následující doporučení:

- Doporučení č. R (84) 17 Výboru ministrů členským státům o rovnosti žen a mužů v médiích;
- Doporučení 1555 (2002) Parlamentního shromáždění Rady Evropy o obrazu žen v médiích;
- Doporučení 1799 (2007) Parlamentního shromáždění Rady Evropy o obrazu žen v reklamě;
- Rezoluce 1751 (2010) a doporučení 1931 (2010) Parlamentního shromáždění Rady Evropy o boji proti sexistickým stereotypům v médiích.

108. Cílem tohoto článku je dát tomuto úsilí nový impuls k dosažení dlouhodobého cíle prevence a boje proti všem formám násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Jako řídicí výbor pro média a nové komunikační služby (CDMC) uvedený v komentářích k výše uvedenému doporučení 1931 (2010) "Řešení genderových stereotypů přispěje ke snižování nerovností, včetně násilí

založeného na pohlaví, což je jeden z nejvíce nepřijatelných projevů . Vzhledem k tomu, že účinně řešit tuto záležitost bude muset nevyhnutelně vzít v úvahu základní zásadu nezávislosti médií, čistě regulační opatření nemusí poskytovat uspokojivou reakci. Úloha proto spadá převážně do samotných médií, které musí zahrnout zásadu rovného zacházení a spravedlivého zacházení s různými osobami s jejich specifickou identitou do svých profesních kodexů a samoregulačních mechanismů a bojovat proti stereotypům jako každodenní praxi. Může být ještě efektivnější zvážit řešení prostřednictvím modelů řízení a přístupů. "

Kapitola IV - Ochrana a podpora

109. Zatímco konečným cílem Úmluvy je předcházení všem formám násilí, na něž se vztahuje její působnost, oběti vyžadují přiměřenou ochranu před dalším násilím, podporu a pomoc při překonávání četných následků takového násilí a obnovení jejich životů.

Tato kapitola obsahuje řadu povinností vytvořit specializované i obecnější podpůrné služby, které by uspokojily potřeby osob vystavených násilí.

Článek 18 - Obecné povinnosti

110. Tento článek stanoví řadu obecných zásad, které je třeba dodržovat při poskytování ochranných a podpůrných služeb.

111. Odstavec 1 obsahuje obecnou povinnost přijmout legislativní nebo jiná opatření na ochranu všech obětí na jejich území před jakýmkoli dalšími násilnými činy, na které se vztahuje tato úmluva.

112. V souladu s obecným multi-agenturním a komplexním přístupem podporovaným úmluvou vyžaduje odstavec 2 smluvní strany úmluvy, aby zajistily, že v souladu s vnitrostátními právními předpisy existují příslušné mechanismy umožňující účinnou spolupráci mezi těmito agenturami což navrhovatelé označili za důležité: soudnictví, státní zástupce, donucovací orgány, místní a regionální orgány a nevládní organizace. Přidáním "jiných příslušných organizací" navrhovatelé zajistili, aby tento seznam nebyl vyčerpávající, aby umožnil spolupráci s jakoukoli jinou organizací, kterou může strana považovat za relevantní. Termín "mechanismus" označuje jakoukoli formální nebo neformální strukturu, jako jsou dohodnuté protokoly, kulaté stoly nebo jakákoli jiná metoda, která umožňuje řadě odborníků spolupracovat standardizovaným způsobem. Nevyžaduje zřízení oficiálního orgánu nebo instituce.

113. Důraz kladený na spolupráci mezi těmito subjekty vyplývá z přesvědčení, že formy násilí, na něž se vztahuje úmluva, se nejlépe řeší koordinovaným a koordinovaným způsobem ze strany několika

agentur. Orgány činné v trestním řízení, které jsou často prvními, kteří jsou v kontaktu s oběťmi, když jsou povoláni na místo činu, musí být schopni odkázat oběť na specializované podpůrné služby, například útočiště nebo krizové krizové centrum, které často provozují nevládní organizace. Tyto podpůrné služby pak podpoří oběť poskytnutím lékařské péče, shromážděním forenzních důkazů v případě potřeby, psychologickým a právním poradenstvím. Pomohou obětem při dalším kroku, který často vyžaduje řešení soudnictví. Je důležité poznamenat, že tato povinnost není omezena pouze na oběti, ale vztahuje se i na svědky, zejména s ohledem na svědky dětí.

114. Odstavec 3 uvádí řadu cílů a kritérií, na něž by se měly zaměřit ochranné a podpůrné služby. Za prvé, všechna přijatá opatření musí vycházet z pohlavního chápání násilí páchaného na ženách a domácího násilí. To znamená, že nabízené služby musí prokázat přístup, který je relevantní pro jejich uživatele, který uznává genderovou dynamiku, dopad a následky těchto forem násilí a který funguje v rámci rovnosti žen a mužů a lidských práv.

115. Za druhé, tento odstavec vyžaduje, aby tato opatření zohlednily vztah mezi oběťmi, pachateli, dětmi a jejich širším prostředím, aby se zabránilo riziku, že se jejich potřeby budou řešit izolovaně nebo bez uznání jejich společenské reality. Navrhovatelé považovali za důležité zajistit, aby byly potřeby obětí posuzovány s ohledem na všechny relevantní okolnosti, aby mohli odborníci přijímat informovaná a vhodná rozhodnutí. Termín "integrováný přístup" se vztahuje na integrováný přístup založený na lidských právech, který je zaměřen na "třístupňový přístup", zaměřený na integrovanou prevenci, ochranu a stíhání.

116. Zatřetí, opatření a služby, které dobře znamenají, ale dostatečně nezohledňují ničivé účinky násilí a délku procesu obnovy nebo opatření, která obětují oběti, narušeně narušují riziko opětovného postižení uživatelů služeb.

117. Kromě toho odstavec 3 požaduje, aby všechna opatření směřovala k posilování a hospodářské nezávislosti žen, které jsou oběťmi tohoto násilí. To znamená, že oběti nebo uživatelé služeb jsou obeznámeni s jejich právy a nároky a mohou přijímat rozhodnutí v podpůrném prostředí, které je zachází s důstojností, respektem a citlivostí. Současně musí služby poskytnout obětem pocit kontroly nad jejich životy, což v mnoha případech zahrnuje práci směřující k finanční bezpečnosti, zejména ekonomické nezávislosti od pachatele.

118. Některé příklady, kdy se služby, včetně poboček orgánů činných v trestním řízení, nacházejí ve stejné budově nebo v těsné blízkosti a spolupracují, ukázaly, že výrazně zvyšují úroveň spokojenosti se službami a v některých případech se zvýšily ochotu obětí podávat obvinění nebo projít případem. Tyto příklady jsou známé jako jednosměrné obchody a byly vyzkoušeny a testovány na služby domácího násilí, ale lze je snadno přizpůsobit jiným formám násilí. Z tohoto důvodu odstavec 3 vyzývá smluvní strany, aby usilovaly o nalezení služeb ve stejné budově.

119. Konečně odstavec 3 vyžaduje, aby smluvní strany úmluvy zajistily dostupnost dostupných podpůrných služeb zranitelným osobám a jejich specifické potřeby. Výraz "zranitelné osoby" odkazuje na stejný seznam osob, jak je vysvětleno v komentáři podle článku 12. Strany by měly tyto služby zpřístupnit obětem nezávisle na jejich socioekonomickém postavení a případně je poskytnout bezplatně.

120. Účelem odstavce 4 je poukázat na vážné stížnosti, které se oběti často setkávají při hledání pomoci a podpory. Mnoho služeb, veřejného a soukromého, závisí na ochotě oběti, aby obžaloval obvinění nebo svědčil proti pachateli. Pokud z důvodů strachu nebo emočních otřesů a připoutanosti není oběť ochotná stíhat obvinění nebo odmítnout svědčit u soudu, nedostane poradenství ani ubytování. To je v rozporu se zásadou posilování postavení a přístupu založeným na lidských právech a je třeba se vyhnout. Je důležité poznamenat, že toto ustanovení se týká především všeobecných a specializovaných podpůrných služeb uvedených v článcích 20 a 22 Úmluvy - s výjimkou služeb právní pomoci.

121. Některé formy násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, mohou mít mezinárodní rozměr. Oběti násilí, jako jsou nucené sňatky nebo domácí násilí, ale také ženy nebo dívky, které jsou ohroženy pohlavním postižením a jsou mimo jejich státní příslušnost, vyžadují konzulární ochranu a případně lékařskou a finanční pomoc. Odstavec 5 vyžaduje, aby strany přijaly vhodná opatření k zajištění potřebné konzulární pomoci a případně jiné ochrany a pomoci, která zahrnuje pomoc obětem násilné trestné činnosti, pomoc v případě zatčení nebo zadržení, pomoc a repatriaci postižených státních příslušníků, vydávání nových dokumentace totožnosti a další konzulární podporu.

122. Tato povinnost se neomezuje pouze na státní příslušníky jedné smluvní strany úmluvy, ale vztahuje se na všechny ostatní oběti, které v souladu s jejich závazky podle mezinárodního práva mají nárok na vnitrostátní ochranu této strany, například státní příslušníci členského státu Evropská unie, která sama neposkytuje ochranu prostřednictvím stálého zastoupení (velvyslanectví, generální konzulát nebo konzulát) podle čl. 20 odst. 2 písm. c Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 19 - Informace

123. V bezprostředním důsledku násilí oběti nejsou vždy schopny přijímat plně informovaná a oprávněná rozhodnutí a mnoho z nich nemá dostatek podporujícího prostředí. Toto ustanovení klade zvláštní důraz na potřebu zajistit, aby oběti byly poskytovány informace o různých druzích podpůrných služeb a právních opatřeních, která mají k dispozici. To vyžaduje poskytnutí informací o tom, kde lze získat druh pomoci, je-li to nezbytné v jiném jazyce než v národním jazyce (jazycích) a včas, což znamená v době, kdy je užitečná pro oběti. To však nezaváže strany Úmluvy, aby nabízely informace v jakémkoli jazyce, nýbrž soustředily se na nejrozšířenější jazyky ve své zemi a v dostupné formě. Pojem "přiměřené informace" označuje informace, které dostatečně

vyplňují potřebu oběti informace. To by mohlo zahrnovat například poskytnutí nejen názvu servisní servisní organizace, ale i rozdávat letáku, který obsahuje kontaktní údaje, otevírací dobu a informace o přesných službách, které nabízí.

Článek 20 - Služby obecné podpory

124. Při poskytování služeb pro oběti se rozlišuje mezi všeobecnými a specializovanými podpůrnými službami. Služby obecné podpory se týkají pomoci poskytované veřejnými orgány, jako jsou sociální služby, zdravotnické služby, služby zaměstnanosti, které poskytují dlouhodobou pomoc a které nejsou výlučně určeny pouze pro oběti, ale slouží široké veřejnosti. Naproti tomu specializované podpůrné služby se specializovaly na poskytování podpory a pomoci přizpůsobené - často bezprostředním - potřebám obětí specifických forem násilí na ženách nebo domácímu násilí a nejsou přístupné široké veřejnosti. Zatímco tyto služby mohou být provozovány nebo financovány vládními orgány, většinu specializovaných služeb nabízejí nevládní organizace.

125. Povinnost obsažená v čl. 20 odst. 1 vyžaduje veřejné služby sociální péče, jako jsou služby bydlení, služby zaměstnanosti nebo nezaměstnanosti, veřejné vzdělávací a školicí služby, veřejné psychologické a právní poradenské služby, ale také finanční služby, specifické potřeby obětí forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Zatímco mezi klienty těchto služeb již existuje mnoho obětí, jejich obtížná situace a trauma nejsou nutně dostatečně nebo systematicky řešeny nebo zohledněny. Strany úmluvy jsou proto povinny zajistit, aby obětem byl umožněn přístup k těmto službám, aby se s nimi zacházelo podporujícím způsobem a aby se jejich potřeby řádně řešily.

126. Zdravotní a sociální služby jsou často nejdříve v kontaktu s oběťmi. Odstavec 2 se snaží zajistit, aby byly tyto služby dostatečně zajištěny tak, aby odpovídaly jejich dlouhodobým potřebám. Kromě toho zdůrazňuje důležitost školení zaměstnanců o různých formách násilí, konkrétních potřeb obětí a způsobu, jakým je na ně reagovat podpůrným způsobem.

127. Článek 21 - Pomoc při individuálních / kolektivních stížnostech

128. Toto ustanovení stanoví povinnost smluvních stran zajistit, aby oběti měly informace o příslušných regionálních a mezinárodních mechanismech pro stížnosti a měly by mít k nim přístup. Výraz "použitelný" se vztahuje pouze na ty regionální a mezinárodní mechanismy pro podávání stížností, které byly ratifikovány smluvními stranami této úmluvy. Členské státy Rady Evropy jsou státními stranami značného počtu regionálních a mezinárodních smluv o lidských právech a většina z nich přijímá příslušnost příslušných orgánů smluv a mechanismů pro stížnosti. Po vyčerpávajících národních prostředcích se oběti všech forem násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, odvolávají na řadu stávajících regionálních a mezinárodních mechanismů pro stížnosti. Ty mohou být otevřeny jednotlivcům, kteří se například mohou obrátit na Evropský soud pro lidská práva nebo na výbor CEDAW o další právní nápravu. Mohou mít také kolektivní povahu, což znamená, že jsou k dispozici skupinám obětí - příkladem by byl kolektivní mechanismus stížností v rámci Evropské

sociální charty.

129. Zajišťováním toho, aby oběti měly "informace a přístup k těmto mechanismům", navrhovatelé chtěli zdůraznit, že obětem by měly být poskytnuty informace o pravidlech přípustnosti a procedurálních požadavcích týkajících se platných regionálních a mezinárodních mechanismů pro podávání stížností a že vyčerpání vnitrostátních opravných prostředků by strany neměly žádným způsobem bránit v přístupu k těmto mechanismům.

130. Cílem tohoto ustanovení je rovněž podpořit dostupnost citlivé a informované pomoci obětem při předkládání takových stížností, které mohou poskytovat stát, sdružení advokátů, příslušné nevládní organizace nebo jiní potenciální aktéři. "Pomoc" může spočívat v poskytování informací a právního poradenství. Poskytovaná pomoc by měla být dobře informována a přizpůsobena potřebám oběti, aby oběť usnadnila přístup k příslušným mechanismům stížností.

Článek 22 - Odborné podpůrné služby

131. V souladu s povinností obsaženou v článku 20 tato a následující ustanovení vyžadují, aby smluvní strany úmluvy zřídily nebo zajistily sektor odborné podpory s dostatečnými zdroji.

132. Cílem takové specializované podpory je zajistit komplexní úkol posílit obětem prostřednictvím optimální podpory a pomoci, která jim vyhovuje jejich specifickým potřebám. Většinu toho lze nejlépe zajistit ženskými organizacemi a podpůrnými službami poskytovanými například místními orgány se specializovanými a zkušenými pracovníky s důkladnou znalostí násilí na základě pohlaví. Je důležité zajistit, aby byly tyto služby dostatečně rozšířeny po celé zemi a byly přístupné všem obětem. Navíc tyto služby a jejich pracovníci musí být schopni řešit různé druhy násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, a poskytovat podporu všem skupinám obětí, včetně těžce dosažitelných skupin. Typy podpory, které takové služby vyžadují, zahrnují poskytování přístřeší a bezpečného ubytování, okamžitou lékařskou pomoc, shromáždění forenzních lékařských důkazů v případech znásilnění a sexuálního napadení, krátkodobé a dlouhodobé psychologické poradenství, trauma, právní poradenství, advokační a terénní služby, telefonní linky pomoci směřovat oběti na správný typ služby a specifické služby pro děti jako oběti nebo svědky.

Článek 23 - Úkryty

133. Tento článek požaduje, aby Strany zajistily dostatečné množství vhodných, snadno přístupných úkrytů jako důležitý prostředek k plnění povinnosti poskytovat ochranu a podporu. Účelem úkrytů je zajistit okamžitý, nejlépe nepřetržitý přístup k bezpečnému ubytování pro oběti, zejména ženy a děti, když už nejsou doma v bezpečí. Dočasné bydlení samotné nebo obecné přístřešky, jako například domy pro bezdomovce, nejsou dostatečné a neposkytují potřebnou podporu nebo zmocnění. Oběti čelí několika problémům souvisejícím s jejich zdravím, bezpečností, finanční situací a blahobytem svých dětí. Specializované útulky pro ženy jsou nejlépe vybaveny k řešení těchto problémů, protože

jejich funkce přesahují rámec zajištění bezpečného pobytu. Poskytují ženám a jejich dětem podporu, umožňují jim čelit traumatickým zážitkům, opouštějí násilné vztahy, znovu získají sebevědomí a položí základy pro nezávislý život podle vlastního výběru. Kromě toho útulky žen hrají ústřední roli při vytváření sítí, spolupráci mezi různými agenturami a zvyšování povědomí v příslušných komunitách.

134. Pro plnění primárního úkolu zajištění bezpečnosti a ochrany žen a dětí je zásadní, aby všechny útulky uplatňovaly soubor norem. Za tímto účelem by měla být posouzena bezpečnostní situace každé oběti a na základě tohoto posouzení by měl být vypracován individuální bezpečnostní plán. Technická bezpečnost budovy je dalším klíčovým problémem pro přístřešky, protože násilné útoky pachatelů ohrožují nejen ženy a jejich děti, ale i personál a ostatní obyvatele v okolí. Navíc je nezbytná účinná spolupráce s policií v otázkách bezpečnosti.

135. Toto ustanovení požaduje, aby byly v dostatečném počtu vytvořeny útulky, které by zajistily vhodné dočasné ubytování pro všechny oběti. Každá forma násilí vyžaduje jiný druh podpory a ochrany a zaměstnanci musí být vyškoleni, aby je poskytli. Pojem "dostatečný počet" má zajistit, aby byly splněny potřeby všech obětí, a to jak z hlediska místa přístřeší, tak i specializované podpory. Závěrečná zpráva o činnosti pracovní skupiny Rady Evropy pro boj proti násilí na ženách, včetně domácího násilí (EG-TFV (2008) 6) doporučuje bezpečné ubytování ve specializovaných útulcích pro ženy, které jsou k dispozici v každém regionu, s jedním rodinným místem na 10 000 kusů populace. Nicméně počet míst přístřeší by měl záviset na skutečné potřebě. Pro útočiště pro jiné formy násilí bude počet nabízených míst opět záviset na skutečné potřebě.

Článek 24 - Telefonické linky pomoci

136. Linky pomoci jsou jedním z nejdůležitějších způsobů, jak umožnit obětem najít pomoc a podporu. Linka pomoci se široce propagovaným veřejným číslem, která poskytuje poradenství a krizové poradenství a která se týká osobních služeb, jako jsou úkryty, poradenská centra nebo policie, tvoří základní kámen jakékoli podpory a poradenských služeb ve vztahu ke všem formám násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Tento článek tedy obsahuje povinnost stanovit celostátní telefonní linky pomoci, které jsou k dispozici nepřetržitě a které jsou bezplatné. Mnoho obětí se ocitlo bez dokumentace a zdrojů a bylo by obtížné koupit telefonní kartu nebo najít potřebnou změnu, aby zaplatila za telefonní hovor. Zaplacení i velmi malého množství peněz může představovat zátěž pro mnoho lidí, kteří hledají pomoc, a proto je potřeba bezplatně nabídnout telefonní linku. Dále v mnoha telefonních systémech lze vysledovat bezplatné telefonní hovory prostřednictvím telefonního účtu, čímž se pachateli naznačuje, že oběť hledá pomoc, a proto může dále ohrožovat oběť. Závěrečná zpráva o činnosti pracovní skupiny Rady Evropy pro boj proti násilí na ženách včetně domácího násilí (EG-TFV (2008) 6) doporučuje zřídit alespoň jednu bezplatnou národní linku pomoci zahrnující všechny formy násilí na ženách

pracujících 24 hodin den 7 dní v týdnu a poskytování krizové podpory ve všech příslušných jazycích.

137. Mnoho obětí je obtížné aktivně vyhledávat pomoc a prahová hodnota pro volání a sdílení důvěrných a osobních údajů je vysoká. Je proto důležité, aby volající zůstali anonymní, jsou obeznámeni s osobami, které jsou vyškoleny v řešení takových situací a že telefonní linky poskytují důvěrné informace a podporu, pokud si to volají. V některých zemích je stejně důležité poskytnout pomoc v několika jazycích, aby se ulehčila jazyková bariéra, kterou mohou někteří volající čelit. Článek 25 - Podpora obětem sexuálního násilí

138. Traumatická povaha sexuálního násilí, včetně znásilnění, vyžaduje obzvláště citlivou reakci vyškolených a specializovaných pracovníků. Oběti tohoto druhu násilí potřebují okamžitou lékařskou péči a podporu traumatu v kombinaci s okamžitými forezními vyšetřeními za účelem shromažďování důkazů potřebných pro stíhání. Dále je často potřeba psychologického poradenství a terapie - často týdny a měsíce po události.

139. Článek 25 proto kladl zvláštní důraz na poskytování tohoto druhu specializované podpory tím, že ukládá stranám povinnost zajistit dostatečné počty přístupných center pro krizovou krizi nebo sexuální násilí. Je důležité poznamenat, že stranám je poskytnuta alternativa, nikoliv povinnost založit oba typy středisek.

140. Střediska krizové krize mohou mít mnoho různých forem. Tato střediska obvykle nabízejí dlouhodobou pomoc, která se zaměřuje na poradenství a terapii tím, že nabízí osobní poradenství, podpůrné skupiny a kontakt s dalšími službami. Podporují také oběti na soudu řízení poskytnutím obhajoby žen a žen a další praktickou pomoc.

141. Centrála pro sexuální násilí se na druhé straně může specializovat na okamžitou lékařskou péči, vysoce kvalitní forezní praxi a krizovou intervenci. Mohou být například zřízeny v nemocničním prostředí, aby reagovaly na nedávný sexuální útok tím, že provádějí lékařské prohlídky a odvádějí oběť do specializovaných komunitních organizací pro další služby. Mohou se také soustředit na okamžité a přiměřené postoupení oběti příslušným specializovaným organizacím, aby poskytly potřebnou péči podle článku 25. Výzkum ukázal, že je správné provádět forezní vyšetření bez ohledu na to, zda bude věc hlášena a nabídnout možnost odběru vzorků a jejich uložení tak, aby rozhodnutí o tom, zda se má znásilnění hlásit, může být přijato později.

142. Požadavek na vytvoření takových středisek ukládá stranám Úmluvy povinnost zajistit, aby se to uskutečnilo v dostatečném počtu, ale také zajistit jejich snadný přístup a aby jejich služby byly prováděny vhodným způsobem. V závěrečné zprávě o činnosti pracovní skupiny Rady Evropy pro boj proti násilí na ženách včetně domácího násilí (EG-TFV (2008) 6) doporučuje, aby jedno takové středisko bylo k dispozici každému 200 000 obyvatelům a jejich zeměpisné rozšíření by je mělo zpřístupnit obětem ve venkovských oblastech stejně jako ve městech. Pojem "vhodný" má zajistit, aby nabízené služby byly

vhodné pro potřeby obětí.

Článek 26 - Ochrana a podpora dětských svědků

143. Vystavení fyzickému, sexuálnímu nebo psychickému násilí a zneužívání mezi rodiči nebo jinými členy rodiny má vážný dopad na děti. Vzniká strach, způsobuje trauma a negativně ovlivňuje jejich vývoj.

144. Z tohoto důvodu článek 26 stanoví povinnost zajistit, aby při poskytování služeb a pomoci obětem s dětmi, kteří byli svědky násilí, byla zohledněna práva a potřeby jejich dětí. Výraz "dětské svědky" se vztahuje nejen na děti, které jsou přítomné během násilí a aktivně se s nimi setkávají, ale těm, kteří jsou vystaveni křikům a jiným zvukům násilí, zatímco se schovávají nebo jsou vystaveni dlouhodobým následkům těchto násilí. Je důležité uznat a řešit viktimizaci dětí jako svědky všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva, a jejich právo na podporu. Odstavec 2 proto vyzývá k věkovým a vývojovým vhodným psychosociálním zásahům založeným na důkazech, které jsou specificky přizpůsobeny dětem, aby se vyrovnaly s jejich traumatickými zkušenostmi v případě potřeby. Všechny nabízené služby musí poskytovat splatnost s ohledem na nejlepší zájmy dítěte. Článek 27 - Podávání zpráv

145. S požadavkem povzbudit hlášení jakoukoli osobou, která je svědkem nebo má důvodné podezření, že násilný čin spadající do rozsahu působnosti této úmluvy může být spáchán, navrhovatelé chtěli zdůraznit důležitou roli, kterou jednotlivci - přátelé, sousedé, rodinní příslušníci, kolegové, učitelé nebo jiní členové komunity - mohou hrát při překonávání ticha, které se často uzavírá kolem násilí. Je odpovědností každé strany určit příslušné orgány, kterým mohou být takové podezření hlášeny. Mohou jít o orgány činné v trestním řízení, o služby ochrany dětí nebo o jakékoliv jiné příslušné sociální služby. Pojem "rozumné důvody" se týká poctivé víry uváděné v dobré víře.

Článek 28 - Nahlášení odborníky

146. Podle tohoto článku musí strany úmluvy zajistit, aby profesionálové, kteří jsou obvykle vázáni profesním tajemstvím (například lékaři a psychiatři), měli možnost podávat zprávy příslušným organizacím nebo orgánům, pokud mají důvodné důvody se domnívat, že byl spáchán závažný násilný čin spadající do rozsahu působnosti této úmluvy a že lze očekávat další závažné činy takového násilí. Jedná se o kumulativní požadavky na podávání zpráv a zahrnují např. Typické případy domácího násilí, u kterých již byla obětí vystavena závažným násilným činům a je pravděpodobné, že dojde k dalšímu násilí.

147. Je důležité poznamenat, že toto ustanovení nestanoví povinnost takových odborníků podávat zprávy. Poskytuje pouze těmto osobám možnost, že tak učiní bez rizika porušení důvěry. Zatímco právní předpisy mohou ukládat důvěrnost, mohou se otázky důvěrnosti a porušení těchto zásad řídit etickými kodexy nebo profesními normami pro různé profesní skupiny. Cílem tohoto ustanovení je zajistit, aby žádný z typů pravidel důvěrnosti nestál ve způsobu hlášení závažných násilných činů. Cílem tohoto ustanovení je chránit spíše život a úkor obětí než zahájení trestního vyšetřování. Je proto důležité umožnit těm profesionálům, kteří po opatrnosti chtějí chránit oběti násilí.

148. Výraz "za vhodných podmínek" znamená, že strany mohou určit situace nebo případy, na které se toto ustanovení vztahuje. Strany mohou například učinit povinnost obsaženou v článku 28 podmíněnou předchozím souhlasem oběti, s výjimkou

některé konkrétní případy, jako je například situace, kdy je obětí nezletilý nebo není schopen chránit sebe nebo sebe kvůli tělesnému či duševnímu postižení. Kromě toho je každá strana odpovědná za určení kategorií odborníků, na které se toto ustanovení vztahuje. Pojem "někteří odborníci" má zahrnovat jakýkoli počet odborníků, jejichž funkce zahrnují kontakt se ženami, muži a dětmi, kteří mohou být oběťmi jakékoli formy násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Tento článek navíc neovlivňuje práva, která jsou v souladu s článkem 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod obvinění z činů, na které se tato úmluva vztahuje, ať již v občanskoprávním nebo trestním řízení.

Kapitola V - hmotné právo

149. Stejně jako v jiných úmluvách Rady Evropy o boji proti konkrétním formám násilí, zneužívání nebo špatného zacházení tvoří ustanovení hmotného práva základní součást nástrojů. Z výzkumu vnitrostátních právních předpisů, které jsou v současné době platné o násilí na ženách a domácím násilí, vyplývá, že stále existují mnohé mezery. Proto je nezbytné posílit právní ochranu a odškodnění a zohlednit stávající osvědčené postupy při zavádění změn do legislativních systémů všech členských států s cílem účinně předcházet a potírat tyto formy násilí. Navrhovatelé přezkoumali příslušná trestněprávní, civilní a správní zákonná opatření, která mají být zavedena, aby zajistily, že úmluva pokrývá různé situace spojené s dotyčnými násilnými činy. V důsledku toho tato kapitola obsahuje řadu preventivních, ochranných a kompenzačních opatření pro oběti a zavádí trestní opatření proti pachatelům těchto forem které vyžadují trestněprávní reakci.

150. V této kapitole je stanovena povinnost zajistit různé občanskoprávní opravné prostředky, které obětem umožňují hledat spravedlnost a odškodnění - především proti pachateli, ale také ve vztahu k státním orgánům, pokud nesplnily svou povinnost řádně přijmout preventivní a ochranná opatření.

151. V kapitole V se také stanoví řada trestných činů. Tento typ harmonizace vnitrostátního práva usnadňuje činnost na kriminalitě na národní i mezinárodní úrovni z několika důvodů. Často se vnitrostátní opatření pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí systematicky neuskutečňují nebo zůstávají neúplné z důvodu nedostatků v právních předpisech.

152. Hlavním cílem trestněprávních opatření je usměrňovat strany při zavádění účinných politik na potlačování násilí páchaného na ženách a domácího násilí, které jsou bohužel stále rozšířené zločiny v Evropě i mimo ni.

153. Navrhovatelé se dohodli, že v zásadě by měly být všechny trestněprávní ustanovení úmluvy předloženy genderově neutrálním způsobem; pohlaví oběti nebo pachatele by proto v zásadě nemělo být součástí trestného činu. To by však členským státům nemělo zabránit v zavádění ustanovení týkajících se pohlaví.

154. Navrhovatelé rozhodli, že tato úmluva by se neměla týkat stejného chování, které již bylo řešeno v jiných úmluvách Rady Evropy, zejména Úmluvy o boji proti obchodování s lidmi (CETS č. 197) a Úmluvy o ochraně dětí proti Sexuální vykořisťování a sexuální zneužívání (CETS č. 201).

155. Povinnosti obsažené v člancích 33 až 39 vyžadují, aby smluvní strany úmluvy zajistily kriminalizaci konkrétního úmyslného jednání. Navrhovatelé se dohodli na tomto znění, aby ukládali stranám povinnost kriminalizovat dotyčné chování. Úmluva však nezavazuje strany, aby nezbytně zaváděly konkrétní ustanovení kriminalizující chování popsané úmluvou. Pokud jde o článek 40 (sexuální obtěžování) a s ohledem na zvláštní povahu tohoto jednání, navrhovatelé se domnívají, že by mohl být předmětem nápravy buď na základě trestních sankcí nebo jiných právních sankcí. Nakonec trestné činy uvedené v této kapitole představují minimální shody, které nebrání jejich doplnění nebo stanovení vyšších standardů ve vnitrostátním právu.

156. V souladu s obecnými zásadami trestního práva může právně platný souhlas zrušit trestní odpovědnost. Kromě toho by jiné právně odůvodněné činy, například jednání spáchané v oblasti sebeobrany, obrany majetku nebo nezbytných lékařských postupů, nemohly vést k trestním sankcím podle této úmluvy.

Článek 29 - Občanské žaloby a opravné prostředky

157. Cílem odstavce 1 tohoto ustanovení je zajistit, aby se oběti jakékoli formy násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, mohly obrátit na vnitrostátní právní systém k tomu, aby se proti pachateli dostalo náležitého opravného prostředku občanského práva. Na jedné straně to zahrnuje občanskoprávní opravné prostředky, které umožňují občanskému soudnímu soudu, aby nařídil osobě, aby zastavila určité jednání, zdrželo se určitého chování v budoucnu nebo aby donutila určitou osobu, aby podnikla konkrétní žalobu (soudní příkazy). Takové občanské právo může být například použito k tomu, aby pomohla dívkám a chlapcům, kteří mají před sebou možnost uzavřít manželství, proti jejich vůli získat jim svůj pas nebo jinou důležitou dokumentaci od někoho, kdo je zadržuje proti své vůli (rodiče, opatrovníků nebo rodinných příslušníků). Taková opatření směřují k ochraně před násilnými činy.

158. Na druhé straně a v závislosti na vnitrostátním právním řádu smluvní strany mohou občanskoprávní opravné prostředky nabízené podle tohoto ustanovení zahrnovat také soudní příkazy, které se konkrétněji zabývají násilnými činy, na které se vztahuje působnost této úmluvy, zadržovací

příkazy a příkazy k obtěžování, jak je uvedeno v článku 53. Jsou to zvláště důležité v případech domácího násilí a doplňují okamžitou a často krátkodobou ochranu nabízenou příkazy k nouzové ochraně, jak je uvedeno v článku 52.

159. Kromě toho by občanské právo mělo stanovit opravné prostředky proti hanobení a hanobení v souvislosti s pronásledováním a sexuálním obtěžováním, pokud se na takové činy nevztahuje trestní právo stran.

160. Všechny občanskoprávní příkazy jsou vydávány na základě žádosti poškozeného nebo - v závislosti na právním systému - třetí strany a nemohou být vydány ex officio.

161. Zatímco odstavec 1 má za cíl poskytnout oběti občanskoprávní prostředky proti pachateli, odstavec 2 zajišťuje, že obětem jsou poskytnuty opravné prostředky vůči státním orgánům, které nesplnily povinnost přijmout nezbytná preventivní nebo ochranná opatření.

162. Znovu připomíná zásadu odpovědnosti státních orgánů, které jsou v souladu s článkem 5 této úmluvy povinny pečlivě předcházet, vyšetřovat a potrestat násilné činy, na které se vztahuje působnost této úmluvy. Nedodržení této povinnosti může mít za následek právní odpovědnost a občanské právo musí nabídnout opravné prostředky k řešení tohoto selhání. K těmto opravným prostředkům patří mimo jiné občanskoprávní žaloba na náhradu škody, která musí být k dispozici z důvodu nedbalosti a hrubě nedbalého jednání. Rozsah občanskoprávní odpovědnosti státních orgánů se nadále řídí vnitřním právem smluvních stran, které mají pravomoc rozhodnout, jaký druh nedbalého chování lze uplatnit.

163. Povinnost obsažená v odstavci 2 je v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, která se týká toho, že veřejné orgány nesplnily svou kladnou povinnost podle článku 2 EÚLP (právo na život). V rozsudku Osman v. Spojené království,

a znovu rozsudek Opuz v. Turecko, Soudní dvůr uvedl, že "pokud existuje obvinění, že orgány porušily svou kladnou povinnost chránit právo na život v souvislosti s výše uvedenou povinností předcházet a potlačovat trestné činy proti

osoba, je třeba usoudit, že orgány věděly nebo měly znát v okamžiku existence skutečného a bezprostředního ohrožení života identifikované osoby nebo jednotlivců z trestné činnosti třetí osoby a že nepřijali opatření v rámci svých pravomocí, které by se podle jeho odůvodněnosti mohly vyhnout tomuto riziku. "Soudní dvůr výslovně uvedl, že odpovědnost za takové porušení není omezena na hrubou nedbalost nebo úmyslné nedodržení povinnosti chránit život.

164. V případě úmrtí oběti musí být dostupná nápravná opatření přístupná jeho potomkům. Článek 30 - Odškodnění

165. Tento článek stanoví právo na náhradu škody, která vznikla v důsledku některého z trestných činů stanovených touto úmluvou. Odstavec 1 stanoví zásadu, že odpovědnost za náhradu škody a navrácení je odpovědná

především pachatel.

166. Odškodnění může být také požadováno od pojišťoven nebo ze státních fondů zdravotního a sociálního zabezpečení. Odstavec 2 zavádí vedlejší povinnost státu kompenzovat. Podmínky týkající se žádosti o náhradu škody mohou být stanoveny vnitrostátním právem, jako je požadavek, aby oběť v první řadě požadovala od pachatele odškodnění. Zpravodajové zdůraznili, že státní odškodnění by mělo být přiznáno v situacích, kdy oběť utrpěla závažné tělesné zranění nebo poškození zdraví. Je třeba poznamenat, že pojem "úraz na zdraví" zahrnuje zranění, která způsobila smrt oběti a že "poškození zdraví" zahrnuje závažné psychické škody způsobené násilím z psychologického hlediska, jak je uvedeno v článku 33. Přestože rozsah státních kompenzací se omezuje na "vážnou" újmu a poškození zdraví, nebrání tomu, aby smluvní strany stanovily širší vyrovnávací ujednání ani stanovením vyšších a / nebo nižších limitů pro některé nebo všechny prvky kompenzace, které mají být vyplaceny stát. Tímto ustanovením nejsou dotčeny zejména povinnosti smluvních stran Evropské úmluvy o odškodnění obětí násilných trestných činů (ETS č. 116).

167. Vedlejší povinnost státu kompenzovat nevylučuje, aby Strany požadovaly odškodnění za náhradu poskytnutou pachateli, pokud se náležitě zohlední bezpečnost oběti. Odkaz na "bezpečnost oběti" vyžaduje, aby smluvní strany zajistily, že veškerá opatření přijatá k uplatnění nároku na odškodnění od pachatele náležitě zvaží důsledky těchto opatření pro bezpečnost oběti. To se týká zejména situací, kdy pachatel může chtít pomstít sebe nebo sebe proti oběti za to, že musel zaplatit státu vyrovnání.

168. Toto ustanovení nevylučuje dočasný příspěvek státu na odškodnění oběti. Oběť, která naléhavě potřebuje pomoc, nemusí být schopna čekat na výsledek často složitého řízení. V takových případech smluvní strany mohou stanovit, že stát nebo příslušný orgán mohou v právu osoby, která je odškodněna, převést na částku vyplacené náhrady nebo, pokud později osoba, která je odškodněna, získá odškodnění z jakéhokoli jiného zdroje, může zcela nebo částečně poskytnutá částka peněz.

169. V případě, že se oběť vyplácí státnímu odškodnění, protože pachatel není ochotný nebo neschopný, přestože je soudně nařízen, má stát proti pachateli odvolání.

170. Strany mohou za účelem zajištění náhrady ze strany státu zavést systémy státní odškodnění podle článků 5 a 6 Evropské úmluvy o odškodnění obětí násilných trestných činů.

171. Je třeba poznamenat, že odstavec 2 tohoto článku je otevřen výhradám podle čl. 78 odst. 2 této úmluvy. Tato možnost výhrad se nedotýká závazků stran podle jiných mezinárodních nástrojů v této oblasti, jako je výše zmíněný Evropský úmluva o odškodnění obětí násilných trestných činů.

172. Vzhledem k tomu, že mnoho obětí násilných forem, na které se vztahuje tato úmluva, nemusí mít státní příslušnost strany, na jejímž území byl trestný čin spáchán, měla by se vedlejší státní podpora vztahovat na státní

příslušníky a cizince.

173. Cílem odstavce 3 je zajistit, aby byla náhrada poskytnuta v přiměřené lhůtě, tj. Ve vhodném časovém horizontu.

174. Je důležité poznamenat, že náhrada může být udělena nejen podle občanského nebo správního práva, ale také podle trestního práva jako součást sankčního trestního práva.

Článek 31 - Péče, právo pobytu a bezpečnost

175. Cílem tohoto ustanovení je zajistit, aby soudní orgány nevydávaly kontaktní příkazy bez zohlednění případů násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Jedná se o soudní příkazy upravující kontakt mezi dětmi a jejich rodiči a dalšími osobami, které mají rodinné vazby s dětmi. Kromě dalších faktorů je třeba vzít v úvahu případy násilí proti nezneužívajícímu pečovateli stejně jako proti samotnému dítěti při rozhodování o opatrovnictví a rozsahu práv na návštěvu nebo kontaktů.

176. Odstavec 2 se zabývá složitou otázkou zajištění práv a bezpečnosti obětí a svědků při zohlednění rodičovských práv pachatele. Zejména v případech domácího násilí jsou otázky týkající se společných dětí často jedinou vazbou, která zůstává mezi oběťmi a pachateli. U mnoha obětí a jejich dětí může dodržování kontaktních příkazů představovat závažné bezpečnostní riziko, protože to často znamená setkání pachatele tváří v tvář. Proto tento odstavec stanoví povinnost zajistit, aby oběti a jejich děti zůstaly v bezpečí před jakýmkoli dalším poškozením.

Článek 32 - Občanské následky nucených sňatků

177. Tento článek se zabývá právními důsledky nuceného manželství a zajišťuje, že takové manželství může být "zrušeno, zrušeno nebo zrušeno". Pro účely tohoto ustanovení je "zrušením" manželství sňatek považovaný za platný, který však může být pozastaven, pokud zpochybněna jednou ze stran; "zrušené" manželství je zbaveno svých právních důsledků, ať už napadených stranou, nebo nikoliv. Rozvedené "manželství, jako v případě rozvodu, je zbaveno právních důsledků až od data zrušení. Dramatéři si uvědomují, že konkrétní provedení tohoto článku s ohledem na použité pojmy (neplatné, zrušené, zrušené) v závislosti na pojmech stanovených v občanském právu stran.

178. Je důležité, aby soudní opatření, jak je požadováno podle tohoto ustanovení, bylo snadno dostupné a nepředstavovalo zbytečné finanční a administrativní zatížení oběti. To znamená, že veškeré postupy stanovené pro zrušení nebo zrušení nuceného manželství nepředstavují nepřekonatelné obtíže nebo nepřímo způsobí finanční ztrátu ze strany oběti. Forma ukončení manželství by navíc neměla mít vliv na práva oběti nuceného manželství.

Článek 33 - Psychologické násilí

179. Tento článek uvádí trestný čin psychologického násilí. Navrhovatelé souhlasili, že trestně postihují jakékoli úmyslné jednání, které vážně narušuje psychickou integritu jiné osoby prostřednictvím nátlaku nebo hrozeb. Výklad slova "úmyslné" je ponecháno na vnitrostátním právu, ale požadavek na

úmyslné chování se týká všech prvků trestného činu.

180. Rozsah trestného činu je omezen na úmyslné jednání, které vážně narušuje a poškozuje psychickou integritu člověka, kterou lze dosáhnout různými prostředky a metodami. Úmluva nedefinuje význam vážné poruchy. Musí být použito nátlaku nebo hrozby pro chování, které spadají pod toto ustanovení.

181. Toto ustanovení se vztahuje spíše k chování než k jediné události. Je určena k zachycení kriminální povahy zneužívajícího chování, ke kterému dochází v průběhu času - uvnitř rodiny nebo mimo ni. Psychologické násilí často předchází nebo doprovází fyzické a sexuální násilí v důvěrných vztazích (domácí násilí). Může se však objevit i v jakémkoli jiném typu nastavení, například na pracovišti nebo v prostředí školy. Je důležité zdůraznit, že podle článku 78 odst. 3 této Úmluvy může každý stát nebo Evropská unie prohlásit, že si vyhrazuje právo stanovit jiné než trestní sankce namísto trestních sankcí v souvislosti s psychologickým násilím. Záměrem navrhovatelů bylo zachovat zásadu kriminalizace psychologického násilí v Úmluvě a současně umožnit flexibilitu tam, kde právní systém strany poskytuje pouze netrestnické sankce ve vztahu k tomuto chování. Nicméně sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující, a to bez ohledu na to, zda se strany rozhodly stanovit trestní nebo jiné trestní sankce.

Článek 34 - Stalkování

182. Tento článek stanoví trestný čin pronásledování, který je definován jako záměrné chování opakovaně zapojit se do ohrožujícího chování směřovaného k jiné osobě, což způsobuje, že se nebo oni obávají o svou bezpečnost. Toto zahrnuje jakékoliv opakované chování ohrožující povahy proti identifikované osobě, která má za následek vdechnutí v této osobě pocitu strachu. Hrozivé chování může spočívat v opakovaném sledování jiné osoby, zapojování se do nežádoucí komunikace s jinou osobou nebo umožnění jiné osobě vědět, že je sledován. Jedná se o fyzickou činnost po oběti, která se objevuje na jejím pracovišti nebo na pracovišti, ve sportovních nebo vzdělávacích zařízeních, stejně jako po oběť ve virtuálním světě (diskusní místnosti, sociální sítě atd.). Zapojením se do nežádoucí komunikace je zapotřebí jakéhokoli aktivního kontaktu s oběťmi prostřednictvím dostupných komunikačních prostředků, včetně moderních komunikačních nástrojů a IKT.

183. Navíc ohrožující chování může zahrnovat chování tak různorodé jako vandalizovat majetek jiné osoby, ponechat jemné stopy kontaktu s osobními předměty osoby, zaměření na zvířecího mazlíčka nebo nastavit falešné identity nebo šířit nepravdivé informace online.

184. Kvůli tomu, aby se taková hrozivá jednání stala předmětem tohoto ustanovení, je třeba provádět úmyslně a s úmyslem vdechnout oběť pocitu strachu.

185. Toto ustanovení odkazuje na postup chování, který se skládá z opakovaných významných událostí. Je určena k zachycení kriminální povahy vzorce chování, jejíž jednotlivé prvky, pokud jsou přijaty samy o sobě, nepředstavují vždy trestné jednání. Zahrnuje chování, které je zaměřeno přímo

na oběť. Strany je však mohou rozšířit i na chování vůči jakékoli osobě v sociálním prostředí oběti, včetně členů rodiny, přátel a kolegů. Zkušenosti s pronásledováním obětí ukazují, že mnoho stalkerů neomezuje své stíhací aktivity na svou skutečnou oběť, ale často se zaměřuje na libovolný počet osob poblíž oběti. Často se tím výrazně zvyšuje pocit strachu a ztráta kontroly nad situací, a proto se na ně může vztahovat toto ustanovení.

186. Konečně, stejně jako v případě psychologického násilí, článek 78 odst. 3 stanoví možnost jakéhokoli státu nebo Evropské unie prohlásit, že si vyhrazuje právo stanovit jiné trestní sankce, pokud jsou účinné, přiměřené a odrazující. Zajištění zadržovacího příkazu by mělo být považováno za trestnou sankci v rámci možnosti rezervace. Záměrem redaktorů bylo opět zachovat zásadu kriminalizace pronásledování, přičemž by umožnila flexibilitu tam, kde právní systém strany stanoví pouze trestněprávní sankce ve vztahu k pronásledování.

Článek 35 - Fyzické násilí

187. Tento článek trestá každý úmyslný čin fyzického násilí vůči jiné osobě bez ohledu na kontext, ve kterém se vyskytuje.

188. Pojem "fyzické násilí" se týká tělesné ujmy, která vznikla v důsledku aplikace okamžité a protiprávní fyzické síly. Zahrnuje také násilí vedoucí k úmrtí oběti.

Článek 36 - Sexuální násilí, včetně znásilnění

189. Tento článek stanoví trestný čin sexuálního násilí, včetně znásilnění. Odstavec 1 zahrnuje všechny formy sexuálních jednání, které jsou vykonávány na jiné osobě bez jejího svobodného souhlasu a které jsou prováděny úmyslně. Výklad slova "Úmyslně" je ponecháno na vnitrostátním právu, ale požadavek na úmyslné chování se týká všech prvků trestného činu.

190. Lit. a odkazuje na vaginální, anální nebo ústní pronikání těla jiné osoby, které tato osoba neschválí. Penetrace může být provedena s tělesnou částí nebo předmětem. Požadavek, aby pronikání mělo sexuální povahu, se snažili navrhovatelé zdůraznit limity tohoto ustanovení a vyhnout se problémům s výkladem. Termín "sexuální povahy" popisuje akt, který má sexuální konotaci. Nevztahuje se na činy, které postrádají takovou konotaci nebo podtón. Svítí b. pokrývá všechny činy sexuální povahy bez svobodného souhlasu jedné ze zúčastněných stran, které nedosahují penetrace. Nakonec zapálil. C. se vztahuje na situace, kdy je oběť způsobena bez souhlasu k provedení nebo dodržování zákonů sexuální povaha s jinou osobou nebo jinou osobou než pachatelem. Ve vztazích zneužívání jsou oběti často nuceny k sexuálním činům s osobou, kterou si pachatel zvolil. Účel lit.c. se týká scénářů, v nichž není pachatelem osoba, která provádí sexuální čin, ale která způsobuje, že oběť se účastní sexuální aktivity s třetí osobou, pokud toto jednání má nějakou souvislost s úmyslným jednáním, které musí být kriminalizováno podle čl. 36 odst. Úmluvy.

191. Při posuzování podstatných prvků trestných činů by strany měly zohlednit judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. V této souvislosti se

navrhovatelé rozhodli vzít na vědomí, s výhradou interpretace, která může být použita, M.C. v. Bulharsku rozsudek ze dne 4. prosince 2003, ve kterém Soudní dvůr uvedl, že "byl přesvědčen, že jakýkoli přísný přístup k trestnímu stíhání sexuálních trestných činů, jako je požadavek důkazu fyzické odolnosti za všech okolností, může zanechat určité druhy znásilnění nepotrestané, ohrožující účinnou ochranu sexuální autonomie jednotlivce. V souladu se současnými standardy a trendy v této oblasti musí být kladné povinnosti členských států podle článků 3 a 8 Úmluvy považovány za vyžadující penalizaci a účinné stíhání jakéhokoli nesouhlasného sexuálního činu, a to i bez fyzické odolnosti oběť" (§ 166). Účetní dvůr také poznamenal: "Bez ohledu na konkrétní formulaci zvolenou zákonodárcem je v mnoha zemích trestní stíhání sexuálních aktů bez souhlasu za všech okolností požadováno v praxi prostřednictvím výkladu příslušných zákonných ustanovení (" nátlak ", " Násilím ", " nátlakem ", " ohrožením ", " rušením ", " překvapením " nebo jinými) a pomocí kontextu citlivého posouzení důkazů" (§ 161).

192. Stíhání tohoto trestného činu si vyžádá kontextuální posouzení důkazů, aby bylo prokázáno případ od případu, zda oběť svobodně souhlasila s provedeným sexuálním jednáním. Takové posouzení musí rozpoznat širokou škálu behaviorálních reakcí na sexuální násilí a znásilnění, které oběť vystavují, a nesmí se zakládat na předpokladech o typickém chování v takových situacích. Rovněž je důležité zajistit, aby interpretace zákonů o znásilnění a stíhání případů znásilnění nebyly ovlivňovány genderovými stereotypy a mýty o sexualitě mužů a žen.

193. Při provádění tohoto ustanovení jsou strany úmluvy povinny stanovit trestní zákony, které zahrnují pojem nedostatku svobodně daného souhlasu s některým ze sexuálních činů uvedených v písm. A) až c). Stranám se nicméně rozhoduje o konkrétním znění právních předpisů a o faktorech, o kterých se domnívají, že brání svobodnému udělení souhlasu. Odstavec 2 specifikuje pouze to, že souhlas musí být udělen dobrovolně jako výsledek svobodné vůle osoby, jak je posuzováno v souvislosti s okolními okolnostmi.

194. Odstavec 3 vysvětluje povinnost smluvních stran úmluvy zajistit, aby se trestné činy sexuálního násilí a znásilnění stanovené v souladu s touto úmluvou vztahovaly na všechny sexuální činy bez souhlasu, bez ohledu na vztah mezi pachatelem a obětí. Sexuální násilí a znásilnění jsou běžnou formou vyvíjení moci a kontroly v nevhodných vztazích, které se pravděpodobně vyskytnou během rozpadu a po něm. Je důležité zajistit, aby neexistovaly výjimky z kriminalizace a stíhání takových činů, pokud jsou spáchány proti současnému nebo bývalému manželovi nebo partnerovi, jak je uznává vnitrostátní právo.

Článek 37 - Nucené manželství

195. Tento článek stanoví trestný čin nuceného manželství. Zatímco některé oběti nuceného sňatku jsou nuceny vstoupit do manželství v zemi, v níž žijí (odstavec 1), mnoho dalších je nejprve převezeno do jiné země, často do svých zemí předchůdců a je nuceno se oženit s rezidentem této země (odstavec 2). Z

tohoto důvodu se navrhovatelé domnívali, že je důležité zahrnout do tohoto ustanovení dva druhy chování: donutit osobu, aby uzavřela manželství a přitahovala osobu do zahraničí za účelem donucovat tuto osobu k uzavření manželství.

196. Druh chování kriminalizovaného v odstavci 1 spočívá v tom, že nutí dospělého nebo dítě vstoupit do manželství. Termín "donucování" se týká fyzické a psychické síly, kde se uplatňuje nátlak nebo nátlak. Trestný čin je ukončen při uzavření manželství které alespoň jedna strana - kvůli výše uvedeným okolnostem - dobrovolně nesouhlasila.

197. Odstavec 2 kriminalizuje akt lákání osoby do zahraničí s úmyslem donutit tuto osobu, aby se vzala proti své vůli. Manželství nemusí být nutně uzavřeno. Pojem "lákáání" se týká jakéhokoli jednání, při němž pachatel obtěžuje oběť, aby cestoval do jiné země, například pomocí záminky nebo s ohledem na důvod, jako je návštěva rodinného příslušníka, který je ochotný. Záměr musí zahrnovat akt přitahování osoby do zahraničí, jakož i účel nucit tuto osobu k manželství v zahraničí. Navrhovatelé se domnívali, že tento zákon by měl být pokryt trestněprávním právem smluvních stran tak, aby zohledňoval normy stanovené jinými právně závaznými mezinárodními nástroji.

Článek 38 - Mluvení ženských pohlavních orgánů

198. Kvůli povaze mrzačení ženských pohlavních orgánů (FGM) je to jeden z trestných činů, které porušují zásadu genderové neutrality trestněprávní části této úmluvy. Vymezuje trestný čin mrzačení ženských pohlavních orgánů, jejichž oběti jsou nutně ženy nebo dívky. Cílem je kriminalizovat tradiční praxi odříznutí určitých částí ženských genitálií, které některé komunity vykonávají na svých ženách. Navrhovatelé považovali za důležité, aby v této úmluvě bylo ustanoveno zmrzačení ženských pohlavních orgánů jako trestný čin, protože tato praxe způsobuje nenapravitelné a celoživotní škody a obvykle se provádí bez souhlasu oběti.

199. Lit.a kriminalizuje úkaz vyklízení, infibulace nebo provádění jakéhokoli jiného zmrzačení na celou nebo na části malých svalů, pysky malých nebo klitorisů, včetně případů, kdy jsou prováděny lékaři, jak je zakotveno v rezoluci Světové zdravotnické organizace WHO 61.16 o urychlení kroků k odstranění mrzačení ženských pohlavních orgánů. Termín "excizující" se vztahuje k částečnému nebo úplnému odstranění klitorisu a velkých pysků. "Infibulující" na druhé straně pokrývá uzavření velkých pysků částečným šitím vnějších rtů vulvy, aby se zúžil vaginální otvor. Termín "provádění jakéhokoli jiného zmrzačení" se týká všech ostatních fyzických změn ženských pohlavních orgánů.

200. Na druhou stranu Lit.b pokrývá akt pomáhání pachateli vykonávat úkony v lit.a donucením nebo obstaráním ženy, aby podstoupila excizii, infibulaci nebo zmrzačení jejích velkých pysků, pysky malých nebo klitorisu. Tato část ustanovení je omezena pouze na dospělé oběti.

201. Lit.c trestá čin pomáhat pachateli vykonávat úkony v lit.a podněcováním, nátlakem nebo obstaráním dívky, aby podstoupila excizii, infibulaci nebo zmrzačení jejích velkých pysků, pysky malých nebo klitorisu. Tato část

ustanovení je omezena pouze na dívky a zahrnuje situace, kdy někdo, zejména rodiče, prarodiči nebo jiní příbuzní, vyzývají svou dceru nebo příbuzného, aby podstoupili řízení. Zpravodajové se domnívali, že je důležité rozlišovat mezi dospělými a dětskými oběťmi, protože nechtějí kriminalizovat podněcování žen, aby se podrobili některému z činů uvedených v písmenu a.202. Při použití písmen lit.b a lit.c se jednotlivce nepředpokládá, že se úmyslně dopustil trestného činu pouze proto, že trestný čin vyplývající z nátlaku, zadržování nebo podněcování byl předvídatelný. Činnosti jednotlivce musí být také schopny způsobit spáchání činů uvedených v písm. A.

202. Při použití písm. Lit.b a písm. C) se jednotlivce nepředpokládá, že se úmyslně dopustil trestného činu pouze proto, že trestný čin vyplývající z nátlaku, zadržování nebo podněcování byl předvídatelný. Činnosti jednotlivce musí být také schopny způsobit spáchání činů uvedených v písm. A.

Článek 39 - Nucené potraty a nucená sterilizace

203. Tento článek činí určité úmyslné činy spojené s přirozenou reprodukční schopností žen jako trestný čin. Toto je další ustanovení, které je v rozporu se zásadou genderové neutrality trestněprávní části této úmluvy.

204. Lit.a stanoví trestný čin násilného potratu vykonávaného na ženské nebo dívce. To se týká úmyslného ukončení těhotenství bez předchozího a informovaného souhlasu oběti. Ukončení těhotenství zahrnuje jakoukoli z různých postupů, které vedou k vyhoštění všech produktů koncepce. K tomu, aby se dostalo do působnosti tohoto ustanovení, musí být potrat proveden bez předchozího a informovaného souhlasu oběti. Jedná se o jakoukoli potrat, která se provádí bez úplného informovaného rozhodnutí oběti.

205. Na druhé straně Lit.b stanoví trestný čin nucené sterilizace žen a dívek. Tento přestupek je spáchán, pokud je provedena operace, která má za cíl nebo účinek ukončení schopnosti ženy nebo dívky přirozeně se rozmnožovat, pokud se tak stane bez jejího předchozího a informovaného souhlasu. Termín sterilizace se týká jakéhokoli postupu, který vede ke ztrátě schopnosti přirozeně se rozmnožovat. Stejně jako u lit.a, sterilizace musí být provedena bez předchozího a informovaného souhlasu oběti. To zahrnuje jakoukoli sterilizaci, která se provádí bez úplného informovaného rozhodnutí oběti v souladu s normami stanovenými v Úmluvě o ochraně lidských práv a důstojnosti člověka v souvislosti s aplikací biologie a medicíny: Úmluva o lidských právech a biomedicína (ETS č. 164).

206. Cílem této úmluvy není kriminalizovat žádné lékařské zákroky nebo chirurgické zákroky, které se provádějí například za účelem pomoci ženě při záchraně jejího života nebo za pomoc ženám, které nemají možnost souhlasit. Cílem tohoto ustanovení je zdůraznit význam respektování reprodukčních

práv žen tím, že se ženám umožní volně rozhodovat o počtu a rozmezí jejich dětí a zajistí jim přístup ke vhodným informacím o přirozené reprodukci a plánování rodiny.

Článek 40 - Sexuální obtěžování

207. Tento článek stanoví zásadu, že sexuální obtěžování podléhá trestní nebo "jiné" právní sankci, což znamená, že navrhovatelé se rozhodli nechat stranám zvolit si druh následků, které by pachatel měl čelit při spáchání tohoto konkrétního trestného činu. Zatímco obecně zvažuje, že je vhodnější uvést trestní zákony, kterými se zabývá tento článek, navrhovatelé uznali, že mnoho národních právních systémů zvažuje sexuální obtěžování podle občanského nebo pracovního práva. Strany se proto mohou rozhodnout vypořádat se se sexuálním obtěžováním buď svým trestním právem nebo správními nebo jinými právními sankcemi, a zároveň zajistit, aby se zákon zabýval sexuálním obtěžováním.

208. Druh chování, na který se vztahuje toto ustanovení, je různorodý. Zahrnuje tři hlavní formy chování: slovní, neverbální nebo fyzické chování sexuální povahy, které oběť nechtěla. Slovní chování se týká slov nebo zvuků vyjádřených nebo sdělovaných pachatelem, jako jsou vtipy, otázky, poznámky a mohou být vyjádřeny ústně nebo písemně. Nonverbální chování se naopak týká jakýchkoli výrazů nebo komunikace ze strany pachatele, které nezahrnují slova ani zvuky, například výrazy na obličeji, ruce pohyby nebo symboly. Fyzické chování se týká jakéhokoli sexuálního chování pachatele a může zahrnovat situace zahrnující kontakt s tělem oběti. Stejně jako v článku 36 musí každá z těchto forem chování mít sexuální povahu, aby se dostala do působnosti tohoto ustanovení. Krom toho výše uvedené chování musí být nežádoucí ze strany oběti, což znamená, že je uložen pachatelem. Tyto úkony musí navíc mít za cíl nebo za následek narušení důstojnosti oběti. To je případ, kdy dotyčné chování vytváří zastrašující, nepřátelské, ponižující, ponižující nebo urážlivé prostředí. Je určena k zachycení vzorce chování, jehož jednotlivé prvky, pokud se berou samostatně, nemusí nutně vést k sankci.

209. Uvedené činy se většinou provádějí v souvislosti se zneužíváním moci, slibováním odměny nebo hrozbou odvety. Ve většině případů se oběti a pachatelé vzájemně znají a jejich vztah je často charakterizován rozdíly v hierarchii a moci. Rozsah působnosti tohoto článku se neomezuje pouze na oblast zaměstnání. Je však třeba poznamenat, že požadavky na odpovědnost se mohou lišit v závislosti na konkrétní situaci, v níž se chování uskutečňuje.

Článek 41 - Pomáhání nebo podněcování a pokus

210. Účelem tohoto článku je stanovit další trestné činy související s napomáháním nebo napomáháním trestných činů vymezených v úmluvě a pokusem o jejich spáchání.

211. Odstavec 1 vyžaduje, aby smluvní strany úmluvy ustanovily jako trestné činy, které pomáhají nebo napomáhají spáchání některého z následujících trestných činů stanovených v souladu s úmluvou: psychické násilí (článek 33), stíhání (článek 34), fyzické násilí (článek 35), sexuálního násilí včetně znásilnění (článek 36), nuceného manželství (článek 37), mrzačení ženských pohlavních orgánů (článek 38 písm. a) a nucené potraty a násilné sterilizace

(článek 39).

212. Navrhovatelé chtěli zdůraznit, že výrazy "pomoc nebo podněcování" se netýkají pouze trestných činů stanovených stranou v trestním právu, ale mohou se také odvolávat na trestné činy, na které se vztahuje správní nebo občanské právo. To má zvláštní význam, neboť podle čl. 78 odst. 3 smluvní strany mohou stanovit jiné než trestní sankce v souvislosti s psychickým násilím (článek 33) a sledováním (článek 34).

213. Pokud jde o odstavec 2, pokusili se navrhovatelé, aby se s některými přestupky zacházelo jako s pokusy vyvolávajícími koncepční potíže. Některé právní systémy navíc omezují trestné činy, pro které je pokus potrestán. Z těchto důvodů vyžaduje, aby smluvní strany považovaly za přestupek pouze pokus o spáchání následujících trestných činů: vážné případy fyzického násilí (článek 35), sexuální násilí včetně znásilnění (článek 36), nucené manželství (článek 37), mrzačení ženských pohlavních orgánů (Čl. 38 odst. A) a nucené potraty a nucenou sterilizaci (článek 39).

214. Pokud jde o fyzické násilí (článek 35), redaktoři uznali, že trestný čin stanovený Úmluvou má velmi široký rozsah. Zahrnuje také případy jednoduchého napadení, pro které je těžké sestavit pokus. Strany mají tedy právo uvádět jako přestupek pokus o fyzické násilí pouze pro závažné případy fyzického násilí. Úmluva také nebrání stranám, aby pokryly pokusy o jiné trestné činy.

215. Stejně jako u všech trestných činů stanovených podle Úmluvy, pomoc a podněcování a pokus musí být úmyslné.

Článek 42 - Nepřijatelné odůvodnění pro trestné činy, včetně zločinů spáchaných ve jménu tzv. "Cti"

216. Dramatéři, kteří jsou v této úmluvě zakotveni, jsou důležitým obecným principem: nikdo, který spadá pod jurisdikci soudů jedné ze smluvních stran této úmluvy, nebude oprávněně oprávněn dovolávat se toho, co považuje za prvek své kultury, náboženství nebo jinou formou osobního důvodu, který odůvodňuje spáchání toho, co je prostě prvkem trestného činu, tj. násilí na ženách. Aby bylo možné řešit zločiny spáchané ve jménu tzv. "Cti", navrhovatelé měli zajistit, aby zločiny spáchané za účelem potrestání oběti za své chování nebyly opodstatněné. Tento článek proto stanoví povinnost smluvních stran v odstavci 1 zajistit, aby kultura, zvyklost, náboženství, tradice nebo takzvané "cti" nebyly považovány za odůvodnění pro jakékoli násilné činy, na které se vztahuje tato úmluva. Znamená to, že strany jsou povinny zajistit, aby trestní právo a trestní procesní právo neopravňovaly nároky obviněného, které odůvodňují jeho spáchané činy, za účelem předcházení nebo potrestání podezřelého, vnímaného nebo skutečného porušování kulturních, náboženských, sociálních nebo tradičních normy nebo zvyky vhodného chování.

217. Kromě toho toto ustanovení vyžaduje, aby strany zajistily, že osobní přesvědčení a individuální přesvědčení soudních činitelů nevedou k výkladu zákona, který by mohl být odůvodněn některým z výše uvedených důvodů. Odstavec 1 tak posiluje v oblasti trestního práva povinnost obsažená v čl. 12

odst. 5 úmluvy.

218. Aby se zabránilo trestní odpovědnosti, tyto činy často spáchá dítě, které nedosahuje věku trestní odpovědnosti, kterou podněcuje dospělý člen rodiny nebo komunity. Z tohoto důvodu se navrhovatelé domnívali, že je nezbytné v odstavci 2 stanovit trestní odpovědnost podněcovatele těchto trestných činů za účelem vyloučení mezer v trestní odpovědnosti. Odstavec 2 se vztahuje na činy stanovené v souladu s touto úmluvou, pokud je dítě hlavním pachatelem, neuplatňuje se na trestné činy stanovené v souladu s čl. 38 písm. B), čl. 38 písm. C) a článkem 41.

Článek 43 - Použití trestných činů

219. Velké množství trestných činů stanovených v souladu s touto úmluvou jsou trestné činy zpravidla spáchané rodinnými příslušníky, důvěrnými partnery nebo jinými osobami v bezprostředním sociálním prostředí oběti. Existuje mnoho příkladů z minulých praxí v členských státech Rady Evropy, které ukazují, že výjimky z trestního stíhání takových případů byly učiněny, a to jak v právu, tak i v praxi, kdyby se oběť a pachatel například vzali za sebe nebo byli v vztah. Nejvýznamnějším příkladem je znásilnění v manželství, které již dlouho nebylo známo jako znásilnění kvůli vztahu mezi obětí a pachatelem.

220. Z tohoto důvodu navrhovatelé považovali za nezbytné stanovit zásadu, že druh vztahu mezi obětí a pachatelem nebrání uplatnění některého z trestných činů stanovených v této Úmluvě. Článek 44 - Příslušnost

221. Tento článek stanoví různé požadavky, podle nichž smluvní strany musí stanovit příslušnost k trestným činům, kterými se tato úmluva dotýká.

222. Odstavec 1 písm. A) vychází ze zásady teritoriality. Strany jsou povinny potrestat trestné činy stanovené v souladu s úmluvou, pokud jsou spáchány na jejich území.

223. Odstavec 1 písm. B) ac) je založen na variantě zásady teritoriality. Tyto pododstavce vyžadují, aby smluvní strany stanovily příslušnost pro trestné činy spáchané na lodích plujících pod jejich vlajkou nebo v letadlech registrovaných podle jejich právních předpisů. Tato povinnost již platí v právu mnoha zemí, lodě a letadla jsou často pod jurisdikcí státu, ve kterém jsou registrovány. Tento typ jurisdikce je mimořádně užitečný, pokud se loď nebo letadlo nenachází na území země v okamžiku spáchání trestného činu, v důsledku čehož by odst. 1 písm. A) nebyl k dispozici jako základ pro uplatňování příslušnosti. V případě trestného činu spáchaného na lodi nebo letadle mimo území státu vlajky nebo registru, může to být že bez tohoto pravidla nebude žádná země schopná vykonávat příslušnost. Kromě toho, jestliže je trestný čin spáchán na palubě lodi nebo letadla, která pouze prochází vodami nebo vzdušným prostorem jiného státu, mohou existovat značné praktické překážky, aby tento stát vykonával svou jurisdikci, a je proto užitečné, aby stát registru mají rovněž příslušnost.

224. Odstavec 1 písm. D) vychází ze zásady státní příslušnosti. Teorie národnosti je nejčastěji uplatňována zeměmi s tradicí občanského práva. Podle této zásady jsou státní příslušníci země povinni dodržovat zákony, i když

se nacházejí mimo jeho území. Podle písmene d), pokud některý z jeho státních příslušníků spáchá trestný čin v zahraničí, je strana povinna mít možnost stíhat ji nebo ona. Navrhovatelé to považovali za obzvláště důležité ustanovení v boji proti určitým formám násilí na ženách. Některé státy, ve kterých jsou ženy a dívky vystaveny znásilnění nebo sexuálnímu násilí, vynucené manželství, mrzačení ženských pohlavních orgánů, zločiny spáchané ve jménu tzv. "Cti" a nucené potraty a nucené potraty sterilizace, nemají vůli ani potřebné zdroje k úspěšnému provedení vyšetřování nebo jim chybí vhodný právní rámec. Odstavec 2 umožňuje tyto případy soudit i v případech, kdy nejsou ve státě, v němž byl trestný čin spáchán, kriminalizovány.

225. Ustanovení odst. 1 písm. E) se vztahuje na osoby, které mají obvyklé bydliště na území strany. Stanoví, že smluvní strany zřídí soudní pravomoc pro vyšetřování činů spáchaných v zahraničí osobami, které mají své obvyklé bydliště na jejich území, a tím přispívá k trestání násilných činů spáchaných v zahraničí. Ustanovení čl. 78 odst. 2 o výhradách dovoluje smluvním stranám, aby tuto jurisdikci neuplatňovaly nebo pouze v konkrétních případech nebo podmínkách.

226. Odstavec 2 se týká státní příslušnosti nebo statusu pobytu oběti. Vychází z předpokladu, že zvláštní zájmy národních obětí se překrývají s obecným zájmem státu stíhat trestné činy spáchané proti jeho státním příslušníkům nebo obyvatelům. Proto je-li státním příslušníkem nebo osobou, která má obvyklé bydliště, obětí trestného činu v zahraničí, vynasnaží se učinit příslušnost k zahájení řízení. Stranám však neexistuje žádná povinnost, jak je prokázáno použitím výrazu "úsilí".

227. Odstavec 3 představuje důležitý prvek přidané hodnoty v této Úmluvě a významný krok vpřed v oblasti ochrany obětí. Ustanovení vylučuje ve vztahu k nejzávažnějším trestným činům úmluvy obvyklé pravidlo dvojí kriminality, pokud se jedná o jednání trestných činů v místě jejich spáchání. Jejím cílem je zejména bojovat proti určitým formám násilí na ženách, které mohou být - nebo jsou nejčastěji - spáchany mimo území uplatňování této úmluvy, jako jsou nucené sňatky, mrzačení ženských pohlavních orgánů, nucené potraty a nucená sterilizace. Tento odstavec se tudíž vztahuje výlučně na trestné činy uvedené v článku 36 (sexuální násilí včetně znásilnění), článek 37 (nucené sňatky), článek 38 (mrzačení ženských pohlavních orgánů) a článek 39 (nucené potraty a nucená sterilizace) stranou. Ustanovení čl. 78 odst. 2 o výhradách dovoluje smluvním stranám, aby tuto jurisdikci neuplatňovaly nebo pouze v konkrétních případech nebo podmínkách.

228. V odstavci 4 navrhovatelé chtěli zakázat podřízenost zahájení řízení nejzávažnějších trestných činů ve státě státní příslušnosti nebo obvyklého pobytu v podmínkách, které se obvykle vyžadují pro stížnost oběti nebo pro podání informací ze strany orgány státu, ve kterém došlo k trestnému činu. Cílem tohoto ustanovení je usnadnit stíhání trestných činů spáchaných v

zahraničí. Vzhledem k tomu, že některé státy nemají potřebnou vůli nebo prostředky k vyšetřování určitých forem násilí páchaného na ženách a domácího násilí, je často potřeba stíhání požadovat stížnost oběti nebo podání obvinění ze strany příslušných orgánů. Tento odstavec se vztahuje výlučně na trestné činy uvedené v článku 36 (sexuální násilí včetně znásilnění), článek 37 (nucené manželství), článek 38 (mrzačení ženských pohlavních orgánů) a článek 39 (nucené potraty a nucená sterilizace) a spáchány státními příslušníky dotyčné strany. Ustanovení čl. 78 odst. 2 o výhradách dovoluje smluvním stranám, aby tuto jurisdikci neuplatňovaly nebo pouze v konkrétních případech nebo podmínkách.

229. Odstavec 5 se týká zásady *autod dedere aut judicare* (extradit nebo stíhání). Pravomoc stanovená na základě odstavce 5 je nezbytná k zajištění toho, aby smluvní strany, které odmítají vydat státního příslušníka, měly legální způsobilost zahájit vyšetřování a řízení na domácím území, pokud by o to požádala strana, která požádala o vydání v souladu s příslušnými mezinárodními předpisy nástroje. Odstavec 4 nebrání stranám, aby stanovily příslušnost pouze tehdy, je-li trestný čin trestný na území, kde byl spáchán, nebo je-li trestný čin spáchán mimo územní příslušnost kteréhokoli státu.

230. Může se stát, že v některých případech násilí, na které se vztahuje tato úmluva, má více než jedna smluvní strana pravomoc vůči některým nebo všem účastníkům trestného činu. Například žena může být přitahována na území jiného státu a nucena se vzít za její vůli. Aby se zabránilo zdvojení postupů a zbytečným obtížím pro oběti a svědky, nebo aby jinak byla usnadněna účinnost nebo spravedlnost řízení, jsou dotčené strany v souladu s odstavcem 6 povinny konzultovat, aby určily správné místo pro stíhání. V některých případech bude pro ně nejúčinnější zvolit jedno místo pro stíhání; v jiných případech může být pro jednu zemi nejvhodnější stíhat některé údajné pachatele, zatímco jedna nebo více dalších zemí stíhá jiné. Každá metoda je povolena podle tohoto odstavce.

Konečně povinnost konzultovat není absolutní; konzultace se uskuteční "tam, kde je to vhodné". Například pokud jedna ze stran ví, že konzultace nejsou nutné (např. Obdržel potvrzení, že druhá strana neplánuje podniknout kroky), nebo pokud strana je toho názoru, že konzultace může narušit její vyšetřování nebo řízení, může odložit nebo odmítnout konzultaci.

231. Právní základy stanovené v odstavci 1 tohoto článku nejsou výlučné. Odstavec 7 umožňuje smluvním stranám, aby stanovily jiné druhy trestní příslušnosti podle svého vnitrostátního práva. Článek 45 - Sankce a opatření

232. Tento článek úzce souvisí s články 33 až 41, které vymezují různé trestné činy, které by měly být trestné podle trestního práva. Platí to však pro všechny typy sankcí bez ohledu na to, zda mají trestní povahu nebo ne. V souladu s těmito povinnostmi stanovenými v těchto člancích požaduje článek 45 strany, aby svá opatření odpovídaly závažnosti trestných činů a stanovily sankce, které jsou "účinné, přiměřené a odrazující". Patří sem také ustanovení o trestech odnětí svobody, které mohou vést k vydání, pokud je to vhodné. Navrhovatelé

se rozhodli ponechat stranám, aby rozhodli o druhu trestného činu stanoveného v souladu s úmluvou, který by vyžadoval trest odnětí svobody. To je třeba poznamenat, že podle článku 2 Evropské úmluvy o vydávání (ETS č. 24) je vydávání vydáno za trestné činy, které jsou podle právních předpisů dožadujícího a dožádaného smluvního státu potrestány odnětím svobody nebo zadržením za maximální dobu nejméně jednoho roku nebo přísnější sankce.

233. Kromě toho odstavec 2 stanoví další opatření, která mohou být přijata ve vztahu k pachatelům. Ustanovení uvádí dva příklady: monitorování nebo dohled nad odsouzenými osobami a odnětí rodičovských práv, jestliže nejlepší zájem dítěte, který může zahrnovat bezpečnost oběti, nelze zaručit jiným způsobem. Odkaz na "nejlepší zájem dítěte" v druhém příkladu je v souladu s rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva v rozsudku Zaunegger proti Německu ze dne 3. prosince 2009, který uvádí, že ve většině členských států, "rozhodnutí o udělení péče mají být založena na nejlepším zájmu dítěte" (§ 60). Zejména opatření přijatá v souvislosti s rodičovskými právy by neměla nikdy vést k ohrožení nebo poškození dítěte. Přestože udělení rodičovských práv a kontakt s dítětem jsou často souvisejícími otázkami, navrhovatelé si uvědomují, že některé strany mohou rozlišovat tyto otázky ve svém vnitrostátním právu a umožnit tak rodiči kontakt s dítětem bez udělení rodičovské dovolené práva. Zejména v případech domácího násilí vůči jednomu rodiči a svědčeného dítětem nemusí být v zájmu dítěte pokračovat v kontaktu se zneužívajícím rodičem. Zajištění kontaktu se zneužívajícím rodičem může nejen mít negativní dopad na dítě, ale může také představovat vážné riziko pro bezpečnost oběti zneužívajícího, protože často dává pachateli důvod kontaktovat nebo se s ním setkat, a nemusí být v souladu s zadržením nebo blokováním. Je důležité zajistit, aby veškerá právní opatření přijatá k ochraně obětí byly konzistentní a nebyly znemožněny právními opatřeními přijatými v jiných souvislostech.

Článek 46 - Přitěžující okolnosti

234. Článek 46 požaduje, aby strany zajistily, že okolnosti uvedené v pododstavcích a - i mohou být brány v úvahu jako přitěžující okolnosti při určování sankce za trestné činy stanovené v úmluvě. Tyto okolnosti již nesmějí být součástí základních prvků trestného činu. Tato zásada se použije na případy, kdy přitěžující okolnosti jsou ve vnitrostátním právu strany již součástí rozhodujících prvků trestného činu.

235. Použitím výrazu "mohou být vzaty v úvahu", navrhovatelé chtěli zdůraznit, že Úmluva ukládá stranám povinnost zajistit, aby tyto přitěžující okolnosti byly k dispozici soudcům, kteří by měli zvážit při odsouzení pachatelů, i když neexistuje žádná povinnost soudci, aby je použili. Navíc odkaz na "v souladu s příslušnými ustanoveními vnitřního práva" má odrážet skutečnost, že různé právní systémy v Evropě mají odlišné přístupy k přitěžujícím okolnostem, a proto dovoluje stranám zachovat si některé své právní pojmy. To umožňuje stranám při provádění tohoto ustanovení flexibilitu, aniž by je zejména ukládalo povinnost upravit své zásady týkající se uplatňování sankcí v

trestněprávních systémech.

236. První z přitěžujících okolností, lit.a. , spočívá v tom, že trestný čin byl spáchán proti bývalému nebo současnému manžela nebo partnerovi uznanému vnitrostátními právními předpisy rodinným příslušníkem, osobou, která s obětí žije, nebo osobou, zneužíval její nebo její autoritu. To by se týkalo různých situací, kdy byl trestný čin spáchán bývalým nebo současným manželským partnerem nebo partnerem, který není manželský, uznávaný vnitrostátními právními předpisy. Zahrnuje také členy rodiny oběti, jako jsou rodiče a vnuci a děti nebo osoby, které mají vztah k rodině s obětí. Každá osoba, která se s obětí žije, se odvolává na osoby, které žijí ve stejné domácnosti kromě členů rodiny. Osoba, která má pravomoc, se odvolává na kohokoli, kdo je v pozici nadřazenosti oběti, například včetně učitele nebo zaměstnavatele. Společným prvkem těchto případů je postoj důvěry, který je normálně spojen s takovým vztahem a specifickým emočním poškozením, které může vyplynout ze zneužití této důvěry při spáchání trestného činu v rámci takového vztahu. V tomto odstavci odkaz na "partnery uznanými vnitrostátními právními předpisy" znamená, že přinejmenším bývalí nebo současní partneři budou hrazeni v souladu s podmínkami stanovenými ve vnitrostátním právu, s přihlédnutím k tomu, že se jedná o intimitu a důvěru související se vztahem, který z něj činí přitěžující okolnost.

237. Druhá přitěžující okolnost, písmeno b, se týká přestupků, které jsou opakovaně spáchány. To se týká jakéhokoli z trestných činů stanovených touto úmluvou, jakož i jakéhokoli souvisejícího trestného činu, který je spáchán stejným pachatelem vícekrát za určitou dobu. Navrhovatelé se tak rozhodli zdůraznit obzvláště ničivý účinek na oběti, která je opakovaně vystavena stejnému druhu trestného činu. To se často stává v situacích domácího násilí, které inspiroval navrhovatele, aby vyžadovaly možnost zvýšených trestů soudu. Je důležité poznamenat, že skutečnosti o přestupku podobné povahy, které vedly k odsouzení stejného pachatele, nelze považovat za opakovaný čin uvedený v písm. Lit.b, ale představují přitěžující okolnost vlastní podle písmene lit.i .

238. Třetí přitěžující okolnost, zapr. c) odkazuje na trestné činy spáchané na osobě, která byla z důvodu zvláštních okolností zranitelná (viz odstavec 87 pro orientační seznam možných zranitelných osob).

239. Čtvrtá přitěžující okolnost lit.d zahrnuje trestné činy spáchané na dítě nebo v přítomnosti dítěte, což představuje formu viktimizace dítěte samo o sobě. Navrhovatelé chtěli zdůraznit obzvláště zaviněné chování, pokud některý z trestných činů stanovených touto úmluvou je spáchán proti dítěti.

240. Pátou přitěžující okolností, kde je trestný čin spáchán dvěma nebo více osobami jednajícími společně. To naznačuje kolektivní jednání spáchané dvěma nebo více lidmi.

241. Šestá přitěžující okolnost, písmeno f, se týká trestných činů předcházejících nebo doprovázených extrémními úrovněmi násilí. Jedná se o případy fyzického násilí, které jsou obzvláště vysoké a představují vážné riziko pro život obětem.

242. Sedmá přitěžující okolnost, lit.g, se týká použití nebo hrozby zbraně. Zahrnujíc to, navrhovatelé zdůrazňují zvláště zaviněné chování při používání zbraně, protože to může způsobit vážné násilí, včetně smrti oběti.

243. Osmá přitěžující okolnost, lit.h, je místem, kde trestný čin vedl k vážnému fyzickému nebo psychickému poškození oběti. Toto označuje trestné činy, které způsobují zvláště závažné fyzické nebo psychické utrpení, zejména dlouhodobé zdravotní důsledky pro oběť.

244. Poslední přitěžující okolnost, lit.i, je místo, kde byl pachatel předtím odsouzen za trestné činy podobné povahy. Zahrnujíc to, navrhovatelé upozorňují na zvláštní riziko opakování mnoha trestných činů, na něž se tato úmluva vztahuje, zejména na domácí násilí.

Článek 47 - Věty přijaté jinou stranou

245. Některé trestné činy stanovené v souladu s touto úmluvou mohou mít nadnárodní rozměr nebo mohou být prováděny pachateli, kteří byli odsouzeni a odsouzeni v jiné zemi nebo ve více než jedné zemi. Na domácí úrovni mnoho právních systémů stanoví jiný, často drsnější trest, kdy někdo má předchozí odsouzení. Obecně platí, že pouze odsouzení vnitrostátního soudu se považují za předchozí odsouzení. Odsuzování cizích soudů se tradičně nemusí nutně zohledňovat z toho důvodu, že trestní právo je vnitrostátní záležitostí a že mohou existovat rozdíly v vnitrostátním právu a vzhledem k určitému podezření na rozhodnutí cizích soudů.

246. Takovéto argumenty dnes mají menší sílu v tom, že internacionalizace trestněprávních norem - v důsledku internacionalizace trestné činnosti - má tendenci harmonizovat zákony různých zemí. Navíc, v několika desetiletích, země přijaly nástroje, jako je EÚLP, jehož realizace pomohla vybudovat pevný základ společných záruk, které vyvolávají větší důvěru v justiční systémy všech zúčastněných států.

247. Zásada mezinárodní recidivy je zakotvena v řadě mezinárodních právních nástrojů. Podle čl. 36 odst. 2 bodu iii) Newyorské úmluvy ze dne 30. března 1961 o omamných látkách musí být za účelem zjištění opakování, s výhradou ústavních ustanovení, právních systémů a vnitrostátních právních předpisů každé strany. Podle článku 1 rámcového rozhodnutí Rady ze dne 6. prosince 2001, kterým se mění rámcové rozhodnutí 2000/383 / SVV o zvýšení ochrany trestními a jinými sankcemi proti padělání v souvislosti se zavedením eura, musí členské státy Evropské unie uznat za zřízení obvyklé kriminality konečné rozhodnutí o padělání měny v jiném členském státě.

248. Faktem zůstává, že na mezinárodní úrovni neexistuje standardní koncepce opakování a zákony některých zemí tento pojem vůbec nezahrnují. Skutečnost, že zahraniční odsouzení nejsou vždy oznámeny soudem za účelem odsouzení, představuje další praktické potíže. Nicméně článek 3 rámcového rozhodnutí Rady 2008/675 / SVV o zohlednění odsouzení v členských státech Evropské unie v novém trestním řízení nejprve obecně stanoví - aniž by se omezovalo na konkrétní trestné činy

- povinnost zohlednit předchozí odsouzení vydané v jiném (členském) státě.

249. Článek 47 proto stanoví možnost zohlednit konečné rozsudky přijaté jinou stranou při posuzování trestu. V souladu s ustanoveními mohou strany ve svém vnitrostátním právu stanovit, že předchozí odsouzení cizími soudy vedou k přísnějšímu postihu, pokud jsou příslušnému orgánu známy. Mohou rovněž stanovit, že soudy by měly v rámci svých obecných pravomocí posuzovat okolnosti jednotlivce při stanovení trestu zohlednit tyto odsouzení. Tato možnost by měla zahrnovat i zásadu, podle níž by se s pachatelem neměl zacházet méně příznivě než s jeho zacházením, kdyby předchozí odsouzení bylo odsouzením na vnitrostátní úrovni.

250. Toto ustanovení neumožňuje soudům ani státním orgánům pro stíhání učinit kroky k tomu, aby zjistily, zda osoby, které jsou stíhány, dostaly konečné rozsudky od soudů jiné strany. Je však třeba poznamenat, že podle článku 13 evropského

Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech (ETS č. 30) mohou soudní orgány strany žádat od jiné strany výpisy a informace týkající se soudních záznamů, pokud je to zapotřebí v trestněprávní věci. Článek 48 - Zákaz povinných procesů alternativního řešení sporů nebo odsouzení

251. Vnitrostátní právo mnoha členských států Rady Evropy stanoví postupy alternativního řešení sporů a odsouzení - v trestním a občanském právu. Zejména v rodinném právu se zvažují metody řešení sporů, které jsou alternativní k soudním rozhodnutím lépe sloužit rodinným vztahům a vyústit v trvalejší řešení sporů. V některých právních systémech jsou v trestním právu použity také alternativní procesy řešení sporů nebo odsouzení, jako je zprostředkování nebo smírčí řízení.

252. Zatímco navrhovatelé nespochybňují výhody těchto alternativních metod, které se vyskytují v mnoha případech trestního a občanského práva, chtějí zdůraznit negativní účinky, které mohou mít v případech násilí, na něž se vztahuje působnost této úmluvy, zejména pokud účast v těchto metody alternativního řešení sporů jsou povinné a nahrazují soudní řízení v rámci sporů. Oběti takového násilí nemohou nikdy vstoupit do alternativního řešení sporů procesů na úrovni rovnající se pachateli. Právo takovýchto trestných činů je takové, že tyto oběti vždy zůstávají s pocitů hanby, bezmocnosti a zranitelnosti, zatímco pachatel vyzařuje pocit síly a dominance. Chcete-li se vyhnout privatizaci společnosti domácího násilí a násilí páchaného na ženách a umožnit oběť hledat spravedlnost, je odpovědností státu poskytnout přístup k soudnímu řízení kontradiktorního řízení, kterému předsedá neutrální soudce a které jsou prováděny na základě platných vnitrostátních právních předpisů. V důsledku toho odstavec 1 vyžaduje, aby strany ve vnitrostátním trestním a občanském právu zakázaly povinnou účast v jakémkoli alternativním procesu řešení sporů.

253. Odstavec 2 tohoto článku má za cíl zabránit dalšímu neúmyslnému důsledku, jaké mohou mít právní opatření proti oběti. Mnoho pachatelů trestných činů stanovených touto úmluvou jsou členy rodiny oběti. Navíc jsou často jediným živitelů rodiny a proto je jediným zdrojem případně omezeného

/ malého rodinného příjmu. Objednávání pachatele na zaplacení pokuty bude mít tedy vliv na rodinný příjem nebo jeho schopnost platit výživné a může způsobit finanční ztrátu pro oběti. Takový opatření může představovat nepřímý trest oběti. Toto ustanovení proto vyžaduje, aby smluvní strany zajistily, že jakákoli pokuta, kterou je pachatel uložena, nesmí nepřímo vést k finančnímu utrpení ze strany oběti. Je důležité poznamenat, že neovlivňuje nezávislost soudnictví a individuální přístup k sankcím.

Kapitola VI - Vyšetřování, stíhání, procesní právo a ochranná opatření

254. Tato kapitola obsahuje řadu ustanovení, která se týkají širokého spektra otázek týkajících se vyšetřování, stíhání, procesního práva a ochrany před všemi formami násilí, na které se vztahuje tato úmluva, s cílem posílit práva a povinnosti stanovené v čl. předchozích kapitol Úmluvy.

Článek 49 - Obecné povinnosti

255. Žalobci chtěli zabránit tomu, aby se případy násilí páchaného na ženách a domácího násilí při vyšetřování a soudním řízení přidávaly nízké prioritě, což významně přispívá k pocitu beztrestnosti pachatelů a pomáhá udržet vysokou míru přijetí takového násilí. K dosažení tohoto cíle stanoví odstavec 1 povinnost zajistit, aby vyšetřování a soudní řízení týkající se všech forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, byly prováděny bez zbytečného odkladu. To pomůže zajistit důležité důkazy, zvýšit míru přesvědčení a ukončit beztrestnost. Je důležité poznamenat, že i když je nezbytné zajistit rychlé vyšetřování a řízení, je stejně důležité respektovat práva obětí v těchto fázích. Odstavec 1 proto vyžaduje, aby strany zabránily v co největší míře zhoršovat jakoukoli ujmu způsobenou obětím během šetření a soudních řízení a poskytovat jim pomoc při trestním řízení.

256. Odstavec 2 doplňuje tuto povinnost tím, že stanoví povinnost zajistit, aby vyšetřování a stíhání případů všech forem násilí, na které se vztahuje působnost této Úmluvy, byly prováděny efektivně. Znamená to například stanovení relevantních skutečností, rozhovor s všemi dostupnými svědky a vedení forenzních vyšetření na základě multidisciplinárního přístupu a používání nejmodernější metodologie trestního vyšetřování s cílem zajistit komplexní analýzu případu. Navrhovatelé považovali za důležité vymezit v rámci této povinnosti potřebu zajistit, aby všechna vyšetřování a postupy byly prováděny v souladu se základními zásadami lidských práv a s ohledem na genderové chápání násilí. To zejména znamená, že opatření přijatá k provedení tohoto ustanovení nejsou v rozporu s právem na obhajobu a požadavky spravedlivého a nestranného soudního procesu v souladu s článkem 6 EÚLP.

Článek 50 - Okamžitá reakce, prevence a ochrana

257. Odstavec 1 požaduje od orgánů činných v trestním řízení, aby okamžitě a náležitě reagovaly tím, že obětem poskytnou přiměřenou a okamžitou ochranu, zatímco odstavec 2 požaduje jejich rychlé a vhodné zapojení do prevence a ochrany před všemi formami násilí, na které se vztahuje tato úmluva, včetně používání preventivních operačních opatření a shromažďování

důkazů.

258. Dodržování této povinnosti zahrnuje například:

- právo příslušných donucovacích orgánů vstoupit na místo, kde je přítomna ohrožená osoba;
- odpovídající zacházení a poskytování poradenství obětem ze strany příslušných orgánů činných v trestním řízení;
- bezprostředně slyšení obětí odborně vyškolených pracovníků, případně žen, zaměstnanců v prostorách, které mají za cíl vytvořit vztah důvěry mezi obětem a personálem činným v trestním řízení; a
- zajistit dostatečný počet ženských orgánů činných v trestním řízení, a to i na vysoké úrovni odpovědnosti.

259. Měla by se přijmout účinná opatření, která by zabránila nejnebezpečnějším formám násilí, které jsou vraždou nebo pokusem o vraždu. Každý takový případ by měl být pečlivě analyzován, aby se zjistila případná porucha ochrany s ohledem na další zlepšení a další rozvoj preventivní opatření. Článek 51 - Posouzení rizik a řízení rizik

260. Obavy týkající se bezpečnosti oběti musí ležet v centru každého zásahu v případech všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Tento článek proto zavádí povinnost zajistit, aby všechny příslušné orgány, bez omezení na policii, účinně vyhodnotily a vypracovaly plán řízení bezpečnostních rizik, s nimiž se konkrétní oběti potýkají případ od případu, podle standardizovaného postupu - operace a koordinaci mezi sebou. Mnoho pachatelů ohrožuje své oběti vážným násilím včetně smrti a v minulosti vystavilo své oběti vážnému násilí. Je proto nezbytné, aby hodnocení rizika a řízení rizik uváděly pravděpodobnost opakovaného násilí, zejména smrtelné násilí a přiměřeně posoudit závažnost situace.

261. Účelem tohoto ustanovení je zajistit, aby byla vytvořena účinná síť profesionálů pro více subjektů, která by chránila oběti s vysokým rizikem. Posouzení rizik proto musí být provedeno s ohledem na zvládnutí zjištěného rizika vypracováním bezpečnostního plánu pro dotčenou oběť, aby se v případě potřeby poskytla koordinovaná bezpečnost a podpora.

262. Je však důležité zajistit, aby všechna opatření přijatá k posouzení a řízení rizika dalšího násilí umožňovala, aby byla práva obžalovaného vždy respektována. Současně je mimořádně důležité, aby tato opatření nezhoršovala jakoukoli ujmu způsobenou obětem a že vyšetřování a soudní řízení nevedou k druhotné viktimizaci.

263. Odstavec 2 rozšiřuje povinnost zajistit, aby hodnocení rizik uvedené v prvním odstavci tohoto článku náležitě zohledňovalo spolehlivé informace o držení střelných zbraní pachateli. Stržování střelných zbraní pachateli nejen představuje mocný prostředek k ovládnutí obětí, ale také zvyšuje riziko vraždy. To platí zejména v situacích po skončení konfliktu nebo v zemích s tradicí vlastnictví střelných zbraní, která může poskytnout pachateli lepší přístup k těmto zbraním. Velmi závažné případy násilí páchaného na ženách a domácí násilí jsou však spáchány i při používání střelných zbraní ve všech ostatních

zemích. Z tohoto důvodu se navrhovatelé domnívali, že je nezbytné dát stranám povinnost zajistit, aby každé posouzení rizik, kterým čelí oběť, systematicky zohledňovalo ve všech fázích šetření a uplatňování ochranných opatření, zda pachatel legálně nebo nelegálně vlastní nebo má přístup ke střelným zbraním, aby zaručila bezpečnost obětí. Například při vydávání příkazů k zablokování nouze, zadržování nebo ochranných příkazů a při odsouzení za násilné trestné činy za jakoukoli formu násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, smluvní strany mohou v rámci svých vnitrostátních právních systémů přijmout opatření, která mohou být přijata nezbytné k okamžitému zabavení střelných zbraní a střeliva. Navíc, aby byly pokryty všechny zbraně, které by mohly být použity při vážných případech násilí, zejména bojových nožů, jsou strany vyzývány, aby co nejvíce zohlednily držení těchto zbraní nebo přístup k nim.

Článek 52 - Příkazy pro nouzové blokování

264. V situacích bezprostředního nebezpečí je nejúčinnějším způsobem zajištění bezpečnosti oběti domácího násilí dosažení fyzické vzdálenosti mezi oběťmi a pachatelem. V mnoha případech to vyžaduje, aby jeden z nich opustil po určitou dobu společné bydliště nebo pachatele opustit bydliště oběti. Spíše než ukládat zátěž spěšně hledat bezpečnost v útulku nebo jinde na oběť, která je často doprovázena nezaopatřenými dětmi, často s velmi málo osobními záležitostmi a na dobu neurčitou, navrhovatelé považovali za důležité zajistit odstranění pachatele, aby oběť mohla zůstat v domácnosti. Toto ustanovení tudíž stanoví povinnost vybavit příslušné orgány, s pravomocí nařídit, pachatele domácího násilí k opuštění bydliště oběti a zabránit mu v návratu nebo kontaktování oběti. Bezprostřední nebezpečí musí posoudit příslušné orgány. Navrhovatelé se rozhodli ponechat stranám, aby rozhodli o délce trvání takového příkazu, ale tato doba by měla být dostatečná k tomu, aby poskytla oběť účinnou ochranu. Stávající příklady takovýchto zakázek v členských státech Rady Evropy se pohybují v rozmezí 10 dnů až 4 týdny, s možností obnovy nebo bez možnosti obnovy. Navrhovatelé se rovněž rozhodli ponechat smluvním stranám, aby v souladu se svými vnitrostátními právními a ústavními systémy určili a zmocnili orgán příslušný k vydávání těchto příkazů a použitelného postupu.

265. Termín "bezprostřední nebezpečí" se vztahuje na situace domácího násilí, u nichž hrozí bezprostředně nebo se již projevila a která se pravděpodobně bude opakovat.

266. Konečně, toto ustanovení vyžaduje, aby strany zajistily, že veškerá opatření přijatá při jejím provádění zajistí náležitou pozornost bezpečnosti ohrožené oběti nebo osoby. To ukazuje ochrannou povahu tohoto opatření.

Článek 53 - Příkazy k zadržování nebo ochraně

267. Toto ustanovení stanoví povinnost zajistit, aby vnitrostátní právní předpisy stanovily příkazy k zadržování a / nebo ochraně obětí všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Dále stanoví řadu kritérií pro takové příkazy, aby zajistila, že slouží k účelu ochrany před dalšími násilnými činy.

268. Ačkoli se toto ustanovení týká omezujících "nebo" ochranných příkazů, navrhovatelé si uvědomují, že vnitrostátní právní předpisy některých smluvních stran mohou stanovit kombinované použití příkazů k zadržování a ochraně. Může se zvážit zadržovací nebo ochranný příkaz doplňující krátkodobou pohotovostní zakázku. Jeho účelem je poskytnout rychlé právní prostředky k ochraně osob ohrožených jakoukoli formou násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, tím, že zakáže, omezuje nebo předepisuje určité chování pachatele. Tato široká škála opatření, na která se vztahují tyto příkazy, znamená, že existují pod různými jmény, jako je např. Zadržovací pořádek, objednávka zablokování, pořadí vyhoštění, ochranný příkaz nebo soudní příkaz. Navzdory těmto rozdílům slouží stejnému účelu: předcházení násilí a ochrana oběti. Pro účely této úmluvy se navrhovatelé rozhodli použít jako pojmovou kategorii pojem "zadržení" nebo "ochranný příkaz".

269. Navrhovatelé se rozhodli ponechat stranám, aby si vybrali vhodný právní režim, podle kterého mohou být takové příkazy vydány. To, zda jsou zadržovací nebo ochranné příkazy založeny v občanském právu, trestním řízení nebo správním právu nebo ve všech těchto případech, budou záviset na vnitrostátním právním systému a především na nutnosti účinné ochrany obětí.

270. Odstavec 2 obsahuje řadu specifikací pro zadržovací a ochranné příkazy. První odrážka vyžaduje, aby tyto příkazy nabízely okamžitou ochranu a byly k dispozici bez zbytečných finančních nebo administrativních zátěží uložených obětem. To znamená, že jakákoli objednávka by měla nastat okamžitě po vydání a měla by být k dispozici bez dlouhých soudních řízení. Veškeré soudní poplatky vybírané vůči žadateli, s největší pravděpodobností obětí, nepředstavují nepřiměřené finanční zatížení, které by oběti zabránilo v podání žádosti. Současně se však postupy, které se uplatňují pro účely zadržení nebo ochranného příkazu, nepředstavují pro oběti nepřekonatelné obtíže.

271. Druhá odrážka vyžaduje vydání příkazu na určitou nebo stanovenou dobu nebo do změny nebo vyřazení. To vyplývá ze zásady právní jistoty, která vyžaduje jasné vysvětlení trvání právního opatření. Dále přestane být v platnosti, pokud je změněn nebo ukončen soudcem nebo jiným příslušným úředníkem.

272. Třetí odrážka vyžaduje, aby strany zajistily, že v některých případech mohou být tyto příkazy vydány, je-li to nutné, ex-partně s okamžitým účinkem. To znamená, že soudce nebo jiný příslušný úředník by měl pravomoc vydávat dočasné omezení nebo ochranný příkaz pouze na žádost jedné strany. Je třeba poznamenat, že v souladu s obecnými povinnostmi stanovenými v čl. 49 odst. 2 této úmluvy, vydávání takových příkazů nesmí poškodit právo na obhajobu a požadavky spravedlivého a nestranného soudního procesu v souladu s článkem 6 EÚLP. Znamená to zejména, že osoba, proti které byla taková vyhláška vydána, má právo podat opravný prostředek u příslušných orgánů a podle příslušných interních postupů.

273. Čtvrtá odrážka má za cíl zajistit obětem možnost získat příkaz k ochraně nebo ochraně, bez ohledu na to, zda se rozhodnou zahájit jiné soudní řízení. Například tam, kde takové objednávky existují, výzkum ukázal, že mnoho obětí, kteří se chtějí ucházet pro zadržení nebo ochranný příkaz nemusí být připraveni na trestní stíhání (což by vedlo k trestnímu vyšetřování a případnému trestnímu řízení) proti pachateli. Žádost o vydání příkazu k zadržení nebo ochraně by tedy neměla záviset na zahájení trestního řízení proti stejnému pachateli. Stejně tak by neměly být závislé na zahájení řízení o rozvodu atd. Současně skutečnost, že trestní nebo občanskoprávní řízení týkající se stejného souboru skutečností probíhají proti stejnému pachateli, nesmí bránit zadržení nebo ochrannému příkazu vydává. To však nevylučuje právo smluvních stran stanovit ve vnitrostátních právních předpisech, že po obdržení návrhu na vydat omezující nebo ochranný příkaz může být zahájeno trestní řízení.

274. Pátá odrážka vyžaduje, aby strany přijaly opatření, která zajistí, že v jiném soudním řízení proti stejnému pachateli může být zavedeno omezení nebo ochranný příkaz. Cílem tohoto ustanovení je umožnit skutečnost, že takové rozhodnutí bylo vydáno proti pachateli, aby byl známý jakémukoli jinému soudci předsedovi soudního řízení proti téže osobě.

275. Odstavec 3 se zaměřuje na zajištění dodržování příkazů k zadržení a ochraně tím, že požaduje "účinné, přiměřené a odrazující" sankce za jakékoli porušení těchto příkazů. Tyto sankce mohou být trestněprávní nebo jiné právní povahy a mohou zahrnovat tresty odnětí svobody, pokuty nebo jiná právní sankce, která je účinná, přiměřená a odrazující.

276. Konečně, jelikož zjištění pravdy v případech domácího násilí může být někdy obtížné, smluvní strany mohou zvážit omezení možnosti protivníka / pachatele potlačit pokusy oběti hledat ochranu tím, že přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, v případech domácího násilí nemohou být příkazy k zadržení a ochraně uvedené v odstavci 1 proti oběť a pachateli vydány navzájem. Smluvní strany by rovněž měly zvážit zákaz vnitrostátních právních předpisů, pokud jde o právo podávat žádost o zadržení nebo ochranná opatření. Takové koncepty umožňují zneužívající interpretace, které mají za cíl diskreditovat oběť a měly by být odstraněny z právních předpisů o domácím násilí. Nakonec mohou strany rovněž zvážit přijetí opatření, která zajistí, aby postavení k podání žádosti o zadržení nebo ochranných příkazů uvedených v odstavci 1 nebylo omezeno na oběti. Tato opatření mají zvláštní význam ve vztahu k obětem, které nejsou právně způsobilé, a také k ohroženým obětem, které mohou být neochotné žádat o zadržení nebo příkazy k ochraně z důvodů strachu nebo emočních otřesů a uvěznění.

Článek 54 - Vyšetřování a důkazy

277. V soudním řízení jsou někdy zneužívány důkazy týkající se sexuální historie a sexuálního chování oběti za účelem zdiskreditování důkazů předložených obětí. Obrana někdy využívá dřívější historii sexuálního chování, aby napadla důstojnost, důvěryhodnost a nedostatek souhlasu obětí. To se týká zejména případů sexuálního násilí, včetně znásilnění. Předložení tohoto druhu důkazů může posílit přetrvávání škodlivých stereotypů obětí jako promiskuitních a nemorálních, a nikoliv hodných ochrany občanského a trestního práva. To může vést k de facto nerovnosti, jelikož oběti, které jsou převážně ženami, jsou s touto ochranou mnohem pravděpodobnější, pokud jsou považovány za slušné povahy.

278. Zpravodajové považovali za nezbytné zdůraznit, že minulé sexuální chování obete by nemělo být považováno za omluvu za násilné činy proti ženám a domácímu násilí, které by umožnily osvobodit pachatele nebo snížit jejich odpovědnost. Uvědomovali si však, že v některých smluvních stranách úmluvy je přípustnost a posuzování důkazů spadající do pravomoci soudce, zatímco v jiných je přísně předurčeno pravidly trestního procesního práva. Článek 54 zahrnuje povinnost smluvních stran přijmout nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zajištění toho, aby důkazy týkající se sexuální historie a sexuálního chování obete byly povoleny nebo uváženy pouze tehdy, je-li to relevantní a nezbytné. Znamená to, že ustanovení omezuje přípustnost takových důkazů, a to jak v občanském, tak v trestním řízení, na případy, kdy je relevantní pro konkrétní otázku v soudním řízení a má významnou důkazní hodnotu. Proto nevyklučuje přípustnost takových důkazů. Pokud soudci připustí předchozí důkazy o sexuální historii, měly by být předloženy pouze způsobem, který nevede k druhotné viktimizaci. Oběti by měly mít přístup k právnímu postihu bez toho, aby utrpěly další trauma z důvodu své sexuální historie a chování.

Článek 55 - Ex parte a ex officio řízení

279. Svědomí obzvláště traumatizující povahy trestných činů, na které se vztahuje tento článek, navrhovatelé usilovali o zmírnění zátěže, které často vynášejí oběti z trestných vyšetřování a řízení a současně zajišťují, aby byli pachatelé předvedeni před soud. Cílem tohoto ustanovení je tedy umožnit, aby bylo vyšetřování a řízení trestněprávních činů provedeno, aniž by se ospravedlňovalo zahájení takového řízení a zajištění odsouzení za oběť.

280. Odstavec 1 ukládá stranám povinnost zajistit, aby šetření týkající se několika kategorií trestných činů nebyla "úplně závislá" na hlášení nebo stížnosti podaném obětí a že jakékoli probíhající řízení může pokračovat i poté, co ji oběť vzala zpět nebo jeho prohlášení nebo stížnost. Navrhovatelé se rozhodli používat výrazy "zcela závislý", aby řešili procedurální rozdíly v každém právním systému, s přihlédnutím k tomu, že zajišťování vyšetřování nebo stíhání trestných činů uvedených v tomto článku je odpovědností státu a jeho orgánů. Zejména navrhovatelé zastávali názor, že akty, které vedou k vážné tělesné újmě nebo životnímu odcizení, musí být okamžitě a přímo řešeny příslušnými orgány. Skutečnost, že mnohé z trestných činů, na které se

vztahuje tato úmluva, jsou spáchány rodinnými příslušníky, důvěrnými partnery nebo osobami v bezprostředním sociálním prostředí oběti, a výsledné pocity hanby, strachu a bezmocnosti vedou k nízkému počtu hlášení a následně odsouzení. Proto by orgány činné v trestním řízení měly proaktivně prošetřovat, aby shromáždily důkazy, jako jsou podstatné důkazy, svědectví svědků, odborné posudky atd., aby zajistily, že řízení může být provedeno, i když oběť ji stáhne nebo jeho prohlášení nebo stížnost přinejmenším s ohledem na závažné trestné činy, jako je fyzické násilí, které má za následek smrt nebo újmu na zdraví.

281. V odstavci 1 tohoto článku je možné vznést výhrady k článku 35 týkající se menších trestných činů podle čl. 78 odst. 2 této úmluvy. Navrhovatelé chtěli jednoznačně rozlišovat mezi závažnými přestupky fyzického násilí, které vedou k vážnému ublížení na zdraví nebo k životu, které by pak byly vyloučeny touto možností výhrady a jinými méně závažnými trestnými činy fyzického násilí, které nevedou k takovým důsledkům. Stranám je však ponecháno určit, co představuje "menší trestné činy" fyzického násilí.

282. S cílem posílit oběť a povzbudit je, aby procházely trestním řízením, vyžaduje odstavec 2 smluvní strany, aby zajistily, že oběť organizací, konkrétně vyškolených poradců pro domácí násilí nebo jiných typů podpůrných / advokačních služeb může při vyšetřování pomoci a podporovat oběti soudní řízení. Příklady osvědčených postupů ukázaly, že oběti, které jsou při vyšetřování a řízení podporovány nebo jim pomáhají odborná podpůrná služba, s větší pravděpodobností podají stížnost a svědčí a jsou lépe připraveny na to, aby přijaly emocionálně náročný úkol aktivně přispívat k výsledkům řízení. Typ služby, na kterou se vztahuje tento odstavec, nemá právní, ale praktickou / psychologickou povahu. Zahrnuje psychologicky / emocionálně připravující oběti, aby vydali svědectví před obviněnými, doprovázeli oběti soudu a / nebo aby jim pomáhali jiným praktickým a emocionálním způsobem.

Článek 56 - Opatření ochrany

283. Toto ustanovení je inspirováno článkem 31 odst. 1 Úmluvy o ochraně dětí před sexuálním vykořisťováním a sexuálním zneužíváním (CETS č. 201). Odstavec 1 obsahuje neúplný seznam postupů určených k ochraně obětí všech forem násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, v průběhu řízení. Tato ochranná opatření se uplatňují ve všech fázích řízení, a to jak během šetření, ať už provádějí orgány činné v trestním řízení nebo soudní orgány, a také během soudního řízení. I když to není nutně nutné, jelikož strany mohou vždy přijmout opatření příznivější než opatření stanovená v kterékoli části Úmluvy, navrhovatelé chtěli jasně uvést, že uvedená ochranná opatření jsou orientační. Strany tak mohou svobodně udělovat další ochranná opatření. Je důležité zdůraznit, že v článku 56 odst. 1, kde je zmínka o tom, že je třeba přijmout opatření v souladu s vnitrostátním právem nebo "pokud je to možné", zdůrazňuje, že strany mají možnost využít jakýchkoli prostředků, cílů ustanovení. Toto je případ osvětlení. c, d, g a i.

284. Zaprvé lit.a obsahuje povinnost smluvních stran přijmout nezbytná

legislativní nebo jiná opatření k zajištění ochrany obětí, jakož i ochrany jejich rodin a svědků. Strany musí zajistit, aby oběti byly bezpečné před zastrašováním, represemi a opakovanými viktimizacemi.

285. V souvislosti s písm. B) navrhovatelé zdůraznili význam povinnosti informovat oběť, když je pachatel dočasně nebo definitivně propuštěn, nebo uniká, přinejmenším v případech, kdy by oběti a rodina mohly být ohroženy. To nebrání stranám informovat oběti za jiných okolností, kdy to bude nutné (například v případech, kdy existuje riziko odvety nebo zastrašování, nebo když oběť a pachatel žijí blízko jeden druhému, mohou se náhodně ocitnout tváří v tvář mezi sebou). Některé právní systémy vyžadují, aby oběť obdržela tyto informace. V těchto případech strany informují oběť o této možnosti.

286. Kromě toho lit.c stanoví právo obětí (a jejich rodin nebo zákonných zástupců v případě dětských obětí) být informováni o vývoji vyšetřování a řízení, v nichž jsou oběti zapojeni. V tomto ohledu stanoví toto ustanovení, že oběti mají být informovány o svých právech a službách, které mají k dispozici, a o následném postupu jejich stížnosti, obvinění, obecný průběh vyšetřování nebo řízení a jejich úlohu i výsledek jejich případů. Ačkoli to není součástí ustanovení, strany by měly zajistit, aby tyto informace byly poskytovány v jazyce, kterému rozumějí (viz poznámky k článku 19).

287. Co se týče písm. D), cílem tohoto ustanovení je umožnit obětem být vyslechnuti, poskytnout důkazy a zvolit způsob, jakým budou předloženy a zvažovány jejich názory, potřeby a obavy. Strany přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že prezentace a zohlednění názorů, potřeb a obav obětí je zajištěno přímo nebo prostřednictvím zprostředkovatele.

288. Lit.e se konkrétně zabývá obecnou pomocí obětem, aby zajistila, že jejich práva a zájmy budou řádně prezentovány a zohledněny ve všech fázích vyšetřování a soudních řízení.

289. Povinnost obsažená v písm. F) vyžaduje přijetí nezbytných opatření, která zajistí ochranu soukromí obětí. To vyžaduje přijetí opatření tam, kde je to vhodné a v souladu s vnitrostátním právem, aby se zabránilo šíření informací veřejnosti, které by mohly vést k identifikaci obětí. Navrhovatelé však chtěli zdůraznit, že ochrana obrazu a soukromí oběti se rozšiřuje na riziko "veřejného" odhalení a že tyto požadavky by neměly bránit tomu, aby byly tyto informace odhaleny v rámci vlastního řízení, s cílem respektovat zásady, které musí být slyšeny oběma stranami, a přirozená práva na obhajobu během trestního stíhání.

290. Lit.g je určen k ochraně obětí, zejména tím, že brání jejich dalšímu traumatizování prostřednictvím kontaktů, v prostorách vyšetřovacích útvarů a u soudu s údajným pachatelem trestného činu. Toto ustanovení se vztahuje na všechny fáze trestního řízení (včetně vyšetřování) s určitými výjimkami: vyšetřovací útvary a soudní orgán musí být schopni upustit od tohoto požadavku, například když si oběť přeje zúčastnit se jednání nebo pokud kontakt mezi oběťmi a údajným pachatelem je nezbytný nebo užitečný k zajištění toho, aby bylo řízení uspokojivé (například když se konfrontace jeví jako

nezbytná).

291. Lit.h stanoví povinnost poskytnout obětem v případě potřeby nezávislým a kompetentním tlumočnickům. Některé právní systémy vyžadují, aby nezávislý tlumočnick zajistil nezávislost. Vzhledem k rozdílu v postavení obětí v různých soudních systémech se navrhovatelé domnívali, že je důležité, aby bylo v textu úmluvy jasné, že se to týká, když jsou oběťmi účastníky řízení nebo když dávají důkazy. Mnoho obětí nehovoří, nebo sotva mluví, jazykem země, kde byli vystaveni násilným činům na ženách a domácím násilí. Neznalost jazyka přispívá k jejich izolaci a je jedním z faktorů, které jim brání v uplatňování jejich práv. V takových případech přístup k tlumočnickům je nezbytný, aby jim pomohl při vyšetřování a soudním řízení. Jedná se o zásadní opatření k zajištění přístupu k právům, což je předpokladem přístupu ke spravedlnosti, a smluvní strany by měly v úmyslu poskytnout obětem tlumočnický zdarma.

292. Konečně, lit.i ukládá stranám povinnost zajistit, aby obětem bylo umožněno svědčit v soudní síni bez přítomnosti nebo alespoň bez přítomnosti údajného pachatele. Zákon v některých zemích zajišťuje audiovizuální zaznamenávání slyšení obětí a zajišťování takových slyšení takovým způsobem, jako je: omezení počtu osob, které se mohou zúčastnit slyšení a prohlížení záznamu; umožňující oběť požádat o přerušování záznamu kdykoli a na požádání učinit úplný přepis slyšení slova na slovo. Takové záznamy a písemné záznamy pak mohou být použity u soudu místo toho, aby se oběť osobně objevila. Některé právní systémy rovněž umožňují obětem předstoupit před soudem prostřednictvím videokonference. Oběť je slyšena v samostatné místnosti, případně za přítomnosti odborníků a techniků. Chcete-li co nejvíce omezit psychologický dopad na oběti, že jste ve stejné místnosti jako pachatel nebo jste s nimi prostřednictvím videokonference, může být omezení obzorů omezeno, aby oběť neviděla pachatele a / nebo naopak. Pokud se například oběť objevila na jednání, mohla by podat důkazy za obrazovkou nebo vydat důkaz, pokud se pachatel neobjeví v soudní místnosti. Strany proto musí zajistit povinnost stanovenou v tomto ustanovení, je-li dostupná, pomocí vhodných komunikačních technologií.

293. V případě dětských obětí a dětských svědků se v odstavci 2 uvádí, že strany musí věnovat zvláštní pozornost jejich potřebám a zajistit jejich práva na zvláštní ochranná opatření, protože dítě bude obvykle zranitelnější než dospělý a pravděpodobně bude zastrašováno. Zvláštní ochranná opatření proto musí věnovat patřičný ohled na nejlepší zájmy dítěte, což může zahrnovat opatření, jako je například neukládání dítěte svědčit za přítomnosti pachatele. Pokud jde o termín "svědka dítěte", viz také poznámky k článku 26.

Článek 57 - Právní pomoc

294. Bezprostředně po násilí může být mnoho obětí násilí páchaného na ženách a domácího násilí nuceno okamžitě opustit všechny své věci nebo zaměstnání. Soudní a správní řízení jsou často velmi složité a oběti potřebují pomoc právního poradce, aby mohli uspokojivě uplatňovat svá práva. V těchto případech by oběti mohly být obtížné účinně dostávat opravné prostředky z důvodu vysokých nákladů, které mohou vzniknout při hledání spravedlnosti. Z tohoto důvodu se navrhovatelé domnívali, že je nezbytné, aby strany uložily povinnost poskytnout právo na právní pomoc a bezplatnou právní pomoc obětem za podmínek stanovených jejich vnitrostátním právem. Toto ustanovení je inspirováno Čl. 15 odst. 2 Úmluvy Rady Evropy o boji proti obchodování s lidmi (CETS č.197).

295. Článek 57 nedává oběť automatické právo na bezplatnou právní pomoc. Je na každé straně, aby rozhodla o požadavcích na získání takové podpory. Kromě tohoto ustanovení musí strany zohlednit článek 6 EÚLP. Přestože čl. 6 odst. 3 písm. C) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv stanoví bezplatnou pomoc úředníka jmenovaného advokáta pouze v trestním řízení, judikatura Evropského soudu pro lidská práva (rozsudek Airey proti Irsku ze dne 9. října 1979) právo na bezplatnou právní pomoc v občanskoprávní věci na základě čl. 6 odst. 1 EÚLP vykládáno tak, že vymezuje právo na soud pro určení občanských práv a povinností (viz rozsudek Golder v. Spojené království, rozsudek ze dne

21. února 1975) . Účetní dvůr má za to, že účinný přístup k soudu může vyžadovat bezplatnou právní pomoc. Je toho názoru, že musí být ověřeno, zda by před soudem bez asistence advokáta bylo účinné, neboť by dotyčná osoba mohla předložit svůj případ řádně a uspokojivě. Zde Soudní dvůr vzal v úvahu složitost postupů a emocionální povahu situace - která by byla sotva slučitelná se stupněm objektivitvy vyžadovaného obhajobou na soudu - při rozhodování o tom, zda je někdo schopen předložit svůj případ účinně. Pokud tomu tak není, musí mu být poskytnuta bezplatná právní pomoc. Proto i v případě neexistence právních předpisů poskytujících bezplatnou právní pomoc v občanských věcech je třeba posoudit, zda v zájmu spravedlnosti by měl být žadateli, který nemá finanční prostředky, poskytnut právní pomoc, pokud si nemůže dovolit advokáta.

Článek 58 - Přejchodný režim

296. Toto ustanovení stanoví, že promlčecí lhůta pro zahájení soudního řízení trvá dostatečně dlouho, aby bylo umožněno účinné stíhání poté, co oběť dosáhla plnoletosti. Tato povinnost se tedy vztahuje pouze na dětské oběti, kteří jsou z různých důvodů často neschopní hlásit trestné činy spáchané proti nim před dosažením plnoletosti. Výraz "po určitou dobu dostatečné k tomu, aby bylo možné zahájit řízení efektivně" znamená, že zaprvé, jakmile se tyto děti stanou dospělými, musí mít dostatečně dlouhou dobu k překonání jejich traumatu, a tím umožnit jim podat stížnost a zadruhé, postavení k trestnímu stíhání za dotyčné trestné činy.

297. Za účelem splnění požadavků přiměřenosti, které se vztahují na trestní

řízení, navrhovatelé však omezili použití této zásady na trestné činy uvedené v člancích 36, 37, 38 a 39, pro které je důvodné prodloužení omezení doba. Nicméně čl. 78 odst. 2 o výhradách umožňuje budoucím smluvním stranám prohlásit, že si vyhrazují právo neuplatňovat tuto zásadu nebo ji uplatňovat pouze ve zvláštních případech nebo podmínkách, pokud jde o články 37, 38 a 39.

Kapitola VII - Migrace a azyl

298. Migrující ženy, včetně neregistrovaných migrujících žen, a ženské žadatele o azyl tvoří dvě podkategorie žen, které jsou obzvláště vystaveny násilí na základě pohlaví. I přes rozdíly v právním postavení, důvody pro opuštění domovské země a životní podmínky jsou obě skupiny na jedné straně vystaveny většímu riziku násilí na ženách a na druhé straně čelí podobným potížím a strukturálním překážkám při překonávání násilí.

299. Tato kapitola obsahuje řadu povinností, jejichž cílem je zavedení genderově citlivého chápání násilí páchaného na migrujících ženách a ženách žadatelů o azyl. Například zavádí možnost poskytnout migrujícím ženám, které jsou oběťmi genderově motivovaného násilí, nezávislý pobyt. Dále stanoví povinnost uznat násilí páchané na základě pohlaví na ženách jako formu pronásledování a obsahuje povinnost zajistit, aby při stanovování postavení uprchlíka byla poskytnuta interpretace citlivá na pohlaví. Tato kapitola navíc stanovuje povinnost zavádět v azylovém řízení postupy, pokyny a podpůrné služby, které jsou citlivé z hlediska pohlaví. Konečně obsahuje ustanovení týkající se dodržování zásady non-refoulement ve vztahu k obětem násilí páchaného na ženách.

300. Ustanovení článků 60 a 61 této úmluvy mají být vykládána tak, aby byla slučitelná s Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a s článkem 3 Evropské úmluvy o lidských právech vykládanou Evropským soudem lidských práv. Kromě toho tato ustanovení nepřekračují rozsah působnosti uvedených nástrojů, ale poskytují jim praktický rozměr.

Článek 59 - Status pobytu

301. Výzkum ukázal, že strach z deportace nebo ztráty pobytu je velmi silným nástrojem, který pachatelé používají k tomu, aby zabránili obětem násilí páchanému na ženách a domácím násilí hledat pomoc od úřadů nebo oddělit se od pachatele. Většina členských států Rady Evropy požaduje, aby manželé nebo partneři zůstali v manželském svazku nebo ve vztahu k manželovi nebo partnerovi, který má samostatný pobyt. V důsledku toho mnoho obětí, jejichž pobytové statusy závisí na stavu pachatele, zůstávají ve vztazích, kde jsou nuceni vydržet dlouhodobé případy zneužívání a násilí.

302. Navrhovatelé se domnívali, že je nezbytné zajistit, aby riziko ztráty jejich pobytu nemělo představovat překážku obětem opouštějícím násilné a násilné manželství nebo vztah. Povinnost obsažená v odstavci 1 vyžaduje, aby strany Úmluvy přijaly nezbytná legislativní nebo jiná opatření k zajištění toho, aby obětem migrantů, jejichž pobyt je podmíněn sňatkem nebo vztahem, bylo uděleno samostatné povolení k pobytu s omezenou platností v případě o

zrušení manželství nebo o vztahu.

303. V odstavci 1 se stanoví, že v případě mimořádně obtížných okolností by mělo být uděleno samostatné povolení k pobytu. Smluvní strany by měly považovat za obzvláště obtížnou situaci oběť forem násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, kterou spáchala manželka nebo partner nebo manželka nebo partner. Navrhovatelé považovali za nejlepší, aby strany v souladu s vnitrostátními právními předpisy vytvořily podmínky týkající se udělení a trvání autonomního povolení k pobytu na základě žádosti oběti. To zahrnuje stanovení orgánů veřejné správy, které mají pravomoc rozhodnout, zda se vztah zrušil v důsledku násilí, které oběť utrpěla, a jaký důkaz má oběť předložit. Důkazem násilí může být např. Policejní záznamy, odsouzení soudem, prohlášení o zastavení nebo ochraně, lékařský důkaz, rozkaz o rozvodu, záznamy o sociálních službách nebo zprávy od ženských nevládních organizací, abychom jmenovali jen několik.

304. Kromě toho odstavec 1 zdůrazňuje skutečnost, že nezávislé / autonomní povolení by mělo být uděleno bez ohledu na délku trvání manželství nebo vztah. Obsahuje povinnost zajistit, aby oběti všech forem násilí, na něž se vztahuje působnost této úmluvy, získaly samostatné povolení k pobytu, a to i v případě, že manželství nebo vztah skončí před uplynutím zkušební doby. To umožní obětem získat potřebnou ochranu od úřadů, aniž by se obával, že pachatel bude odvetný tím, že se zbaví nebo vyhrožuje stažením dávek z pobytu pod kontrolou pachatele. To je také obzvláště důležité v případech nucených sňatků, kdy jsou oběti nuceny zůstat v manželském svazku po dobu zkušební doby, pokud nejsou připraveny být deportováni po rozvodu.

305. Ustanovení odstavce 1 se navíc vztahuje na manželky nebo společníky uznané vnitrostátními právními předpisy. Nezřízeným partnerům je zahrnuto ustanovení v rozsahu, v němž několik členských států Rady Evropy udělí povolení k pobytu partnerům, kteří jsou schopni prokázat za podmínek stanovených vnitrostátním právem, že žijí ve vztahu obdobném manželství nebo že vztah má trvalý charakter.

306. Druhý odstavec se týká případů, kdy oběti, které se připojily ke svým manželům nebo partnerům v rámci systému sjednocení rodiny, čelily repatriaci v důsledku řízení o vyhoštění zahájeného proti jejich zneužívajícímu a násilnému partnerovi nebo partnerovi. Ve většině členských států Rady Evropy je status bydliště manželů nebo partnerů spojen s statutem manželky nebo partnera sponzora. To znamená, že oběť je nadále zneužívána ve své zemi původu, což vede k faktickému odmítnutí ochrany. To je zvláště důležité v případech, kdy země původu má nižší úroveň prevence, ochrany a stíhání v oblasti násilí páchaného na ženách a domácího násilí než v hostitelské zemi. Vyhnání těchto obětí má nejen negativní důsledky pro jejich životy, ale může také představovat překážku orgánům činným v trestním řízení, které se snaží bojovat proti násilí na ženách a domácímu násilí. V důsledku toho odstavec 2 vyžaduje, aby strany přijaly vhodná opatření, aby zajistily, že oběti, které se ocitnou v takových situacích, budou mít možnost získat proti němu pozastavení

řízení o vyhoštění a požádat o status pobytu z humanitárních důvodů. Odstavec 2 se použije na případy, kdy manžel nebo partner sponzorů je pachatelem domácího násilí. V takových případech bude jeho manžel nebo partner, oběť, vyloučeni spolu s pachatelem. Účelem tohoto odstavce je poskytnout ochranu před vyhoštěním; nepředstavuje samo o sobě povolení k pobytu.

307. Odstavec 3 je inspirován čl. 14 odst. 1 Úmluvy Rady Evropy o boji proti obchodování s lidmi (CETS č.197). Tento odstavec ukládá stranám povinnost vydávat obětem domácího násilí obnovitelné povolení k pobytu za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy. Stanovuje dvě požadavky na vydání povolení k pobytu. Za prvé se zabývá situacemi, kdy je osobní situace oběti taková, že je by bylo nepřiměřené přinutit je opustit národní území (lit.a). Zda se oběť setká s požadavkem na osobní situaci, musí být rozhodnuto z důvodu faktorů, jako je bezpečnost, zdravotní stav, rodinná situace oběti nebo situace v jejich zemi původu, mimo jiné. Za druhé stanovuje požadavek na spolupráci s příslušnými orgány v případech, kdy bylo zahájeno vyšetřování nebo trestní řízení proti pachateli (lit.b). To znamená, že oběť může být udělena povolení k pobytu, pokud je při vyšetřování a trestním řízení nezbytné spolupráce a svědectví oběti. O délce trvání povolení k pobytu rozhodují smluvní strany, avšak stanovená délka by měla být slučitelná s účelem tohoto ustanovení. Strany úmluvy jsou navíc povinny poskytovat povolení k obnově. Neobnovení nebo odnětí povolení k pobytu podléhá podmínkám stanoveným ve vnitrostátním právu smluvní strany.

308. Odstavec 4 se týká situací, kdy oběť nuceného sňatku, která je držitelem povolení k pobytu pro smluvní stranu úmluvy, je přenesena do jiné země, což vede ke ztrátě místa pobytu v zemi, kde má obvyklé bydliště. Ve většině členských států Rady Evropy se povolení k pobytu stává neplatným, pokud držitel opustí zemi více než stanovený počet po sobě jdoucích měsíců. Tato podmínka však brát v úvahu pouze osoby, které dobrovolně opustí zemi. Pokud jsou oběti nucených sňatků přijaty do ciziny nedobrovolně, a tím překročí dobu záruky nebo dobu platnosti mimo území strany, ve které mají obvyklé bydliště, zůstane jejich status pobytu neplatný. Z tohoto důvodu tento odstavec ukládá smluvním stranám úmluvy povinnost poskytnout těmto obětem možnost získat zpět svůj pobyt, neboť jsou nuceni opustit zemi, kde mají obvyklé bydliště, zejména v případě zrušení nebo zneplatnění manželství.

309. Konečně je třeba poznamenat, že čl. 78 odst. 2 o výhradách umožňuje budoucím stranám této úmluvy vyhradit si právo neuplatňovat nebo uplatňovat pouze ve zvláštních případech nebo podmínkách ustanovení článku 59.

Článek 60 - Žadatel o azyl založený na pohlaví

310. Azylový zákon již dlouho neřešil rozdíl mezi ženami a muži, pokud jde o to, proč a jak prožívají pronásledování. Tato genderová slepota při vytváření postavení uprchlíka a mezinárodní ochrany vyústila v situace, kdy nároky žen, které prchají z násilí založeného na pohlaví, nebyly rozpoznány. V uplynulém desetiletí však vývoj v mezinárodním právu a normách v oblasti lidských práv a v judikatuře vedl rostoucí počet členských států Rady Evropy k uznání některých forem násilí na ženách jako formy pronásledování souvisejícího s pohlavím v rámci ve smyslu čl. 1 A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Není pochyb že znásilnění a další formy násilí založeného na pohlaví, jako je násilí na ženách žen, násilné násilí, vážné domácí násilí nebo obchodování s lidmi, jsou činy, které byly používány jako formy pronásledování, ať už se jedná o státní nebo nestátní subjekty.

311. Ačkoli odstavec 1 vysvětluje, co se již v praxi provádí, navrhovatelé považovali za důležité zahrnout povinnost smluvních stran přijmout nezbytná legislativní nebo jiná opatření, aby zajistily, že násilí páchané na ženách vůči ženám může být uznáno jako forma pronásledování ve smyslu čl. 1 A odst. 2 a jako vážné újmy. Jinými slovy, strany úmluvy jsou povinny uznat, že násilí na základě pohlaví může představovat pronásledování a vedlo k přiznání postavení uprchlíka. Uznání násilí založeného na pohlaví jako formy pronásledování ve smyslu čl. 1 A odst. 2 znamená uznání, že žena může být pronásledována kvůli jejímu pohlaví, tj. kvůli její identitě a postavení ženy. Smluvní strany mají

rovněž povinnost zajistit, aby násilí páchané na ženách na ženách mohlo být uznáno za formu vážné újmy, která by vedla k doplňkové / doplňkové ochraně. To neznamená, že se veškeré násilí založené na pohlaví automaticky považuje za "vážnou škodu". To znamená, že může být udělena mezinárodní ochrana ženám, které jsou státními příslušníky třetích zemí nebo jsou bez státní příslušnosti a které mají ale pokud se vrátili do své země původu nebo kde dříve pobývali, čelí násilí na základě pohlaví, což by znamenalo nelidské či ponižující zacházení nebo vážně ohrozilo život jednotlivce. V důsledku toho se právo na mezinárodní ochranu neomezuje na ochranu podle Úmluvy z roku 1951, ale může být také odvozeno z jiných dobře zavedených mezinárodních a regionálních norem, jako je EÚLP nebo směrnice o uznávání evropských práv. Současně není záměrem tohoto odstavce převzít ustanovení Úmluvy z roku 1951, zejména pokud jde o podmínky udělování postavení uprchlíka uložené článkem 1 této úmluvy.

312. Odstavec 2 doplňuje povinnost stanovenou v odstavci 1. Povinnost obsažená v tomto ustanovení je dvojí. Na jedné straně vyžaduje, aby smluvní strany zajistily, že každý z důvodů úmluvy z roku 1951 zajistí interpretaci citlivou k pohlaví. Dobře ustaraný strach z pronásledování musí být spojen s jedním nebo více důvody úmluvy z roku 1951. Při zkoumání důvodů pronásledování se často považuje násilí založené na pohlaví k "členství v určité sociální skupině", které je přehlíženo z jiných důvodů. Zajištění interpretace citlivé z hlediska pohlaví znamená uznat a porozumět tomu, jak může mít

pohlaví vliv na důvody pronásledování nebo utrpení. Na odstavec 2 vyžaduje, aby smluvní strany umožnily udělení postavení uprchlíka, pokud by bylo prokázáno, že pronásledování se obává z jednoho z těchto důvodů. Je důležité poznamenat, že přijetí genderově citlivé interpretace neznamená, že všechny ženy budou mít automaticky nárok na status uprchlíka. To, co představuje oprávněný strach z pronásledování, bude záviset na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu. Je zvláště důležité poznamenat, že postavení uprchlíka by mělo být uděleno "v souladu s platnými příslušnými nástroji", tj. Za podmínek výslovně stanovených těmito nástroji, jako je například článek 1 Úmluvy z roku 1951.

313. Pokud jde o pronásledování na základě rasy nebo na základě státní příslušnosti, mohou ženy čelit určitým druhům pronásledování, které je specificky zasahují. Příkladem je sexuální násilí a kontrola reprodukce v případech rasového a etnického "čištění". Vztahující se k pronásledování na základě náboženství, ženy mohou být pronásledovány za to, že nesplňují náboženské normy a zvyky přijatelného chování. Platí to zejména pro případy zločinů spáchaných ve jménu tzv. "Cti", které postihují ženy nepřiměřeně.

Porezení z důvodu členství v konkrétní sociální skupině se stále častěji projevuje v nárocích týkajících se pohlaví a postupně získalo mezinárodní podporu. Při uvažování o tom, že ženy opouštějí pronásledování pohlaví, jako je mrzačení ženských pohlavních orgánů, nucené manželství a dokonce i závažné domácí násilí jako "zvláštní sociální skupinu", mohou být ženám uděleny azyl. Některé ženy mohou být tedy identifikovány jako konkrétní skupina a sdílejí společnou vrozenou, neměnnou nebo jinou základní charakteristiku, než je společná zkušenost s prchajícím pronásledováním. Konečně pronásledování na politických základech může zahrnovat pronásledování na základě názorů týkajících se genderových rolí. Některé ženy mohou být například pronásledovány za to, že se neshodují se společenskými úlohami a normami přijatelného chování a že mluví proti tradičním genderovým rolím. Při přijímání nezbytných opatření k zajištění genderově citlivého výkladu definice uprchlíka mohou strany odkazovat na pokyny UNHCR týkající se mezinárodní ochrany: perzekuce týkající se pohlaví v kontextu článku 1A odst. 2 úmluvy z roku 1951 a / nebo jeho Protokol z roku 1967 o postavení uprchlíků, květen 2002. Kromě toho, pokud se zajistí, že každé ze smluvních úmluv bude poskytovat genderově citlivý výklad, smluvní strany mohou, pokud si přejí, rozšířit tlumočení na osoby, které jsou homosexuální, lesbické, bisexuální nebo transsexuál, kteří mohou také čelit zvláštním formám pronásledování a násilí v souvislosti s pohlavím.

314. Odstavec 3 obsahuje několik povinností. První povinností stran je rozvíjet přijímací postupy citlivé na pohlaví, které berou v úvahu rozdíly žen a mužů, pokud jde o zkušenosti a zvláštní potřeby ochrany, aby se zajistilo jejich právo na bezpečnost při zvažování standardů léčby při přijímání žadatelů o azyl. Příklady přijímacích postupů citlivých na pohlaví mohou mimo jiné zahrnovat: identifikaci obětí násilí na ženách co nejdříve v procesu; samostatné ubytování jednotlivých mužů a žen; samostatné toaletní zařízení nebo

minimálně různé časové rozvrhy stanovené a sledované pro jejich použití u mužů a žen; místnosti, které mohou být zablokovány svými obyvateli; dostatečné osvětlení v přijímacím středisku; ochrana stráží, včetně ženských stráží, vyškolených na základě genderově specifických potřeb obyvatel; školení pracovníků přijímacích středisek; kodex chování, který se vztahuje také na soukromé poskytovatele služeb; formální opatření pro zásahy a ochranu v případech násilí založeného na pohlaví; a poskytování informací ženám a dívkám o násilí na základě pohlaví a dostupných asistenčních službách.

315. Odstavec 3 rovněž ukládá povinnost rozvíjet podpůrné služby pro žadatele o azyl, kteří poskytují pomoc genderově citlivým způsobem a uspokojují jejich konkrétní potřeby. To by mohlo zahrnovat přijetí opatření, jako je poskytnutí dodatečného psychosociálního a krizového poradenství, stejně jako lékařská péče o osoby, které přežily trauma, protože například mnoho ženských žadatelů o azyl bylo vystaveno sexuálnímu nebo jinému zneužívání, a jsou proto zvláště zranitelné. Podpůrné služby by se měly zaměřit také na zmocnění žen a umožnění jejich aktivně obnovit život.

316. Rozvoj a provádění genderových pokynů je pro příslušné subjekty nezbytné pro pochopení toho, jak mohou do svých politik a praxe zahrnout prvky citlivé z hlediska pohlaví. Pokyny poskytují zásadní referenční bod, aby se zvýšila povědomí o zvláštních otázkách potřebám žadatelů o azyl, které byly oběťmi nebo jsou vystaveny riziku násilí na základě pohlaví. Strany však musí mít na paměti, že v zájmu zajištění jejich úspěchu je třeba přijmout zvláštní opatření, aby bylo zajištěno provádění těchto pokynů. Pokyny by měly zahrnovat zvyšování povědomí a reakce na kulturní a náboženské citlivost nebo osobní faktory, jakož i uznání traumatu.

317. Za účelem náležitého posouzení žádostí o azyl žen a dívek, které jsou oběťmi násilí založeného na pohlaví, odstavec 3 zahrnuje povinnost vypracovat azylové řízení citlivé na pohlaví, které zahrnují postupy upravující určování postavení uprchlíka a žádost o mezinárodní ochranu (viz také bod 312 v konečném znění). Zahrnuje mimo jiné: poskytování informací o azylových postupech ženám; příležitost pro ženy závislé na osobním pohovoru odděleně a bez přítomnosti rodinných příslušníků; příležitost pro ženy, aby vznesly nezávislé potřeby ochrany a genderově specifické důvody vedoucí k samostatné žádosti o mezinárodní ochranu; vypracování rodových pokynů pro rozhodování o žádostech o azyl a školení. Zahrnují také rozhovory citlivé na pohlaví vedené tazatelem a asistencí tlumočnicka v případě potřeby; možnost žadatele vyjádřit upřednostňování pohlaví jejich tazatele a tlumočnicka, které strany budou vyhovovat tam, kde je to rozumné; a respektování důvěrnosti informací shromážděných prostřednictvím rozhovorů. Pro další pokyny se strany mohou odvolávat na práci Parlamentního shromáždění v této oblasti, a zejména na rezoluci 1765 (2010) a doporučení 1940 (2010) o žádostech o azyl s ohledem na pohlaví.

318. V předchozích čtyřech odstavcích tohoto oddílu byl seznam podrobně

popsán možných opatření, která mohou strany přijmout při provádění ustanovení uvedených v odstavci 3. Důvodem je, že navrhovatelé chtěli zahrnout do vysvětlující zprávy některé příklady osvědčených postupů, které již byly vyvinuty v několika státech. Je však třeba poznamenat, že odstavec 3 ponechává na každé straně možnost výběru, které postupy, pokyny a podpůrné služby, které jsou citlivé z hlediska pohlaví, mají být vyvíjeny.

Článek 61 - Nenávrat

319. V článku 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 se zásada nenavrácení stane pilířem azylu a mezinárodní ochrany uprchlíků a získala status mezinárodního zvykového práva. To znamená, že zásada platí pro všechny státy bez ohledu na to, zda jsou nebo nejsou vázány Úmluvou z roku 1951.

320. Zásada nenavrácení má zvláštní význam pro žadatele o azyl a uprchlíky. Podle této zásady, s výhradou určitých výjimek a omezení stanovených v úmluvě z roku 1951, nesmí státy vyhostit nebo vrátit žadatele o azyl nebo uprchlíka do žádné země, kde by byl ohrožen jejich život nebo svoboda. Článek 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod také brání tomu, aby byla osoba vrácena do místa, kde by skutečně hrozí mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trest. Vyhánění nebo návrat osoby k pronásledování je v rozporu s odhodláním mezinárodního společenství zajistit lidem, aby si mohli užívat všech osob. Zásada non-refoulement také nezahrnuje přístup na území země k žadatelům o azyl, kteří přišli na své hranice nebo jim brání přístup na své hranice.

321. Ochrana proti vrácení se vztahuje na jakoukoli osobu, která je uprchlíkem podle podmínek úmluvy z roku 1951. Rovněž uplatňuje žadatele o azyl, jejichž status nebyl formálně určen a kteří mohou být vystaveni pronásledování, pokud se vrátili do své země původu nebo obvyklého pobytu. Odstavec 1 zahrnuje povinnost států podle mezinárodního práva dodržovat zásadu nenavrácení ve vztahu k obětem násilí založeného na pohlaví, které se mohou obávat pronásledování, pokud se vrátí. Kapitola VIII - Mezinárodní spolupráce

323. Kapitola VIII stanoví ustanovení o mezinárodní spolupráci mezi smluvními stranami úmluvy. Ustanovení se neomezují na soudní spolupráci v trestních a občanských věcech, ale týkají se také spolupráce při předcházení všem formám násilí, na které se vztahuje působnost této úmluvy, a pomoci obětem tohoto násilí.

324. Pokud jde o justiční spolupráci obecně, a konkrétněji v oblasti trestní, Rada Evropy již disponuje značným počtem standardních nástrojů. Zde je třeba uvést Evropskou úmluvu o vydávání (ETS č. 24), Evropskou úmluvu o vzájemné pomoci v trestních věcech (ETS č. 30), jejich dodatkové protokoly (ETS č. 86, 98, 99 a 182) (ETS č. 70), Úmluva o praní špinavých peněz, vyhledávání, zadržování a konfiskaci výnosů z trestné činnosti (ETS č. 141) a Úmluva Rady Evropy o praní špinavých peněz, vyhledávání, zadržování a Konfiskování příjmů z trestné činnosti a financování terorismu (CETS č. 198). Tyto smlouvy jsou meziodvětvovými nástroji, které se vztahují na velké množství trestných činů, a

mohou být zavedeny tak, aby umožňovaly soudní spolupráci v trestních věcech v rámci postupů zaměřených na trestné činy stanovené v úmluvě. Vzhledem k tomu, že všechny členské státy Rady Evropy jsou smluvními stranami Evropské úmluvy o vydávání a Evropské úmluvy o vzájemné právní pomoci, navrhovatelům se obecně doporučuje, aby neupravovaly ustanovení o vzájemné právní pomoci a extradici ve specializovaných nástrojích, ale aby zahrnovaly výše zmíněné obecné ustanovení a jinak odkazovat na horizontální nástroje v důvodové zprávě doprovázející vypracovanou úmluvu.

325. Z tohoto důvodu navrhovatelé rozhodli, že v této Úmluvě nebudou reprodukovat obdobná ustanovení, která jsou zahrnuta v meziodvětvových nástrojích, jako jsou ty, které jsou uvedeny výše. Nechtěli například zavést samostatnou dohodu o vzájemné pomoci, která by nahradila ostatní použitelné nástroje a ujednání, a to z důvodu, že by bylo účinnější spoléhat se zpravidla na opatření zavedená vzájemnou pomocí a vydáváním platných smluv, s nimiž byli odborníci plně seznámeni. Tato kapitola proto obsahuje pouze ustanovení, která obsahují něco nad stávajícími konvencemi. Článek 62 - Obecné zásady

326. Článek 62 stanoví obecné zásady, které by měly řídit mezinárodní spolupráci.

327. Zaprvé povinnost smluvních stran úzce spolupracovat a zejména co nejvíce omezit překážky rychlého šíření informací a důkazů.

328. Článek 62 pak objasňuje, že povinnost spolupracovat má obecnou působnost: zahrnuje prevenci, potírání a stíhání všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva (písm. A), ochranu a pomoc obětem (lit.b), vyšetřování nebo postupů týkajících se trestných činů stanovených v souladu s úmluvou (písm. c) a výkonu příslušných soudních a trestních rozhodnutí vydaných smluvními stranami (lit.d).

329. Odstavec 2 vychází z čl. 11 odst. 2 a 3 rámcového rozhodnutí Rady Evropské unie ze dne 15. března 2001 o postavení obětí v trestním řízení. Cílem je usnadnit obětem podání stížnosti tím, že jim umožní podat u příslušných orgánů státu bydliště.

330. Tyto orgány mohou buď zahájit řízení, pokud to jejich právo dovolí, nebo předat stížnost orgánům státu, v němž byl trestný čin spáchán, v souladu s příslušnými ustanoveními nástrojů spolupráce platných pro dotyčné státy.

331. Odstavec 3 oprávnňuje stranu, která podmíní vzájemnou pomoc v trestních věcech, vydávání nebo výkon občanského a trestního soudního rozhodnutí existencí smlouvy považovat Úmluvu za právní základ pro soudní spolupráci se stranou, s níž má takovou smlouvu neuzavřela. Toto ustanovení, které nemá smysl mezi členskými státy Rady Evropy, pokud jde o vzájemnou pomoc v trestních věcech a vydávání z důvodu existence evropských úmluv o vydávání a vzájemné pomoci v trestních věcech z roku 1957 a 1959 a protokolů k tomuto účelu je zajímavá vzhledem k možnosti poskytnout třetím státům k přistoupení k úmluvě.

332. Konečně, podle odstavce 4 se strany musí snažit zahrnout prevenci a boj

proti násilí páchanému na ženách a domácím násilí v programech rozvojové pomoci prospěšné třetím státům. Mnoho členských států Rady Evropy provádí takové programy, které pokrývají takové rozmanité oblasti, jako je obnova nebo upevnění právního státu, rozvoj soudních institucí, boj proti zločinu a technická pomoc při provádění mezinárodních úmluv. Některé z těchto programů mohou být prováděny v zemích, které čelí podstatnému násilí na ženách a domácímu násilí. V tomto kontextu je vhodné, aby akční programy zohledňovaly a náležitě začleňovaly otázky týkající se zejména prevence těchto forem trestných činů, včetně s cílem usnadnit ochranu obětí v souladu s čl. 18 odst. 5.

Článek 63 - Opatření týkající se ohrožených osob

333. Hlavním cílem tohoto ustanovení je znovu povzbudit strany této úmluvy k posílení výměny informací a kromě toho v tomto konkrétním případě předcházet některým násilným činům proti ženám a domácímu násilí souvisejícím s řadou trestných činů zjištěných touto úmluvou. Některé formy násilí, na něž se vztahuje tato úmluva, mohou mít nadnárodní rozměr. Z tohoto důvodu navrhovatelé identifikovali některá z trestných činů stanovených v této úmluvě, jako jsou nucené sňatky nebo mrzačení ženských pohlavních orgánů, a stanovily zásadu, podle které strana, která má k dispozici informace poskytující přiměřené důkazy, že osoba je v bezprostředním nebezpečí podléhat některému z uvedených násilných činů by měl tyto informace předat straně, kde by se tyto násilné činy mohly stát. Tyto informace potřebují vycházet z "rozumných důvodů", že existuje bezprostřední riziko. Navrhovatelé nepovažovali za nezbytné, aby byla kritéria Úmluvy vypracována na základě toho, co představuje rozumné důvody. Stranám je tedy ponecháno stanovit, podle informací shromážděných případ od případu, kdy sdílet tyto informace, aby zabránily takovým násilným činům. Tyto informace obsahují podrobnosti o ochranných příkazech přijatých ve prospěch ohrožených osob.

Článek 64 - Informace

334. Článek 64 odůvodňuje zásadu, která již existuje v oblasti mezinárodní spolupráce, a zejména v trestní oblasti, která zajišťuje účinnou a včasnou výměnu informací mezi státy s cílem zabránit možnému trestnému činu stanovenému v souladu s touto úmluvou zahájit vyšetřování tohoto trestného činu nebo stíhat pachatele. Zejména odstavec 1 požaduje, aby dožádaná strana sdělila dožadující straně výsledky každé provedené akce. Odstavec 2 ponechává každé straně volbu (použitá formulace, může zjevně nečiní tuto akci jako povinnou), zda předá další straně informace týkající se jejích vlastních vyšetřování nebo ne. To může být provedeno "bez předchozí žádosti" druhé strany.

335. Stejně tak odstavec 3 stanoví zásadu, podle níž, pokud strana dostane informace (která se obecně týká ústředního správního orgánu zabývajících se mezinárodní spoluprací v trestních věcech), tato strana předloží tyto informace příslušné orgány, které jsou podle svého vnitrostátního práva příslušné k tomu, aby se s těmito informacemi zabývaly. Obecně jsou příslušnými orgány např.

Policie, prokuratury nebo soudci.

Příslušné orgány pak zváží, zda mají být tyto informace k dispozici vhodné pro jejich vyšetřování nebo soudní řízení. Je důležité poznamenat, že výměna informací požadovaná podle tohoto ustanovení se neomezuje na trestní vyšetřování nebo řízení, ale rozšiřuje se i na občanskoprávní žaloby, včetně ochranných příkazů.

Článek 65 - Ochrana údajů

336. Toto ustanovení odkazuje na otázku osobních údajů týkajících se všech forem násilí, na které se vztahuje tato úmluva. Z důvodu možných nebezpečí pro jednotlivce, zejména pro oběti, pokud by údaje, které se jich týkají, měly obejít bez jakýchkoli záruk nebo kontrol, článek 65 konkrétně odkazuje na Úmluvu o ochraně osob s ohledem na automatizované zpracování osobních údajů (ETS č. 108), pokud jde o ukládání a používání údajů. Článek uvádí, že toto ustanovení se použije na základě závazků, které strany přijaly na základě výše zmíněné úmluvy. To však brání stranám, které nejsou stranami úmluvy č. 108, ratifikovat tuto úmluvu. Úmluva č. 108 zejména stanoví, že osobní údaje musí být uchovávány pouze pro stanoveny zákonné účely a nesmějí být používány žádným způsobem neslučitelné s těmito účely. Také stanoví, že tyto údaje nesmí být uchovávány v žádné formě umožňující identifikaci subjektu údajů nebo delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou údaje zaznamenávány a uchovávány. Úmluva č. 108 rovněž stanoví, že je nutné přijmout vhodná bezpečnostní opatření, která zabrání neoprávněnému přístupu k těmto údajům a jejich změnám či zveřejňování.

Kapitola IX - Monitorovací mechanismus

337. Kapitola IX úmluvy obsahuje ustanovení, jejichž cílem je zajistit účinné provádění úmluvy stranami. CAHVIO ve své prozatímní zprávě uvedla, že "Výbor je toho názoru, že silný a nezávislý monitorovací mechanismus je nesmírně důležitý, aby zajistil, že na všechny smluvní strany úmluvy bude přiměřená reakce na tento problém." V důsledku toho navrhovatelé že monitorovací systém předpokládaný Úmluvou by měl být jedním z jeho silných stránek. Monitorovací mechanismus je určen k pokrytí oblasti působnosti této úmluvy. Úmluva zřizuje skupinu odborníků pro boj proti násilí páchanému na ženách a domácím násilí (dále jen "GREVIO"), která je odborným orgánem složeným z nezávislých a vysoce kvalifikovaných odborníků v oblasti lidských práv, rovnosti žen a mužů, násilí na ženách a násilí na ženách domácího násilí, trestního práva a pomoci obětem násilí páchaného na ženách a domácího násilí a jejich ochrany, které mají za úkol "sledovat provádění této úmluvy stranami". Úmluva rovněž zřizuje Výbor stran, složený ze zástupců stran úmluvy.

Článek 66 - Skupina odborníků na boj proti násilí páchanému na ženách a domácím násilí (GREVIO)

338. Jak již bylo uvedeno výše, GREVIO je pověřena kontrolou provádění úmluvy stranami. Má minimálně 10 a maximálně 15 členů.

339. Odstavec 2 tohoto článku zdůrazňuje potřebu zajistit geografickou rovnováhu a rovnováhu mezi muži a ženami, jakož i multidisciplinární

odbornost při volbě členů GREVIO, kteří budou státními příslušníky stran Úmluvy. Kandidáti na GREVIO jsou jmenováni smluvními stranami a jsou voleni výborem stran.

340. Odstavec 3 stanoví kritéria volby členů GREVIO ve vztahu k počtu ratifikací úmluvy.

341. Odstavec 4 zdůrazňuje hlavní kompetence odborníků z GREVIO, jakož i hlavní kritéria pro jejich zvolení, které lze shrnout takto: "nezávislost a odbornost". Členové GREVIO by měli zejména zastupovat příslušné subjekty a agentury působící v oblasti násilí páchaného na ženách a domácího násilí. Pokud jsou strany navrženy, může jít například o zástupce nevládních organizací.

342. V odstavci 5 je uvedeno, že postup pro volbu členů GREVIO (nikoli však volba samotných členů) stanoví Výbor ministrů. To je pochopitelné, neboť volební postup je důležitou součástí uplatňování úmluvy. Jelikož se jednalo o Úmluvu Rady Evropy, navrhovatelé se domnívali, že taková funkce by měla ještě zůstat u Výboru ministrů a samotné strany budou mít na starosti volbu členů GREVIO. Před rozhodnutím o volebním postupu se Výbor ministrů konzultuje a získá jednomyslný souhlas všech stran. Takový požadavek uznává, že všechny smluvní strany úmluvy by měly mít možnost určit takový postup a být na stejné úrovni.

343. Odstavec 6 stanoví, že GREVIO stanoví svůj vlastní jednací řád.

344. Účelem odstavce 7 je umožnit všem členům delegací pro návštěvu zemí podle čl. 68 odst. 9 a 14, aby byli na stejném základě a měli stejné výsady a imunity. Obecná dohoda o výsadách a imunitách Rady Evropy je přístupná pouze členským státům. Úmluva je však otevřena také pro nečlenské státy. Pokud jde o další úmluvy Rady Evropy, které upravují návštěvy zemí, je obvyklým postupem, aby Výbor ministrů požadoval, aby byla podepsána dvoustranná dohoda ze strany třetích států, což by vedlo k zdlouhavému procesu, který by mohl zpozdit jejich přistoupení k úmluvě. Z tohoto důvodu a jako preventivní krok pro budoucnost je toto ustanovení přímo zahrnuto do úmluvy, aby se zabránilo zdlouhavým postupům s cílem vyjednat dvoustranné dohody se třetími zeměmi.

Článek 67 - Výbor stran

345. Článek 67 stanoví další pilíř tohoto monitorovacího systému, který je politickým subjektem ("výbor stran") složeným tak, jak je uvedeno výše.

346. Výbor smluvních stran svolává poprvé generální tajemník Rady Evropy do jednoho roku od vstupu úmluvy v platnost, aby volil členy GREVIO. Poté se schází na žádost třetí strany, generálního tajemníka Rady Evropy nebo předsedy GREVIO.

347. Zřízení tohoto orgánu zajistí rovné zastoupení všech stran ve rozhodovacím procesu a v postupu monitorování úmluvy a rovněž posílí spolupráci mezi stranami a mezi nimi a GREVIO, aby zajistila řádné a účinné provádění úmluvy.

348. Odstavec 3 stanoví, že výbor stran stanoví svůj vlastní jednací řád. Článek 68 - Řízení

349. Článek 68 podrobně popisuje fungování kontrolního postupu a interakci mezi společností GREVIO a výborem stran.

350. Odstavce 1 a 2 stanoví, že GREVIO považuje zprávu o obecných legislativních a jiných opatřeních přijatých oběma stranami za účelem provedení ustanovení této úmluvy se zástupci dotyčné strany. Tato zpráva předkládá strana a je založena na dotazníku, který vypracoval GREVIO. Cílem je vytvořit základ legislativních a dalších opatření, která mají strany při přistoupení k úmluvě, pokud jde o konkrétní a obecné provádění úmluvy.

351. Odstavec 3 objasňuje, že postup hodnocení po první zprávě a posouzení, jak je uvedeno v odstavcích 1 a 2, je rozdělen do kol a GREVIO vybírá ustanovení, na která bude monitorování soustředěno. Myšlenka je, že GREVIO bude

autonomně definovat na začátku každého kola ustanovení o postupu sledování během dotyčného období.

352. V odstavci 4 je uvedeno, že GREVIO určí nejvhodnější způsob, jak provádět hodnocení. To může zahrnovat dotazník nebo jakýkoli jiný požadavek na informace. Termín "dotazník" odkazuje na soubor písemných otázek nebo pokynů pro získání informací kvalitativní a kvantitativní povahy o opatřeních přijatých při provádění úmluvy. Jde nad rámec shromažďování statistických / číselných údajů, které zajistila monitorovací rámec pro provádění doporučení Rec (2002) 5 o ochraně žen před násilím. Navíc tento odstavec jasně uvádí, že dotyčná strana musí reagovat na požadavky GREVIO. Smluvní strany úmluvy by neměly být povinny odpovídat na provádění doporučení Rec (2002) 5 o ochraně žen před násilím.

353. Odstavec 5 stanovuje důležitou zásadu, že GREVIO může obdržet informace od nevládních organizací, občanské společnosti i vnitrostátních institucí na ochranu lidských práv.

354. Odstavce 6, 7 a 8 zavádějí zásadu, že GREVIO by měl co nejlépe využít jakýkoli stávající zdroj informací. To je také s cílem zabránit zbytečnému zdvojování práce a činností, které již byly provedeny v jiných případech.

355. V odstavci 9 je zdůrazněno, že GREVIO může navzájem organizovat i návštěvy jednotlivých zemí. Návrháři chtěli jasně uvést, že návštěvy jednotlivých zemí by měly být vedlejším prostředkem sledování a že by měly být prováděny pouze v případě nutnosti, a to ve dvou konkrétních případech:

- 1) pokud získaná informace je nedostatečná a neexistují jiné možné způsoby, jak spolehlivě získat informace nebo
- 2) v případě, že GREVIO obdrží spolehlivé informace o situaci, kdy problémy vyžadují okamžitou pozornost, aby se zabránilo nebo omezilo rozsah nebo počet závažných porušení Úmluvy. Tyto návštěvy zemí musí být organizovány ve spolupráci s příslušné orgány dotčené strany, což znamená, že jsou stanoveny předem a že data jsou stanovena ve spolupráci s vnitrostátními orgány, které jsou včas oznámeny.

356. V odstavcích 10 a 11 je popsána fáze přípravy zprávy a závěrů GREVIO. Z těchto ustanovení je zřejmé, že GREVIO musí při přípravě zprávy a závěrů

uskutečnit dialog se zúčastněnou stranou. Prostřednictvím takového dialogu budou řádně uplatňována ustanovení úmluvy. GREVIO zveřejní svou zprávu a závěry spolu se všemi připomínkami příslušné strany. To splňuje úkol GREVIO vůči této straně a příslušným ustanovením. Zprávy a závěry GREVIO, které budou zveřejněny od jejich přijetí, nemohou být změněny nebo pozměněny Výborem stran.

357. Odstavec 12 se zabývá úlohou Výboru stran při monitorování. Znamená to, že výbor smluvních stran může přijmout doporučení uvádějící opatření, která má dotčená strana přijmout k provedení závěrů GREVIO, v případě potřeby stanovit datum pro předkládání informací o jejich provádění a podporovat spolupráci s cílem zajistit řádné provádění Konvence. Tento mechanismus zajistí respektování nezávislosti společnosti GREVIO ve své monitorovací funkci a současně zavedení "politického" rozměru dialogu mezi stranami.

358. Odstavce 13, 14 a 15 stanoví zvláštní postup, podle něhož má GREVIO právo požádat o předložení zprávy dotčené strany týkající se opatření přijatých touto stranou, aby se zabránilo vážnému, masivnímu nebo trvalému vzoru kteréhokoli z násilí, na které se tato úmluva vztahuje. Podmínkou požadavku na zvláštní zprávu je to, že společnost GREVIO obdrží spolehlivé informace, které naznačují, že problémy vyžadují okamžitou pozornost, aby se předešlo nebo omezilo rozsah nebo počet vážných porušení úmluvy. " Na základě obdržených informací (dotčená strana a jakýkoli jiný zdroj informací) může GREVIO jmenovat jednoho nebo více svých členů k provedení šetření a neprodleně ohlásit GREVIO. Ve velmi výjimečných případech by toto šetření mohlo zahrnovat i návštěvu dotyčné země. Hlavní úloha vymezeného "zpravodaje (zpravodajů)" by měla shromažďovat veškeré potřebné informace a zjišťovat skutečnosti ve vztahu k konkrétní situaci. Jednací řád společnosti GREVIO stanoví podrobnosti o fungování tohoto "dotazovacího postupu". Hlavním cílem je však umožnit společnosti GREVIO přesnější vysvětlení a porozumění situacím, kdy podle spolehlivých informací je významný počet obětí stejných násilných činů. Závěry šetření se předají dotyčné straně a případně výboru smluvních stran a Výboru ministrů Rady Evropy společně s připomínkami a doporučeními.

Článek 69 - Obecná doporučení

359. Tento článek, inspirovaný čl. 21 odst. 1 CEDAW, umožňuje GREVIO přijmout případná obecná doporučení k provádění této úmluvy. Obecná doporučení mají pro všechny strany společný význam a týkají se článků nebo témat obsažených v této úmluvě. Nejsou specifické pro jednotlivé země. Přestože tato obecná doporučení nejsou právně závazná, slouží jako důležitá odkaz na smluvní strany tím, že rozvinou lepší porozumění různým tématům úmluvy a nabídnou jasné pokyny, které mohou přispět k účinnému provádění ustanovení obsažených v úmluvě. Tato doporučení by měla být součástí budoucích monitorovacích kol.

Článek 70 - Zapojení parlamentu do monitorování

360. Toto ustanovení stanoví úlohu národních parlamentů při sledování provádění této úmluvy. V odstavcích 1 a 2 obsahuje povinnost smluvních stran úmluvy vyzvat národní parlamenty, aby se podílely na monitorování (odstavec 1) a aby jim předložily zprávy GREVIO (odstavec 2). Zpravodajové zdůraznili důležitou úlohu, kterou hrají vnitrostátní parlamenty při provádění úmluvy, která v mnoha případech vyžaduje legislativní změny. V důsledku toho považovali za nezbytné zapojit vnitrostátní parlamenty do posuzování provádění úmluvy.

361. Odstavec 3 tohoto ustanovení specifikuje zapojení parlamentního shromáždění Rady Evropy do sledování opatření přijatých stranami při provádění této úmluvy. První ustanovení tohoto druhu v Úmluvě Rady Evropy konstatuje, že Parlamentní shromáždění je vyzváno, aby pravidelně vyhodnocovalo provádění této úmluvy. Tímto ustanovením si představitelé přáli uznat významnou úlohu, kterou Parlamentní shromáždění hrálo při zařazování problematiky násilí páchaného na ženách do politické agendy Rady Evropy a jejích členských států. V návaznosti na dlouhodobý závazek Shromáždění k tomuto problému a vysokému počtu doporučení přijatá v této oblasti, účast Shromáždění na sledování této Úmluvy významně zvyšuje její výsledky.

Kapitola X - Vztah k jiným mezinárodním nástrojům Článek 71 - Vztah k jiným mezinárodním nástrojům

362. Článek 71 se zabývá vztahem mezi Úmluvou a ostatními mezinárodními nástroji.

363. V souladu s Vídeňskou úmluvou o smluvním právu z roku 1969 se článek 71 snaží zajistit, aby úmluva harmonicky koexistovala s dalšími smlouvami - multilaterálními nebo bilaterálními - nebo nástroji zabývajícími se záležitostmi, na které se úmluva rovněž vztahuje. Patří sem například Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod a její protokoly, Evropská sociální charta (revidovaná, ETS č. 163), Úmluva Rady Evropy o boji proti obchodování s lidmi (CETS č. 197), Úmluvu Organizace spojených národů o odstranění všech forem diskriminace žen a její opční protokol, Úmluvu o právech dítěte a jejích opčních protokolů o zapojení dětí do ozbrojených konfliktů a o prodeji dětí, dětí prostituci a dětskou pornografii, Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace a její opční protokol, Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a její opční protokol a Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením.

364. Tato Úmluva je určena k posílení ochrany a zajištění podpory obětem násilí páchaného na ženách a domácího násilí. Z tohoto důvodu je cílem čl. 71 odst. 1 zajistit, aby tato úmluva neohrozovala povinnosti vyplývající z jiných mezinárodních nástrojů, ke kterým jsou smluvní strany této úmluvy smluvními stranami nebo se stanou smluvními stranami a které obsahují ustanovení o záležitostech upravených touto úmluvou. Toto ustanovení jasně ukazuje znovu, celkový cíl této úmluvy, kterým je ochrana práv obětí násilí páchaného na ženách a domácího násilí a zajištění jejich nejvyšší úrovně ochrany.

365. Čl. 71 odst. 2 kladně uvádí, že smluvní strany mohou uzavřít dvoustranné nebo mnohostranné dohody - nebo jakýkoli jiný právní nástroj - týkající se záležitostí, které Úmluva upravuje. Znění však jasně stanoví, že smluvní strany nemohou uzavírat žádnou dohodu, která by se odchýlila od této úmluvy.

Kapitola XI - Změny úmluvy

366. Strany mohou navrhnout změny ustanovení úmluvy. Musí být sděleny generálnímu tajemníkovi Rady Evropy a všem členským státům Rady Evropy, všem signatářům, kterékoli straně, Evropské unii a každému státu, který je vyzván, aby podepsal Úmluvu nebo k ní přistoupil.

367. V dalším kroku Výbor ministrů přezkoumává a přijímá pozměňovací návrh. Před rozhodnutím o změně Výbor ministrů konzultuje a získá jednomyslný souhlas všech stran úmluvy. Takový požadavek uznává, že všechny smluvní strany úmluvy by měly mít možnost podílet se na rozhodovacím procesu týkajícím se změn a měly by mít rovné postavení.

Kapitola XII - Závěrečná ustanovení

368. S některými výjimkami jsou ustanovení této kapitoly v zásadě založena na modelových závěrečných doložkách o úmluvách a dohodách uzavřených v rámci Rady Evropy, které Výbor ministrů schválil na 315. schůzi zástupců v únoru 1980. Články 73 až 81 buď používají standardní jazykové klauzule modelu, nebo jsou založeny na dlouholeté smlouvě o praxi v Radě Evropy.

Článek 73 - Účinky této úmluvy

369. Článek 73 chrání ustanovení vnitrostátního práva a závazných mezinárodních nástrojů, které poskytují dodatečnou ochranu osobám před násilím vůči ženám a domácím násilím; tato úmluva nebude vykládána tak, aby omezovala tuto ochranu. Výraz "příznivější práva" se týká možnosti uvést osobu v příznivějším postavení, než je stanoveno v Úmluvě.

Článek 74 - Urovnání sporů

370. Navrhovatelé považovali za důležité zahrnout do textu úmluvy článek o řešení sporů, který ukládá stranám povinnost především usilovat o mírové urovnání jakéhokoli sporu týkajícího se uplatňování nebo výkladu úmluvy.

371. Různé druhy mírového urovnání uvedené v prvním odstavci tohoto článku (jednání, smírčí řízení a rozhodčí řízení) jsou běžně uznávány podle mezinárodního práva. Tyto způsoby vypořádání nejsou kumulativní, takže strany nejsou povinny vyčerpat všechny, než se obrátí na jiné metody mírového řešení. Jakýkoli postup pro řešení sporů se dohodnou dotčené strany.

372. Odstavec 2 stanoví, že Výbor ministrů Rady Evropy může učinit mimosoudní řízení, které by smluvní strany mohly použít, pokud by vznikl spor ve vztahu k uplatňování nebo výkladu úmluvy. Navrhovatelé se rozhodli, že nebudou odkazovat na soudní postupy, jako je postup, kterým se řídí Mezinárodní soudní dvůr, neboť některé státy, které se podílely na vypracování této úmluvy, nepřijaly povinnou pravomoc tohoto soudního orgánu a nechtěly tak učinit ohledně tohoto specifické úmluvy. Tento článek však nevylučuje, aby strany, které se o to vedly, předkládaly svůj případ Mezinárodnímu soudnímu dvoru,

pokud by s tím souhlasily.

Článek 75 - Podpis a vstup v platnost

373. V odstavci 1 se uvádí, že Úmluva je otevřena k podpisu nejen členskými státy Rady Evropy, ale také Evropské unii a státům, které nejsou členy Rady Evropy (Kanada, Svatá stolice, Japonsko, Mexiko a Spojené státy), podíleli se na jeho přípravě. Jakmile úmluva vstoupí v platnost, mohou být v souladu s odstavcem 3 vyzvány k přistoupení k úmluvě jiné nečlenské státy, na které se toto ustanovení nevztahuje, v souladu s čl. 76 odst. 1.

374. Odstavec 2 stanoví, že generální tajemník Rady Evropy je deponitářem ratifikačních listin, listin o přijetí nebo schválení této úmluvy.

375. V odstavci 3 je stanoven počet ratifikací, přijetí nebo schválení požadovaných pro vstup Úmluvy v platnost na 10. Toto číslo odráží přesvědčení, že je zapotřebí významné skupiny států, aby úspěšně řešila problém předcházení násilí na ženách a boj proti němu a domácí násilí. Toto číslo však není tak vysoké, aby zbytečně oddaluje vstup Úmluvy v platnost. V souladu se smluvními praxemi Organizace z deseti počátečních států musí být nejméně osm členů Rady Evropy.

Článek 76 - Přistoupení k úmluvě

376. Po konzultaci se smluvními stranami a po jednomyslném souhlasu může Výbor ministrů vyzvat jakýkoli stát, který není členem Rady Evropy, který se nezúčastnil na vypracování úmluvy, aby k ní přistoupil. Toto rozhodnutí vyžaduje dvojtřetinovou většinu stanovenou v článku 20.d Statutu Rady Evropy a jednomyslné hlasování smluvních stran této úmluvy.

Článek 77 - Územní působnost

377. Odstavec 1 specifikuje území, na které se úmluva vztahuje. Zde je třeba zdůraznit, že by bylo neslučitelné s cílem a účelem Úmluvy, aby státy, které jsou stranami úmluvy, vyloučily části svého území z uplatňování úmluvy bez platného důvodu (jako např. Existenci různých právních systémů, které se uplatňují v záležitostech, v úmluvě).

378. Odstavec 2 se týká rozšíření působnosti této úmluvy na území, za jejichž mezinárodní vztahy jsou strany odpovědné nebo jménem kterých jsou oprávněny podnikat.

379. Pokud jde o tuto konkrétní úmluvu a aniž jsou dotčena ustanovení článku 44, tato úmluva nevytváří žádné povinnosti mimo územní působnost.

Článek 78 - Výhrady

380. Článek 78 upřesňuje, že ve vztahu k některým ustanovením této úmluvy nelze učinit výhradu s výjimkami stanovenými v odstavcích 2 a 3 tohoto článku. V prohlášeních o výhradách učiněných podle odstavců 2 a 3 by měly být vysvětleny důvody, pro které strana požádala o výhradu.

381. Články uvedené v odstavci 2 tohoto článku jsou ustanovení, u nichž nebyla mezi navrhovateli dosažena jednomyslná dohoda navzdory úsilí dosaženému ve prospěch kompromisu. Cílem těchto výhrad je umožnit co možná největší ratifikaci Úmluvy, a zároveň umožnila stranám zachovat některé ze svých

základních právních pojmů. Jedná se o následující ustanovení: článek 30 odst. 2 (státní náhrada); Čl. 44 odst. 1 písm. E), odst. 3 a 4 (příslušnost); Čl. 55 odst. 1 (ex parte a ex officio řízení); Článek 58 (promlčecí lhůta); Článek 59 (status trvalého pobytu). Je třeba poznamenat, že možnost výhrad byla dále omezena, pokud jde o články 55 a 58, jelikož výhrady k čl. 55 odst. 1 jsou přípustné pouze s ohledem na článek 35 týkající se méně závažných trestných činů, stejně jako výhrady k článku 58 jsou přípustné pouze s ohledem na články 37, 38 a 39.

382. Odstavec 3 stanoví zvláštní výhradu ve vztahu k článkům 33 (psychologické násilí) a 34 (sledování). Strany si mohou vyhradit právo uložit protiprávní sankce namísto trestních sankcí za chování uvedené v těchto článcích. V důsledku toho se tato možnost výhrady nevztahuje na články uvedené jako celek, ale pouze na způsob, jakým je mohou strany provádět na vnitrostátní úrovni.

383. Odstavec 4 umožňuje tím, že umožňuje kdykoli odvolat výhrady, usilovat o snížení budoucích rozdílů mezi právními předpisy, které obsahují ustanovení této úmluvy.

Článek 79 - Platnost a přezkum výhrad

384. Výhrady jsou výjimkami z jednotného uplatňování norem stanovených Úmluvou. Proto navrhovatelé považovali za vhodné zajistit pravidelné přezkoumání výhrad, aby povzbudily strany k jejich zrušení nebo k uvedení důvodů pro jejich zachování. Podle odstavce 1 mají výhrady uvedené v čl. 78 odst. 2 a 3 omezenou platnost 5 let. Tato doba byla vyřešena s cílem dosáhnout rovnováhy mezi cílem na jedné straně postupně odstranit stávající výhrady s potřebou a na druhé straně zajistit, aby strany měly dostatek času na to, aby znovu přezkoumaly své výhrady na vnitrostátní úrovni. Po uplynutí této lhůty budou výhrady zrušeny, pokud nebudou výslovně obnoveny. V každém případě je nutné, aby strany informovaly generálního tajemníka Rady Evropy o svých záměrech ohledně stávajících výhrad.

Článek 81 - Oznámení

387. V článku 81 jsou uvedeny oznámení, že je jako deponitář Úmluvy generální tajemník Rady Evropy povinen učinit a také určuje příjemce těchto oznámení (státy a Evropská unie).

385. Odstavec 2 obsahuje postup pro automatické zrušení neobnovených výhrad. Konečně, podle čl. 79 odst. 3 strany poskytnou společnosti GREVIO před obnovením nebo na žádost vysvětlení z důvodů, které odůvodňují pokračování výhrady. V případě obnovení rezervace není třeba předchozí žádost společnosti GREVIO. Ve všech případech bude mít GREVIO možnost přezkoumat vysvětlení poskytnutá stranou, aby odůvodnila pokračování svých výhrad.

Článek 80 - Vypovězení

386. V souladu s Vídeňskou úmluvou Organizace spojených národů o smluvním právu umožňuje článek 80 každé smluvní straně vypovězení úmluvy.